

1443. Hicrî Yılbaşımız Âlem-i İslâm'a
Mübârek Olsun, Aşûrâ Günüümüz İslâm Ümmetinin
Kurtuluşuna Vesîle Olsun. Âmîn!

Lâlegül

Aylık İlim, Kültür ve Fikir Dergisi

Lâlegül Dergisi Yıl:9 Sayı:102 Zülhicce - Muharrem 1442-1443 AĞUSTOS 2021 Fiyatı: 20 TL

ÂŞÛRÂ GÜNÜNÜN FAZİLETLERİ

s.4-6

ÂŞÛRÂ GECESİNİN VE GÜNÜNÜN AMELLERİ

s.6-14

ÂŞÛRÂ GÜNÜ YAPILACAK YIRMİ BEŞ HASLET

s.20-25

MUHARREM AYININ BAŞINDA YAPILACAK MÜHİM VAZİFELER

s.66-67

SENE SONU VE SENE BAŞI DUÂLARI

s.68-73

MUHARREM AYININ NÂFILE NAMAZLARI

s.75-77

BİR YIL BOYUNCA ŞEYTANDAN KORUNMAK İÇİN MUHARREM AYINDA OKUNACAK MÜHİM BİR DUÂ

s.77-78

MUHARREM AYININ NÂFILE ORUÇLARI

s.78-80

Aşûrâ Gecesi ve Gününün Vazifeleri

Ahmet Mahmut ÜNLÜ s.04

Oryantalist Kitaplar Neden
Tercüme Edilip Müslüman
Toplumun Önüne Atılır?! -1
Dr. Ahmet GELİŞGEN s.28

Devlet-i Aliyye'nin 40. Şeyhulislâmı,
Bolevî Mustafa Efendi

Hasan KUDUOĞLU s.32

Kur'ân'ın Arapça Olması
Evrenselliğe Aykırı mıdır?

Ömer Faruk KORKMAZ s.38

Dâru'l-Harp Olan Bir Yeri
Vatan Edinmek

İsmailağa Fikh Heyeti s.42

Amellerin Rûhu Niyet

Mustafa ÖZSİMSEKLER s.48

18 Yıl Önce Muhammed Ali Sâbûnî
Hocamla Yaptığım Söyleşi -3

Dr. İhsan ŞENOCAK s.54

Hânedân-ı Âl-i Osmân ve
Meşâyih-i 'İzâm Hukûku -1

Dr. Yunus Emre Aydın s.62

Hac zamânında huccâc-ı kirâmın Mina'daki ictimâi
(Sultan 2.Abdülhamîd Han'ın arşivinden)

وقت الصلاة
وقت الصلاة
وقت الصلاة

EDİTÖRDEN

Kıymet ve fazileti hakkında âyet nâzil olan, hadis-i şerifler vârid olan, ibâdet ve taat noktasında daha dikkatli ve gayretli olmamız gereken **Haram Aylar**'dayız. Resûlüllah (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*)'in:

“...Bir sene on iki aydır. Bunlardan dördü haram olan aylardır: Üçü ardarda gelen Zülkâde, Zülhicce ve Muharrem'dir...” buyurduğu kıymetli aylar içindeyiz. İşte hicrî senenin son ayı olan Zilhicce'nin de sonuna geldik. 8 Ağustos Pazar Günü'nü 9 Ağustos Pazartesi'ye bağlayan gece **Hicrî Yılbaşı**'mızdır. Böylece hicrî 1442 yılını geride bırakıp **1443** yılına gireceğiz inşaAllah.

Âşûra Günü Oruç Tutmak

Hicrî senenin ilk ayı olan Muharrem Ayı'nın onuncu günü, **Âşûra Günü**'dür. Bu güne hürmet etmek İslam'ın âdaplarından. Muharrem Ayı'nın diğer aylara göre önemli bir yeri olduğu gibi, Âşûra Günü'nün de diğer günler içinde önemli bir yeri vardır. Resûlüllah (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*) bu günün faziletinin aranmasını ve oruç tutulmasını tavsiye buyurmuştur. Nitekim bununla ilgili olarak Abdullah b. Abbas (*Radiyallâhü anhüma*) şöyle anlatmıştır:

“Resûlüllah (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*) Medine-i Münevvere'ye geldiğinde, Yahudilerin âşûra günü oruç tuttıklarını gördü ve:

- Oruç tuttuğunuz bu günün mahiyeti nedir? diye sordu. Yahudiler:

- Bu gün önemli bir gündür. Allâh-u Teâlâ bu gün, Mûsâ (*Aleyhisselâm*)'ı ve İsrailoğulları'nı düşmanlarından kurtardı. Mûsâ (*Aleyhisselâm*)'da şükür için bu gün oruç tuttu. Biz de bu sebeple oruç tutuyoruz, dediler. Bunun üzerine Resûlüllah (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*):

- Öyleyse biz Mûsâ (*Aleyhissalam*)'a (benzeme yönünden) sizden daha layık ve daha yakınız, buyurdu ve o gün oruç tuttu. (Ashâbına da) bu orucu tutmalarını emir buyurdu.

Daha sonra Ramazan orucu farz kılınca bu emir muhayyerliğe dönüştü. Nitekim Hz. Âişe (*Radiyallâhü anhâ*) şöyle buyurdu:

“Ramazan (orucu farz olma) dan önce âşûra orucu tutuluyordu. Ramazanın farziyeti indikten sonra onu dileyen tuttu, dileyen tutmadı.”

Bu arada şunu da ifade edelim ki; Resûlüllah (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*) vahiy gelmeyen hususlarda ehl-i kitaba muvâfakat etmeyi severdi. Bu durum özellikle putperestlere muhâlefet eden hususlarda böyleydi. Fakat Mekke fethedilip, İslâm Dini her yerde üstünlük elde edince, Yüce dinimiz İslâm her yönüyle tamamlanıp Allâh-u Teâlâ bu dinden razı olduğunu beyan edince, artık buna gerek kalmadı. Bundan böyle Resûlüllah (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*) bütün konularda Ehl-i kitaba muhâlefeti ilan etti. Nitekim Âşûra Günü orucu hakkında da:

“Âşûra günü oruç tutun ve bu hususta Yahudilere muhalefet edin. Âşûra gününden bir gün önce veya bir gün sonra da oruç tutun.” buyurmuştur. Dolayısıyla sadece âşûra günü oruç tutmak mekruhtur. Bir önceki veya bir sonraki günü de oruca ilave etmek lazımdır.

Sene Boyunca Rızkın Bollaşması

Âşûra Günü ziyafet hazırlamak, âile halkını sevindirmek, sene boyunca evde bereketlere vesile olacağı rivâyetlerde gelmiştir. Nitekim Resûlüllah (*Sallallâhü Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Âşûra Günü, aile efrâdına yemesini ve içmesini bol yapan kimseye, Cenâb-ı Hak sene boyunca rızkını genişletip bollaştırır.”

Süfyân-ı Sevrî (*Kuddise sirruhû*), bununla alakalı olarak demiştir ki:

“Elli senedir biz bunu tecrûbe ettik ve öyle bulduk.”

Şimdiden tüm okurlarımızın Hicrî Yılbaşı'sını tebrik ediyor, bu hicrî yeni yılın gerek bizler, gerekse tüm İslam Âlemi hakkında hayırlar getirmesini Rabbimden niyâz ediyorum.

Fî emânillah!

Mustafa Özşimşekler

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
TUANA YAYINCILIK A. Ş.

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR
Gürsel YILDIZ

REKLAM İLETİŞİM
reklam@lalegulyayinlari.com

YAYIN TÜRÜ
Aylık İlim-Kültür ve Fikir Dergisi

BASIM YERİ
Matsis Matbaa Hizmetleri - Tevfikbey Mah.
Dr. Ali Demir Cad. No:51 Sefaköy / İSTANBUL
Tel: 0212 624 21 11 www.matbaasistemleri.com

ABONELİK ÖDEMESİ İÇİN
BANKA HESAP BİLGİLERİ
TUANA YAYINCILIK A. Ş.

 VAKIF KATILIM TL HESABI
İBAN: TR77 0021 0000 0000 8388 9000 01

 VAKIF KATILIM EURO HESABI
İBAN: TR66 0021 0000 0000 8388 9001 02

 VAKIF KATILIM DOLAR HESABI
İBAN: TR93 0021 0000 0000 8388 9001 01

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI
TUANA YAYINCILIK A. Ş.
14851995

ABONE DAĞITIM
TUANA YAYINCILIK A. Ş.
0212 435 10 58

YURTIÇİ ABONELİK
0212 435 10 58

YURTDIŞI ABONELİK
+49 176 62512872

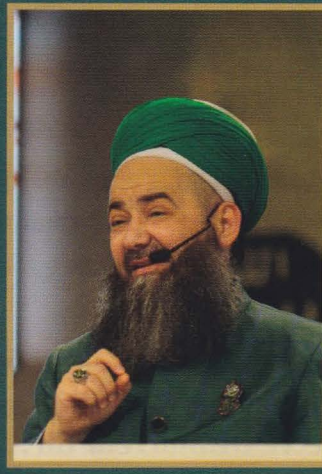
e-DERĞİ ABONELİK
www.lalegul.net

WEB
www.herseybusepette.com
www.lalegulavrupa.com

ADRES
Tuana Basın Yayın - Çınar Mah. Osman Gazi Cad.
No: 50/A Bağcılar / İSTANBUL

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların
sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

İÇİNDEKİLER

■ AHMET MAHMUT ÜNLÜ

AŞÛRÂ GECEŚİ VE GÜNÜNÜN VAZİFELERİ

► 04

DUÂLAR, ZİKİRLER VE FAZİLETLİ AMELLER

- 04 ÂŞÛRÂ GÜNÜNÜN FAZİLETLERİ
- 06 ÂŞÛRÂ GECEŚİNİN VE GÜNÜNÜN AMELLERİ
- 06 ÂŞÛRÂ GÜNÜ ORUCU
- 08 ÂŞÛRÂ GÜNÜNDE ORUÇ TUTMANIN HÜKMÜ
- 09 ÂŞÛRÂ GECEŚİ YAPILACAKLAR
- 10 ÂŞÛRÂ GECEŚİNİ İHYÂ ETMENİN FAZİLETİ
- 11 ÂŞÛRÂ GECEŚİ NAMAHLARI
- 12 ÂŞÛRÂ GÜNÜ NAMAHLARI
- 14 ÂŞÛRÂ GÜNÜ OKUNACAK DUÂLAR
- 14 Eceli Gelmiş Olana O Sene ÂşÛrâ Günü Okuması Nasib Olmayan Duâ
- 18 ÂşÛrâ Günü Okuyanın Kalbinin Ölmemesine (İmanlı Ölmesine) Sebep Olacak Zikir ve Duâlar
- 20 ÂŞÛRÂ GÜNÜ, İMKÂN DÂHİLİNDE ŞU YİRMİ BEŞ HASLET İŞLENİR
- 66 HAYIRLARA NÂİLİYET, ŞERLERDEN EMNİYET, ŞİFÂ VE RIZIK BEREKETİ İÇİN HİCRÎ AYIN BAŞINDA YAPILACAK MÜHİM VAZİFELER
- 67 Her Çarşambanın Özellikle Ayın Son Çarşambasının Uğursuzluğundan Korunmak İçin Her Salı Çarşambaya Bağlayan Gece Okunacaklar
- 67 HARAM AYLARDA GÜNAHLARIN KATLANACAĞI
- 68 MUHARREM AYINDA OKUNACAK MÜHİM DUÂLAR
- 68 SENE SONU VE SENE BAŞI DUÂLARI
- 72 Hızır (Aleyhisselâm)ın Yeni Yıl Duâsı
- 73 SENE SONU VE SENE BAŞI ORUÇLARI
- 74 MUHARREM HİLÂLİ GÖRÜLDÜĞÜNDE OKUNACAK DUÂ
- 74 MUHARREM HİLÂLİ GÖRÜLDÜĞÜNDE OKUNACAK DUÂ
- 77 BİR YIL BOYUNCA ŞEYTANDAN KORUNMAK İÇİN MUHARREM'İN İLK ON GÜNÜ OKUNACAK DUÂ
- 78 HARAM AY ORUCUNUN FAZİLETLERİ
- 79 MUHARREM AYI ORUÇLARI
- 80 Muharrem Ayının Üçüncü Gecesi'nin İhyası Müstehabtır

**MAHMUD EFENDİ
HAZRETLERİ'NİN KIYMETLİ
KELÂMLARINDAN**

►26

**ORYANTALİST KİTAPLAR NEDEN
TERCÜME EDİLİP MÜSLÜMAN
TOPLUMUN ÖNÜNE ATILIR?! - 1**

■ Dr. AHMET GELİŞGEN

►28

**Devlet-i Aliyye'nin 40. Şeyhulislâmı
BOLEVÎ MUSTAFA EFENDİ**

■ HASAN KUDUOĞLU

►32

**KUR'ÂN'IN ARAPÇA OLMASI
EVRENSELLİĞE AYKIRI MIDIR?**

■ ÖMER FARUK KORKMAZ

►38

**DÂRU'L-HARP OLAN BİR
YERİ VATAN EDİNMEK**

■ İSMAİLAĞA FIKIH KURULU

►42

AMELLERİN RÛHU NİYET

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

►48

ABDULLAH İBNİ ABBAS

(Radiyallâhü Anhüma)

-6. Bölüm-

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

►52

**18 YIL ÖNCE MUHAMMED ALİ
SÂBÛNÎ HOCAMLA YAPTIĞIM
SÖYLEŞİ -3**

■ Dr. İHSAN ŞENOÇAK

►54

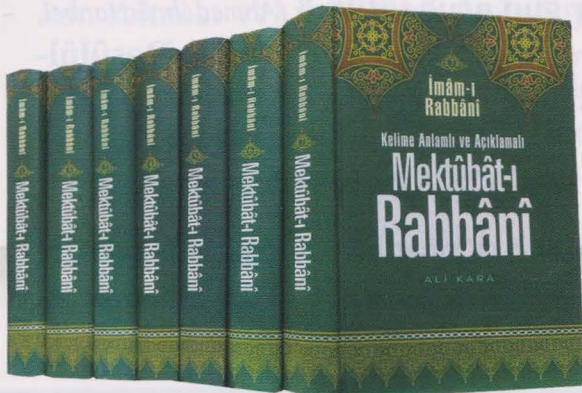

**HÂNEDÂN-I Âİ-İ OSMÂN VE
MEŞÂYİH-İ İZÂM HUKÛKU -1**

■ Dr. YUNUS EMRE AYDIN

►62

Bin yılın müceddidi **İmâm-ı Rabbânî**
Hazretleri'nin en büyük eseri
Mektûbât-ı Rabbânî Lâlegül Neşriyat'a
özel fiyatı ile siz değerli okurlarımızın
hizmetinize sunulmaktadır.

Özellikleri

Sayfa sayısı	5 900
Boyut	17x24
Kağıt kalitesi	Şamua
7 cilt - kelime anlamlı - Özel kutulu	
Mütercim: Merhum Ali Kara Hoca Efendi	

AŞÛRÂ GECESESİ VE GÜNÜNÜN VAZİFELERİ

Bütün hamdler Kur'ân-ı Azîmüştân'ında:

﴿وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَا سَّمَاءُ
اقْلَعِي وَغِيضَ الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ
وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ﴾

“(Netîcede Nûh (Aleyhisselâm) zamânındaki bütün kâfirler tûfâna gark olunca, Allâh tarafından:) ‘Ey yer! (Üzerinde taşıdığı) suyunu çek. Ey gök! Sen de (yağmurunu) tut.’ buyruldu. Derken su azaldı, (kâfirlerin helâk edilip, müminlerin kurtarılmasıyla ilgili) o iş bitirildi ve o (gemi), Cûdî (Dağ’ının) üzerine yerleşti de (o zaman): ‘O zâlimler toplumuna (Allâh’ın rahmetinden) uzaklık olsun (ve onlar helâk olsun).’ buyruldu.” (Hûd Sûresi:44) buyuran Al-lâh-u Te’âlâ’ya mahsustur.

Sınırsız salât-ü selamlar da İbnü Abbâs (Radıyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîflerinde:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «صُومُوا
يَوْمَ عَاشُورَاءَ وَخَالِفُوا فِيهِ الْيَهُودَ، صُومُوا قَبْلَهُ يَوْمًا أَوْ بَعْدَهُ يَوْمًا.»

“Âşûrâ gününde oruç tutun ve o günde(ki orucunuzda) Yahûdîlere muhalefet edin. (Yâni) öncesinde veyâ sonrasında da bir gün oruç tutun.” (Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:2154, 4/52; el-Beyhakî, es-Sünenü'l-kübrâ, rakam:8667, 4/287) buyuran Rasûlül-lâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)e, Ehl-i Beyti’ne ve tüm sahâbesinin üzerine olsun. Âmîn!

ÂŞÛRÂ GÜNÜNÜN FAZİLETLERİ (18 Ağustos Çarşamba)

“Şir‘atü'l-İslâm”da zikredildiğine göre; İslâm’ın sünnetlerinden biri de, Âşûrâ gününe saygı göstermektir. Bugün, Muharrem ayının onuncu günüdür. Dokuzuncu veyâ on birinci günü diyenler olduysa da sahih olan onuncu günü olmasıdır.

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

Hamele-i Arş (Arş'ı taşıyan melekler) bugüne hürmet ederler. Çünkü peygamberlerin (*Salevâtullâhi Alâ Nebiyyinâ ve Aleyhim Ecma'în*) kurtuldukları gündür.

İbnü Abbâs (*Radiyallâhu Anhümâ*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: “**Her kim Muharrem'den Âşûrâ gününde oruç tutarsa, Allâh-u Te'âlâ o kişiye on bin melek sevâbı verir. Her kim Muharrem'den Âşûrâ gününde oruç tutarsa, o kişiye on bin hac ve umre yapan kadar sevap verilir, ayrıca on bin tane de şehîd sevâbı verilir.**

Her kim Âşûrâ gününde eliyle bir yetimin başını okşarsa, Allâh-u Te'âlâ bu yaptığı iş vesîlesiyle (o yetimin başındaki) her bir saç tânesine karşılık, o kişiye (cennette) bir derece verir.

Her kim Âşûrâ gecesinde bir mümini iftar ettirirse, sanki onun yanında bütün Ümmet-i Muhammed iftar etmiş ve o kişi onların hepsinin karnını doyurmuş gibi (sevâba nâil) olur.”

(Bu müjdeleri işiten sahâbe-i kirâm:) “**Yâ Rasûlellâh! Allâh-u Te'âlâ Âşûrâ gününü elbette ki diğer günlerden daha üstün kılmıştır (değil mi?)**” dediler.

Rasûlüllâh (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) de şöyle buyurdu: “**Evet, (bugünü, diğer günlerden daha üstün kılmıştır. Nitekim) Allâh-u Te'âlâ gökleri ve yerleri Âşûrâ gününde yaratmıştır. Dağları Âşûrâ gününde yaratmıştır. Yıldızları Âşûrâ gününde yaratmıştır. Levh-i (Mahfûz'u) ve Kalem'i Âşûrâ gününde yaratmıştır.**

Âdem (*Aleyhisselâm*)ı **Âşûrâ gününde yaratmıştır ve yine onları Âşûrâ gününde cennete koymuştur. İbrâhîm** (*Aleyhisselâm*) **Âşûrâ gününde doğmuştur. Allâh-u Te'âlâ onu (Nemrut'un içine attığı) ateşten Âşûrâ gününde kurtarmıştır. (İbrâhîm** (*Aleyhisselâm*)a oğlunu) **kurban kesmesini Âşûrâ gününde emretmiş ve oğlunu keilmekten kurtaracak fidyesini (kurbanı) Âşûrâ günü göndermiştir.**

Allâh-u Te'âlâ Firavun'u Âşûrâ günü (Kızıldeniz'de) boğmuştur, İdrîs (*Aleyhisselâm*)ı **Âşûrâ gününde (cennete) yükseltmiştir, Eyyûb** (*Aleyhisselâm*)dan (amansız hastalığın sebep olduğu) **belayı Âşûrâ günü kaldırmıştır.**

Âdem (*Aleyhisselâm*)ın **tevbesini Âşûrâ gününde kabûl etmiştir, Dâvûd** (*Aleyhisselâm*)ın **zellesini Âşûrâ gününde affetmiştir, Süleyman** (*Aleyhisselâm*)a (elinden çıkan saltanat ve) **mülkünü Âşûrâ gününde iâde etmiştir.**

İsâ (*Aleyhisselâm*) **Âşûrâ gününde doğmuştur. Allâh-u Te'âlâ Âşûrâ gününde onu (2. kat semâya) kaldırmıştır. Kıyamet günü de Âşûrâ gününde vâki olacaktır.”** (*Ebu'l-Leys es-Semerkindî, Tenbîhu'l-ğâfilîn, sh:331-332; 'Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/87*)

İbnü Abbâs (*Radiyallâhu Anhümâ*)dan gelen diğer bir hadîs-i şerîfin lafzında şu ilaveler bulunmaktadır: “**Allâh-u Te'âlâ Arş'ı Âşûrâ günü yarattı, Kürsî de böylece dir. Allâh-u Te'âlâ Cibrîl'i Âşûrâ günü yarattı, diğer melekler de böylece dir.**

Rabb Tebârake ve Te‘âlâ (yaratıklarına benzemekten münezzeh olarak) **Arş üzerine Âşûrâ günü istivâ buyurdu. Gökten ilk yağmur Âşûrâ günü indi. İlk rahmet de Âşûrâ günü nâzil oldu.**” (*‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88*)

Seyyid Alî Zâde (*Rahimehullâh*)ın nakline göre; âşûrâ günü **Cebraîl, Mîkâil, İsrâfîl** (*Aleyhimüsselâm*)ın, Arş ve Kürsî’nin yaratıldığı gündür. Kalem, gökler, yer ve cennet Âşûrâ günü yaratılmıştır. Tûbâ ağacı o gün dikilmiştir. Kıyâmet de Âşûrâ günü kopacaktır. Kıyâmetin kopması hayırlı görünmüyorsa da, kemâl erbâbı kendilerine vaad edilen mertebeye o gün ulaşmış olacakları için hayırlı bir gün olduğu açıktır. (*Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:215-216*)

ÂŞÛRÂ GECESİNİN VE GÜNÜNÜN AMELLERİ

ÂŞÛRÂ GÜNÜ ORUCU (18 Ağustos Çarşamba)

Âşûrâ gününün orucu çok fazîletlidir. **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) bugünü sürekli oruçlu geçirmiş, sahâbesine de böylece emretmiştir. Nitekim **İbnü Abbâs** (*Radyallâhu Anhümâ*) şöyle anlatmıştır: “**Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) Medîne’ye geldiğinde Yahûdîler Âşûrâ gününde oruç tutuyorlardı. **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) onlara (bunun hikmetinden) sorunca: ‘Bugün **Mûsâ** (*Aleyhisselâm*)ın **Firavun**’a karşı gâlip geldiği gündür. (Biz de bugünü kutlamak için oruç tutuyoruz).’ dediler.

Rasûlüllâh (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) de: ‘**Biz Mûsâ’ya** (hürmet etmeye) **onlardan daha lâyığız. Öyleyse siz de o gün oruç tutun.**’ buyurdu.” (*el-Buhârî, es-Sahîh, et-Tefsîr:229, rakam:4460, 4/1764*)

Yine bu konu hakkında **Rubeyyi’ bintü Mu‘avviz ibni Afrâ** (*Radyallâhu Anhâ*) şöyle anlatmıştır: “**Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) Âşûrâ sabahı Medîne’nin etrafında bulunan ensar köylerine: ‘**Her kim sabahladığında bir şey yemediyse gününün kalan kısmını** (oruca niyet edip yemeyerek) **tamamlasın. Her kim oruca niyet ederek sabahladıysa** (gün boyu) **oruç tutsun.**’ diye haber yolladı.

Artık biz o günü oruç tutar olduk, çocuklarmıza da tutturuyorduk. Biz onlara renkli pamuktan oyun malzemesi yapıyorduk. Onlardan biri yemek için ağladığı zaman iftar oluncaya kadar eline o oyuncağı veriyor (böylece onu oyalıyor)duk.” (*el-Buhârî, es-Sahîh, es-Savm:46, rakam:1859, 2/692*)

Ebû Katâde el-Ensârî (*Radyallâhu Anh*)dan rivâyete göre: “**Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)e Âşûrâ günü orucundan sorulmuş ve bunun üzerine: ‘(Âşûrâ günü orucu) **geçen seneye keffârettir.**’ buyurmuştur.” (*Müslim, es-Sahîh, es-Sıyâm:36, rakam:2804, 3/167*)

Ebû Hureyre (*Radyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: “**Âşûrâ günü peygamberlerin kendisinde oruç tuttuğu bir gündür. Öyleyse siz de o gün oruç tutun.**” (*İbnü Ebî Şeybe, el-Musanef, rakam:9446, 3/55*)

İbnü Abbâs (*Radyallâhu Anhümâ*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: “**Oruç husûsunda hiçbir gün için** (diğer güne karşı) **üstünlük yoktur ancak Ramazan ayı ve Âşûrâ günü** (bu husustan)

müstesnâdır (onlarda tutulan oruç senenin diğer günlerine göre fazîlet bakımından çok daha ayrıcalıklıdır).” (et-Taberânî, el-Mu‘cemü’l-kebîr, rakam:11253, 11/127; el-Beyhakî, Şu‘a-bü’l-îmân, rakam:3780, 3/362)

İbnü Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **“Her kim Muharrem’den Âşûrâ gününde oruç tutarsa, Allâh-u Te‘âlâ o kişiye on bin melek sevâbı verir. Her kim Muharrem’den Âşûrâ gününde oruç tutarsa, o kişiye on bin hac ve umre yapan kadar sevap verilir, ayrıca on bin tâne de şehîd sevâbı verilir.”** (Ebu’l-Leys es-Semerkindî, Tenbîhu’l-ğâfîlîn, sh:331; ‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/87)

İbnü Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **“Her kim Âşûrâ gününde oruç tutarsa, Allâh-u Te‘âlâ o kişi için (süreklî edâ edilmiş) orucuyla namazıyla altmış yıllık ibâdet sevâbı yazar. Her kim Âşûrâ gününde oruç tutarsa, ona bin şehîd sevâbı verilir. Her kim Âşûrâ gününde oruç tutarsa, Allâh-u Te‘âlâ ona yedi kat semâ ehlinin (sonsuz ibâdetlerinin) sevâbını yazar.”** (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88)

Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: **“Kim Âşûrâ günü oruç tutarsa sanki bütün zamanlarda oruç tutmuş gibidir.”** (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:49)

Yine böylece **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: **“Her kim Âşûrâ gününde oruç tutarsa, Allâh-u Te‘âlâ onun için bin hac ve bin umre sevâbı yazar. Ayrıca ona bin şehîd sevâbı verilir. Kendisine doğu ile batı arasındakilerin (sâlih amellerinin) ecri yazılır.**

Bu kişi İsmâ‘îl (Aleyhisselâm)ın çocuklarından (Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) in atalarından) bin köle âzâd etmiş gibi olur. Kendisi adına cennette yetmiş bin köşk kaydedilir. Allâh-u Te‘âlâ onun canını cehenneme haram kılar.” (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/156)

Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in bugünde tutulan oruç hakkında şöyle buyurduğu rivâyet edilmiştir: **“Âşûrâ gününün fazîletine kavuşmaya bakınız. Çünkü o gün Allâh-u Te‘âlâ’nın günler arasında özellikle seçtiği mübârek bir gündür. Bugün oruç tutan kimseye, Allâh-u Te‘âlâ Kendi nezdinde (değerli) olan tüm meleklerin, nebîlerin, rasûllerin, şehitlerin ve sâlihlerin ibâdetlerinden büyük bir nasip ayırır. (Aleyhimü’s-salâtü ve’s-selâm).”** (Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:216-217)

Bâzı büyüklerden rivâyet edildiğine göre; Ashâb-ı Kehf bir yanından öbür yanına dâimâ Âşûrâ gününde döndürülmektedir.

Yine büyüklerden biri her gün karıncalara eklemek ufaladığını, Âşûrâ günü olduğunda yemediklerini rivâyet etmiştir. (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/156)

“Şerhu Şir‘ati’l-İslâm”da zikredildiğine göre; Âşûrâ günü oruç tutmak sünnettir. Selef-i sâlihîn çocuklarına Âşûrâ günü yemek yedirmezlerdi.

Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in de o gün çocukları dahi yedirtmediği rivâyet edilmiştir. Nitekim **Rezîne** (Radıyallâhu Anhâ)dan rivâyete göre **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) Âşûrâ gününe o kadar tâzim ederdi ki kızı **Fâtıma** (Radıyallâhu Anhâ)nın emzikteki çocuklarını çağırıp ağızlarına mübârek tükürüğünü bırakır ve annelerine: “**Geceye kadar bunları emzirmeyin.**” buyururdu. (et-Taberânî, el-Mu‘cemü’l-kebir, rakam:704, 24/277; el-Mu‘cemü’l-evsat, rakam:2568, 3/84)

“**Zühretü’r-riyâz**” kitabında nakledildiğine göre; **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) Âşûrâ günü tuzağa düşmüş bir geyiğe rastladı. Geyik **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)den gidip yavrularını emzirip akşamdan sonra dönmesi için avcının ona izin vermesi hususunda şefâat etmesini istedi.

Avcı **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in geyiğe gündüz, akşam olmadan dönmesini söylemesini istedi. Geyik: “Bugün Âşûrâ günüdür. Bugüne hürmeten yavrularımızı gündüz emzirmeyiz.” dedi. Avcı: “Yâ **Rasûlellâh!** Bu geyiği sana hibe ettim.” dedi. **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) de o geyiği salıverdi. (Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:216)

Kays ibnü Abbâd (Radıyallâhu Anh): “Vahşi hayvanlar dahî Âşûrâ günü oruç tutar.” demiştir. (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)

Ebü Cebele (Radıyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır: “Ben bir yolculuk esnâsında **İbnü Şihâb**’la birlikteydim ki (o seferdeyken) Âşûrâ gününde oruç tuttu. Ona: ‘Sen seferdeyken Âşûrâ gününde oruç tutuyorsun, hâlbuki (seferdeyken) Ramazan’da oruç tutmuyorsun. (Bunun hikmeti nedir?)’ denildiğinde, o: ‘Elbette Ramazan için diğer birtakım sayılı günler vardır (ki, şimdi o günlerde kazâsı yapılabilir), ama Âşûrâ günü kaçır (onun orucunun sevâbını alamazsam başka günlerde kazâ ederek bu fazîlete eremem).’ dedi.” (el-Beyhakî, Şu‘abü’l-îmân, rakam:3798, 3/367)

Selefin bâzısından nakledildiğine göre: “Zînet günü olarak bilinen Âşûrâ gününü oruçlu geçiren kişi (sene içinde) kaçırdığı bütün oruçları telâfi etmiş sayılır.” (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)

ÂŞÛRÂ GÜNÜNDE ORUÇ TUTMANIN HÜKMÜ

(18 Ağustos Çarşamba)

İbnü Ömer (Radıyallâhu Anhümâ) şöyle anlatmıştır: “Câhiliye ehli Âşûrâ gününde oruç tutuyorlardı. **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) ve Müslümanlar da Ramazan farz olmadan önce Âşûrâ günü oruç tutuyorlardı. Ramazan farz kılındığında ise **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem): ‘**Âşûrâ günü Allâh-u Te‘âlâ’nın günlerinden bir gündür. Dileyen o günde oruç tutar, dileyen terk edebilir.**’ buyurdu.” (Müslim, es-Sıyâm:19, rakam:2698, 3/147)

Yahûdîlere muhâlefet olması için Âşûrâ günü ile birlikte Muharrem’in dokuzuncu veyâ on birinci günlerinde de oruç tutulmalıdır. Nitekim **İbnü Abbâs** (Radıyallâhu Anhümâ) şöyle anlatmıştır: “**Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) Âşûrâ günü oruç tuttuğunda (bize de) o günde oruç tutmayı emretti. (Sahâbe-i kirâm:) ‘Yâ **Rasûlellâh!**

Ama o öyle bir gündür ki, Yahûdîler ve Hıristiyanlar da o güne tâzim ediyor (ve o gün oruç tutuyor)lar.’ dediler.

Bunun üzerine **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem): ‘**İnşâallâh önümüzdeki sene olduğunda** (Âşûrâ gününe onlardan daha çok tâzim ettiğimizi göstermek ve onlara benzememek için Muharrem’in Âşûrâ gününden bir önceki gün olan) **dokuzuncu günde de oruç tutalım.**’ buyurdu.

(Ama ne yazık ki) önümüzdeki sene gelmeden **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) vefât etti.” (Müslim, es-Sıyâm:20, rakam:2722, 3/151; Ebû Dâvûd, es-Savm:66, rakam:2447, 2/302)

İbnü Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen diğer bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “**Âşûrâ gününde oruç tutun ve o günde**(ki orucunuzda) **Yahûdîlere muhalefet edin.** (Yâni) **öncesinde veyâ sonrasında da bir gün oruç tutun.**” (Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:2154, 4/52; el-Beyhakî, es-Sünenü'l-kübrâ, rakam:8667, 4/287)

Bu bapta ve daha önceki baplarda zikredilen hadîs-i şerîf ve rivâyetlerden, şu birkaç husus ortaya çıkmıştır:

- a) Âşûrâ günü orucu İsrâîloğullarına tek gün olarak farz edilmişti.
- b) Câhiliyet ehli de eski dinden bakiyye olarak o gün oruç tutuyorlardı.
- c) Ramazan farz edilmeden önce **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) ve Müslümanlar o gün oruç tutmuşlardı.
- d) Ramazan’ın farzietinden sonra Âşûrâ günü orucunun farz ve vâcib olma gibi bir hükmü kalmadıysa da **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in kuvvetli bir sünneti olarak bu ümmete intikâl etti.
- e) **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) vefâtından evvel Yahûdîlere muhalefet oldun diye Âşûrâ gününü tek tutmamayı, ya bir gün önceki 9. günü ya da bir gün sonraki 11. günü tutmayı emir buyurdu.

ÂŞÛRÂ GECESİ YAPILACAKLAR

(17 Ağustos Salı’yı 18 Ağustos Çarşamba’ya bağlayan gece)

Rivâyete göre: “Her kim Âşûrâ gecesi abdest tazeleyip iki rekât namaz kıldıktan sonra, diz üstü çökmüş hâlde kıbleye yönelik vaziyette her birinin başında besmele çekerek 360 kere Âyete'l-Kürsî okuduktan sonra 48 kere:

﴿قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ﴾

“(Habîbim!) **De ki: ‘Ancak Allâh’ın fazlı**(nin tecellîsi olan Kur’ân-ı Kerîm) **ile ve sâdece O’nun rahmeti**(nin eseri olan İslâm ve sünnet) **ile** (mutlu olsunlar). **İşte sana! Sâdece bununla** (sevinip) **ferahlansınlar.** **O** (bahsi geçen İlâhî lütuf ve rahmet), **onların toplamakta oldukları** (mallar, mahsuller, davarlar vesâir fânî) **şeylerden hayırlıdır.’**” (Yûnus Sûresi:58) âyet-i kerîmesini okur da, sonra on iki kere:

«اللَّهُمَّ إِنَّ هَذِهِ لَيْلَةٌ جَدِيدَةٌ وَشَهْرٌ جَدِيدٌ وَسَنَةٌ جَدِيدَةٌ، فَأَعْطِنِي اللَّهُمَّ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا، وَاصْرِفْ عَنِّي شَرَّهَا وَشَرَّ مَا فِيهَا وَشَرَّ فَتْنَتِهَا وَمُحَدَّثَاتِهَا وَشَرَّ النَّفْسِ وَالْهَوَى وَالشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.»

‘Ey Allâh! İşte bu, yeni gecedir, yeni aydır ve yeni yıldır. Öyleyse ey Allâh! Bana onun hayrını da, onda bulunanların hayrını da nasîb et. Onun şerrini de, onda bulunanların şerrini de, onun fitnesinin şerrini de, onda meydana gelecek olan şeylerin şerrini de, nefsin ve kötü arzusunun şerrini de, kovulmuş şeytanın şerrini de benden çevir.’ derse, peşine de:

﴿رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾

‘Ey Rabbimiz! Bize dünyâda da, âhirette de güzel olan şeyler ver ve bizi ateşin azâbından muhâfaza et.’ (Bakara Sûresi:201’den) gibi, Kur’ân-ı Kerim’den iktibas edilen duâlardan dilediğiyle bitirir, sonra defâat ile tesbîh, tehlîl ve salevattan yâni:

«سُبْحَانَ اللَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

‘Allâh-u Te‘âlâ’yı tesbîh ederim, Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur. Allâh-u Te‘âlâ, Efendimiz Muhammed’e ve onun âl-i ashâbına salât-ü selâm eylesin.’ dedikten sonra:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ.»

‘Ey Allâh! Beni de, inanan erkekleri de, kadınları da bağışla.’ diyerek Müslüman erkek ve kadınların tümü için duâ yaparsa, o sene bütün kötülüklerden korunmuş olur.” (Mâü’l-‘Ayneyn, Na‘tü’l-bidâyât, sh:166; Ahmed ed-Diyerbî, el-Mücerrabât, sh:10; Seyyid Süleymân el-Hüseynî, Kenzü’l-havâs, 2/16-17)

ÂŞÛRÂ GECESİNİ İHYÂ ETMENİN FAZİLETİ

(17 Ağustos Salı’yı 18 Ağustos Çarşamba’ya bağlayan gece)

Âşûrâ gecesi ihyâsı müstehab olan gecelerdendir. Nitekim Ebû Hureyre (Radyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “Her kim o günde oruç tutarsa, kırk seneye kefâret olur (o kadar günahı da olsa silinir). Âşûrâ gecesini ihyâ edip de o günde oruçlu sabahlayan kimse, (çok kolay öleceği için) öldüğünde nasıl öldüğünü bilmez.” (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)

Alî (Radyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “Her kim Âşûrâ gecesini (ibâdetle, zikirle, namaz ve duâlarla geçirerek) ihyâ ederse, Allâh-u Te‘âlâ da onu dilediğince ihyâ eder.” (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)

Allâh-u Te‘âlâ’nın meşîeti (dilemesi) sonsuz olduğuna göre, bu geceyi ihyâ edenin iki cihanda nihâyetsiz sûrette ihyâ olacağı, âbâd olacağı, her türlü murâdına nâil olup, her korkusundan emin olacağı âşikârdır. Bu müjde sınırlı kılınmayıp Allâh-u Te‘âlâ’nın sonsuz dilemesine havâle edilirse artık onun sınırını kim çizebilir?!

Ebû Hureyre (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: **“Her kim Âşûrâ gecesini (ibâdetle, zikirle, namaz ve duâlarla geçirerek) ihyâ ederse, sanki o kişi Allâh-u Te‘âlâ’ya semâvât ehlinin ibâdeti kadar ibâdet etmiş gibi olur.”** (*‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89; es-Süyûtî, el-Le‘âlî’l-masnû‘a, 2/109-110; İbnü ‘Arrâk, Tenzihü’s-şerî‘a, 2/150-151*)

ÂŞÛRÂ GECESİ NAMAZLARI

(17 Ağustos Salı’yı 18 Ağustos Çarşamba’ya bağlayan gece)

1) Ebû Hureyre (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edildiğine göre: **“Her kim Âşûrâ gecesinde dört rekât kılar, her rekâtta bir kere Fâtiha, elli kere İhlâs Sûresi’ni okursa, elli sene geçmiş, elli sene de gelecek günahları bağışlanır ve Allâh-u Te‘âlâ onun için Mele-i E‘lâ’da (yüksek melek cemâatleri içerisinde) nurdan bir milyon minber binâ eder.”** (*‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88; Hasen el-‘Adevî, en-Ne-fehâtü’n-Nebeviyye fi’l-vezâifi’l-‘âşûriyye, sh:74; es-Süyûtî, el-Le‘âlî’l-masnû‘a, 2/109-110; İbnü ‘Arrâk, Tenzihü’s-şerî‘a, 2/150-151*)

2) Âişe (*Radiyallâhu Anhâ*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: **“Her kim Âşûrâ gününde ve(yâ) gecesinde her rekâtta Fâtiha Sûresi ve üç kere İhlâs Sûresi okuyarak yüz rekât kılar, namazı bitirdikten sonra yetmiş kere:**

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ،
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

‘Bütün tenzihler Allâh’a âittir. Bütün hamdler Allâh’a mahsustur. Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur. Allâh her şeyden büyüktür. O en büyük ve en yüce olan Allâh’ın yardımı olmadan hiçbir ibâdete kuvvet ve hiçbir günahdan dönüş imkânı yoktur.’ der, ardından yetmiş kere istiğfâr eder, daha sonra da yetmiş kere bana salât ederse, öldüğü zaman Allâh-u Te‘âlâ onun kabrini misk ve anberle doldurur.” (*Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:217*)

“**Ravzatu’l-‘ulemâ**” isimli eserde zikrolunduğu vechile; **Âişe** (*Radiyallâhu Anhâ*)dan rivâyet olunduğu üzere: “Bu namazı kılan kişi öldüğü zaman kabri misk ve anberle doldurulur, kabre konan herkesin tüyleri dağılır ama bu namazı kılanın kabrinde tüyleri dahî bozulmaz. Kabrinden çıkartıldığı zaman yüzü dolunay gecesi gibi nurlu olur ve kocasının evine hazırlanıp götürülen gelin gibi cennete götürülür.” (*Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:217*)

ÂŞÛRÂ GÜNÜ NAMAZLARI (18 Ağustos Çarşamba)

1) Güneş doğduğu zaman kişi gusül abdesti alır, yeni elbiseler giyinir, sonra bir avuç su alıp onunla başını mesheder ve:

«حَسْبِيَ اللَّهُ وَكَفَى، سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ دَعَا، لَيْسَ وَرَاءَ اللَّهِ مُنْتَهَى،
مَنْ اغْتَصَمَ بِحَبْلِ اللَّهِ نَجَا.»

“Allâh yeter ve kâfidir. Allâh duâ edeni işitir. Allâh’dan öte varılacak hiçbir şey yoktur. Allâh’ın ipine tutunan kurtulur.” zikrini söyler.

Daha sonra iki rekât kılar. İlk rekâta Fâtiha Sûresi’nden sonra Âyete’l-Kürsî, ikinci rekâta ise Fâtiha Sûresi’nden sonra Haşr Sûresi’nin son âyet-i kerîmelerini (yâni Lev Enzelnâ’dan aşağısını) okur.

Namazdan sonra **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)e salât-ü selâm getirir ve şu duâyı okur:

«يَا أَوَّلَ الْأَوَّلِينَ وَيَا آخِرَ الْآخِرِينَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَ أَوَّلَ مَا خَلَقْتَ فِي هَذَا
الْيَوْمِ وَتَخَلَّقْ آخِرَ مَا تَخَلَّقْ فِي هَذَا الْيَوْمِ، أَعْطِنِي فِيهِ خَيْرَ مَا أَوْلَيْتَهُ مِنْهُ أَوْلِيَاءَكَ
وَأَنْبِيَاءَكَ وَأَصْفِيَاءَكَ مِنْ ثَوَابِ الْبَرَايَا وَأَسْهَمَ مَا أَعْطَيْتَهُمْ فِيهِ مِنَ الْكَرَامَاتِ بِحَقِّ
مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ.»

“Ey öncekilerden evvel olan! Ey sonrakilerin âhiri olan! Senden başka hiçbir ilâh yoktur, ilk yaratmış olduğun şeyi bugün yarattın, son yaratacağın şeyi de bugün yaratacaksın. Muhammed (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) ve âl-i ashâbı hakkı için bugün dostlarına, peygamberlerine ve seçkin kullarına verdiğin şeylerin en hayırlısını ve bugün onlara ikrâm ettiğin şeylerin en nasiplisini bana da ver.” (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:49)

2) İmâm-ı Üchûrî (Rahimehullâh)ın naklettiği bir hadîs-i şerîfe göre: “Âşûrâ günü her rekâta bir Fâtiha ve on beş ya da on bir İhlâs okuyarak dört rekât kılan kişinin elli sene geçmiş, elli sene de gelecek günahlarını Allâh-u Te‘âlâ mağfiret eder ve Allâh-u Te‘âlâ onun için Mele-i E‘lâ’da (yüksek melek cemâatleri içerisinde) nurdan (yapılmış) bin tâne minber inşâ eder. O gün iki rekât dahî kılan bütün siddıkların amelleriyle Allâh-u Te‘âlâ’ya takarrupta bulunmuş (mânen yakınlaşmış) gibi olur.” (Mâu’l-‘Ayneyn, Na‘tü’l-bidâyât, sh:167; İbnü’l-Cevzî, Bostânü’l-vâ‘izîn, 1/251; ‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88; es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/157)

Ancak Abdülkâdir-i Geylânî (Rahimehullâh)ın rivâyetine göre her rekâta elli İhlâs okunması zikredilmiştir.

3) Ebû Hureyre (Radyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “Her kim Âşûrâ günü öğle ile ikindi

(namazları) arasında kırk rekât kılar, her rekâta bir kere Fâtiha, on kere Âyetel-Kürsî, on bir kere İhlâs Sûresi, beş kere de Felak-Nas sûrelerini okur, selâm verdiği de yetmiş kere istiğfar ederse, Allâh-u Te'âlâ ona Firdevs (cennetin) de öyle beyaz bir kubbe verir ki, onun içerisinde genişliği üç bu dünyâ kadar olan, yeşil zümrüden bir ev vardır. O evde nurdan öyle bir döşek vardır ki, o sedirin ayakları hoş kokulu anberdendir, o döşegin üzerinde de zâferan (safran) dan bin yaygı vardır.” (İbnü'l-Cevzî, Kitâbu'l-mevzû'ât mine'l-ehâdîsi'l-merfû'ât, rakam:1005, 2/433, -Nüreddîn Boyacılar tahkikli nüsha)

Mâû'l-Ayneyn (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; **İmâm-ı Üchûrî** (Rahimehullâh) bâzı ulemâdan: “Âşûrâ günü hakkında çoluk çocuğa bolluk yapma ve oruç tutmak dışında sahih bir hadîs-i şerîf bulunmamaktadır.

Diğer hadisler ise zayıf durumdadır.” şeklinde bir görüş nakletmişse de fazîletli ameller konusunda amel etmek hadisin sahih olmasına bağlı değildir. Bilakis bir kimseye güvenilir bir âlimden bir rivâyet yâhut **Allâh-u Te'âlâ**'nın her hangi bir amele hayır ve sevap vereceğine dâir zayıf bir hadis ulaşmışsa o kişinin o rivâyetle gereği gibi amel etmesi uygun düşer. Zîrâ **Allâh-u Te'âlâ**'nın kullarına karşı ihsân ve lütufları, niyetlerindeki samîmiyetler nispetinde olacaktır.

Nitekim **Rasûlüllâh** (Sallallahu Aleyhi ve Sellem): “**Müminin niyeti amelinden hayırlıdır.**” (el-Beyhakî, es-Sünenü's-sağîr, rakam:2, 1/5; et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr, rakam:5942, 6/185) hadîs-i şerîfinde bu hakîkate dikkat çekmiştir.

O hâlde kul, **Rabbi**'nden kendisine ulaşan nakillerin muktezâsıyla amel ederken **Allâh-u Te'âlâ**'nın fazl-u keremine ve ihsânına îtimât etmelidir. (Mâû'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:167)

4) Bir rivâyete göre Âşûrâ günü kişi bir selâmla altı rekât kılar. Her rekâta Fâtiha Sûresi'nden sonra Şems Sûresi, Duhâ Sûresi, Zelzele Sûresi, İhlâs Sûresi ve Felak-Nâs sûrelerini okur.

Namazdan sonra secde eder ve secdede yedi kere Kâfirun Sûresi okur. Sonra hangi duâyı ederse etsin duâsı kabûl olunur. Sonra da şu duâyı okur:

«اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِمَّنْ دَعَاكَ فَأَجَبْتَهُ وَأَمَّنْ بِكَ فَهَدَيْتَهُ وَرَغِبَ إِلَيْكَ فَأَعْطَيْتَهُ وَتَوَكَّلَ عَلَيْكَ فَكَفَيْتَهُ وَاقْتَرَبَ مِنْكَ فَأَدْنَيْتَهُ، اللَّهُمَّ امدد لي عيشي مدًا واجعل لي في قلوب المؤمنين وُدًّا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْإِيمَانَ بِكَ وَأَسْأَلُكَ الْفُضْلَ مِنَ الرِّزْقِ وَأَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ مِنَ الْبَلَاءِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَسْأَلُكَ حُسْنَ الْعَاقِبَةِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.»

“Ey Allâh! Sen beni Sana duâ edip kabûl ettiğin, Sana îmân edip hidâyet ettiğin, Senden isteyip lütfettiğin, Sana tevekkül edip her işine kifâyet ettiğin ve Sana yakınlaşmaya çalışıp Kendine yakın ettiğin kullarından eyle.

Ey Allâh! Geçimimi benim için bollaştır, müminlerin kalplerinde benim sevgimi halkeyle. Ey Allâh! Ben senden Sana hakîkî mânâda îmân isterim, bolca rızık isterim, dünyâ ve âhiret belâlarından âfiyet dilerim ve dünyâ-âhiret güzel son ve âkıbet niyâz ederim.” (Muhammed ibnü Hatîriddîn, *el-Cevâhiru'l-hams*, sh:48-50)

5) “Şerhu Şir‘ati'l-İslâm” isimli kıymetli eserin müellifi **Seyyid Alî Zâde** (*Rahimehullâh*)ın beyânı vechile; “Kişi kıyâmet gününde hasım (düşman)larını râzı etmek niyetiyle Âşûrâ günü dört rekât namaz kılıp, birinci rekâtta Fâtiha’dan sonra on bir kere İhlâs Sûresi, ikinci rekâtta Fâtiha’dan sonra üç kere Kâfirûn ve on bir İhlâs Sûresi, üçüncü rekâtta Fâtiha’dan sonra bir kere Tekâsür, on bir kere de İhlâs Sûresi, dördüncü rekâtta Fâtiha’dan sonra üç kere Âyete'l-Kürsî ve yirmi beş kere İhlâs Sûresi okursa **Allâh-u Te‘âlâ** onu kabrin şiddetlerinden kurtarır ve dâvâlılarını kıyâmet günü ondan râzı kılar.”

“er-Risâletü’z-zevkiyye” isimli eserde zikrolduğuna göre bu namaz **Rasûlül-lâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)den naklolunmuştur ve çok fazîletleri vardır. Bu namaz senenin altı günü; Âşûrâ günü, Terviye günü, Arefe günü, Kurban Bayramı günü, Şa‘bân’ın on beşinci (Berâat) günü ve Ramazan’ın son cumâ günü kılınır. (*Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati'l-İslâm, sh:217*)

6) Ebû Hureyre (*Radyallâhu Anh*)dan gelen bir hadîs-i şerîfe göre: “**Âşûrâ günü iki selâmla dört rekât kılar; her rekâtta bir Fâtiha, bir İzâ Zülzile, bir Kâfirûn, bir de İhlâs sûrelerini okur. Namazı bitirince de Nebî** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)e yetmiş defâ salevât okur.” (*‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88*)

ÂŞÛRÂ GÜNÜ OKUNACAK DUÂLAR (18 Ağustos Çarşamba)

Eceli Gelmiş Olana O Sene Âşûrâ Günü Okuması Nasîb Olmayan Duâ

1) Şeyh Muhammed ibnü Abdilhayy ed-Dâvûdî el-Kattân (*Rahimehullâh*)ın “**Mecmû‘a**”sında zikredildiği üzere; **Şeyh Ebu'l-Bekâ el-Ömerî** (*Rahimehullâh*)ın, **İbnü Ferhûn** (*Rahimehullâh*)ın “**el-Mesâilü'l-melkûta**” isimli eserinden nakline göre, ayrıca **Mâu'l-Ayneyn** (*Rahimehullâh*)ın beyânı vechile; Âşûrâ günü yetmiş kere:

«حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ.»

“Allâh bana yeter! Ne güzel Vekîl’dir! Ne güzel Mevlâ ve ne güzel yardımcıdır!” duâsını zikrettikten sonra, aşağıda yazılan zikirleri 7 kere (aşağıda zikredileceği üzere ihtiyâten 10 kere) okuyan kişi o için **Allâh-u Te‘âlâ** o sene bütün şerlere kâfi gelir ve bunu okuyan o sene ölmez, eceli gelen ise okumaya muvaffak edilmez ki o duâ da şudur:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ،
سُبْحَانَ اللَّهِ مِْلَاءِ الْمِيزَانِ وَمُنْتَهَى الْعِلْمِ وَمَبْلَغِ الرِّضَا وَعَدَدِ النِّعَمِ وَزِنَةِ الْعَرْشِ لَا

مَلْجَأٌ وَلَا مَنَجًا مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ الشَّفْعِ وَالْوَتْرِ وَعَدَدَ كَلِمَاتِ اللَّهِ
التَّامَّاتِ كُلِّهَا، أَسْأَلُكَ السَّلَامَةَ كُلَّهَا بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَلَا حَوْلَ وَلَا
قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، وَهُوَ حَسْبِي وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ،
وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.»

“Rahmân ve Rahîm olan Allâh’ın ismiyle! Allâh-u Te‘âlâ Efendimiz Muhammed’e, Ehl-i Beyt’ine ve sahâbesine salât-ü selâm eylesin. Allâh-u Te‘âlâ’yı mîzân dolusunca, ilminin sonsuzluğunca, rızâsına ulaşıncaya kadar, nimetleri sayısınca ve Arşı’nın tartısınca tesbîh ederim. Allâh-u Te‘âlâ’dan başkasına sığınılıp kaçılmaz, O’ndan yine ancak O’na sığınılır. Allâh-u Te‘âlâ’yı çiftlerin ve teklerin sayısınca ve tastamam olan kelimelerinin tamâmının adedince tesbîh ederim.

Ey acıyanların en merhametlisi! Senden rahmetinle bütün belâlardan selâmet isterim. O yüce ve büyük olan Allâh’ın yardımı olmadan hiçbir gûnahtan dönüş ve hiçbir ibâdete kuvvet olamaz. O bana yeter. Ne güzel Vekîl’dir. O ne güzel Mevlâ ve ne güzel yardımcıdır. Allâh-u Te‘âlâ, mahlûkâtının en hayırlısı olan Muhammed (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)e ve âl-i ashâbının tamâmına salât ve selâm eylesin.” (Muhammed ibnü’l-Kâzî Burhâneddîn ibni’l-Ferhûn, el-Mesâilü’l-melkûta mine’l-kütübi’l-meb-sûta, mesele rakamı:601, sh:281-282; Muhammed ibnü Hatîrûddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:50; ‘Alî el-Ü-chûrî, Risâle fî fazli ‘âşûrâ, Süleymâniye Kütüphanesi, Yazma Bağışlar, rakam:3981, sh:49-50; ed-Diyerbî, el-Mücerrebât, sh:55; Mâü’l-‘Ayneyn, Na’tü’l-bidâyât, sh:166; Hasen el-‘Adevî, en-Nefehâtü’n-Nebeviyye fî’l-vezâifi’l-‘âşûriyye, sh:101-105; Ahmed el-‘Ayyâşî Sükeyric, es-Sirru’l-bâhir, sh:84; Muhammed Ebu’l-Yüsr ‘Âbidîn, Tenbîhü kulûbi’n-nâ’ime ‘ale’l-evrâdi’d-dâime, sh:73; Aynı mlf., el-Evrâdü’d-dâime, sh:92; ‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:84-85)

Bu Duâ ile İlgili Mühim Bir Kayıt

Abdülhamîd Kuds (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; bu duâyı bazı ulemâ Kutbüddîn el-Hanefî ile İbnü Ferhûn el-Mâlikî (Radiyallâhu Anhümâ) gibi büyüklerden de nakletmişlerdir. Lâkin Kutbüddîn (Rahimehullâh) bu duâdan önce iki rekât (hayırlı uzun ömür niyetiyle hâcet namazı) kılınması kaydını düşmüş ve: “Sonra kibleye yönelik vaziyette huşû içerisinde ve huzûr-u kalb ile bu duâyı on kere okur, on kerenin her defâsında da üzerine üfler. Çocuklar üzerine okuyan kişi onlar üzerine de üflerse onlar da ölmezler. Lâkin konuşabilen çocuklara telkîn edilerek kendilerine okutturulmalıdır.” demiştir. (‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:85)

2) Âşûrâ günü bu duâyı 70 kere okuyanı Allâh-u Te‘âlâ mağfiret buyurur:

«حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ.»

“Allâh bana yeter! Ne güzel Vekîl’dir! Ne güzel Mevlâ ve ne güzel yardımcıdır!” (Muhammed ibnü Hatîrûddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:50)

3) Şihâbüddîn es-Sühreverdî (*Kuddise Sirruhû*)dan nakledildiğine göre: “Âşûrâ günü:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، اَللّٰهُمَّ اَنْتَ الْاَبْدِيُّ الْقَدِيمُ، الْحَيُّ الْكَرِيمُ، الْحَنَّانُ الْمَنَّانُ، وَهَذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، اَسْأَلُكَ فِيهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَأَوْلِيَائِهِ، وَالْعَوْنَ عَلَى هَذِهِ النَّفْسِ الْأَمَّارَةِ بِالسُّوءِ، وَالْاِشْتِغَالَ بِمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ يَا كَرِيمُ! يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ، بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ! وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ أَجْمَعِينَ، آمِينَ!»

‘Rahmân ve Rahîm olan Allâh’ın adıyla! Bütün hamdler, âlemlerin Rabbi olan Allâh’a âittir! Salât-ü selâm, Efendimiz Muhammed’in ve âl-i ashâbının tamâmının üzerine olsun.

Ey Allâh! Sen Ebedî’sin, Kadîm’sin (başlangıcın ve sonun yoktur). **Hayy’sın, Kerîm’sin** (hakîkî hayat sahibi de, iyilik sâhibi de ancak Sensin). **Hannân’sın, Men-nân’sın** (son derece acıyan ve çokça lütuflarda bulunan Rabbimiz’sin).

İşte bu yeni senedir. Ben bu sene Senden dilerim ki beni kovulmuş şeytandan ve onun dostlarından koruyasın, kötülüğü çokça emreden bu nefse karşı bana yardım edesin ve beni Sana yaklaştıran amellerle meşgul edesin. Ey Kerem sâhibi! Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle kabûl eyle!

Allâh-u Te‘âlâ, Efendimiz ve Peygamberimiz Muhammed (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)e, **âl-i ashâbının ve Ehl-i Beyti’nin tamâmına salât ve selâm eylesin. Âmîn!**’ duâsını üç kere okuyan kişi o sene ölmekten emîn olur. Zîrâ eceli takdir edilen kişiye o gün bu duâyı bu şekilde okumak nasîb olmaz.” (*Mâü’l-‘Ayneyn, Na’tü’l-bidâyât, sh:166*)

4) Âşûrâ günü şu duânın okunması müstehab görülmüştür:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اَللّٰهُمَّ يَا مُفَرِّجَ كُلِّ كَرْبٍ وَيَا قَابِلَ تَوْبَةِ اٰدَمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا رَافِعَ اِذْ رِيسَ اِلَى السَّمَاءِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا مُسْكِنَ سَفِينَةِ نُوحٍ عَلَى الْجُودِيِّ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا غِيَاثَ اِبْرَاهِيمَ مِنَ النَّارِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا جَامِعَ شَمْلِ يَعْقُوبَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا كَاشِفَ ضَرِّ اَيُّوبَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا فَارِجَ كُرْبَةِ ذِي النُّونِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا سَامِعَ دَعْوَةِ مُوسَى وَهَارُونَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا خَالِقَ رُوحِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَبِيبِهِ وَمُضْطَفَّاهُ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا نَاصِرَ مُحَمَّدٍ صَلَّى

اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا خَالِقَ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا خَالِقَ
جِبْرِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ وَعَزْرَائِيلَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا خَالِقَ الْعَرْشِ وَالْكَرْسِيِّ
وَاللُّوحِ وَالْقَلَمِ وَالسَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَيَا رَحْمَنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَا
إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، اقْضِ حَاجَتِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَطْلُ عُمْرِي فِي طَاعَتِكَ وَمَحَبَّتِكَ
وَرِضَاكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَأَحْيِي حَيَاةَ طَيْبَةً وَادْفَعْ عَنِّي السَّيِّئَاتِ وَالْبَلِيَّاتِ
وَتَوَفَّنِي عَلَى الْإِسْلَامِ وَالْإِيمَانِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا ذَا الْجَلَالِ
وَالْإِكْرَامِ يَا مَالِكَ يَوْمِ الدِّينِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى وَسَلَّمَ
عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، آمِينَ!»

“Rahmân ve Rahîm olan Allâh’ın adıyla! Ey her sıkıntıyı açan! Ey Âdem (Aleyhisselâm)ın tevbesini Âşûrâ gününde kabûl eden Allâh! Ey İdrîs (Aleyhisselâm)ı Âşûrâ gününde semâya yükselten!

Ey Nûh (Aleyhisselâm)ın gemisini Âşûrâ gününde Cûdî Dağı’na yerleştiren! Ey İbrâhîm (Aleyhisselâm)ı Âşûrâ gününde ateşten kurtaran! Ey Ya’kûb (Aleyhisselâm)ın dağlık âilesini Âşûrâ gününde bir araya getiren!

Ey Eyyûb (Aleyhisselâm)ın hastalığını Âşûrâ gününde gideren! Ey Yûnus (Aleyhisselâm)ın sıkıntısını Âşûrâ gününde açan! Ey Mûsâ ve Hârûn (Aleyhisselâm)ın duâlarını Âşûrâ gününde kabûl eden! Ey sevdiği ve seçtiği Muhammed (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) Efendimiz’in rûhunu Âşûrâ gününde yaratan.

Ey Muhammed (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)e Âşûrâ günü yardım eden! Ey cenneti ve cehennemi Âşûrâ gününde halkeden! Ey Cibrîl, Mîkâîl, İsrâfil ve Azrâîl (Aleyhisselâm)ı Âşûrâ gününde vâreden!

Ey Arş’ı, Kürsî’yi, Levh’i (Mahfûzu), Kalem’i, gökleri ve yerleri Âşûrâ gününde yaratan Allâh! Ey dünyâ ve âhiretin Rahmânı! Senden başka hiçbir ilâh yoktur. Ey acıyanların en merhametlisi!

Dünyâda ve âhirette dileklerimi yerine getir, Senin tâatın, sevgin ve rızân (ile geçirmek) üzere ömrümü uzun et, beni çok mübârek bir hayat ile yaşat, benden kötülükleri ve belâları savuştur ve beni İslâm ve îmân üzere vefât ettir. Yâ Erhame’r-Râhimîn! Yâ Hayy! Yâ Kayyûm! (Ey gerçek hayat sâhibi ve her şeyi ayakta tutan!) Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Ey cezâ gününün yegâne mâliki!

Ancak Sana ibâdet ederiz ve ancak Senden yardım dileriz. Allâh-u Te’âlâ mah-lûkâtının en hayırlısı olan Muhammed (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) Efendimiz’e ve âl-i ashâbının cümlesine salât-ü selâm eylesin! Âmîne!”

Daha sonra da 70 kere şu duâyı okur:

«اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي كَمَالَ الْحُسْنَى وَسَعَادَةَ الْعُقْبَى وَخَيْرَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى.»

“Ey Allâh! Bana mükemmel bir güzellik, âhîret saâdeti ve dünya-âhîretin tüm hayırlarını nasîb et.” (‘Abdülazîz Ahmed Bâlûğun, Du‘âu’l-gâyeti’l-maksûdeti’l-küb râ, sh:104)

5) Âşûrâ Günü Okuyanın Kalbinin Ölmemesine (Îmanlı Ölmesine) Sebep Olacak Zikir ve Duâlar

Hâfız İbnü Hacer (Rahimehullâh)ın beyânına göre; her kim aşağıda zikredilecek kelimeleri Âşûrâ gününde söylerse kalbi ölmez (îmân nûru sönmez) ki o kelimeler de şunlardır:

«سُبْحَانَ اللَّهِ مِْلَاءَ الْمِيزَانِ وَمُنْتَهَى الْعِلْمِ وَمَبْلَغَ الرِّضَا وَزِنَةَ الْعَرْشِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ مِْلَاءَ الْمِيزَانِ وَمُنْتَهَى الْعِلْمِ وَمَبْلَغَ الرِّضَا وَزِنَةَ الْعَرْشِ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ مِْلَاءَ الْمِيزَانِ وَمُنْتَهَى الْعِلْمِ وَمَبْلَغَ الرِّضَا وَزِنَةَ الْعَرْشِ لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنْجَا مِنْ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ الشَّفْعِ وَالْوَتْرِ وَعَدَدَ كَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ كُلِّهَا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ الشَّفْعِ وَالْوَتْرِ وَعَدَدَ كَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ كُلِّهَا، وَاللَّهُ أَكْبَرُ عَدَدَ الشَّفْعِ وَالْوَتْرِ وَعَدَدَ كَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ كُلِّهَا، أَسْأَلُكَ السَّلَامَةَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ أَجْمَعِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ!»

“Allâh-u Te‘âlâ’yı mîzânı dolduracak kadar, ilminin sonsuzluğunca, rızâsına ulaşıncaya kadar, nîmetleri sayısınca ve Arşî’nin sıkleti kadar tesbîh ederim. Sonsuz ilmince, rızâsına ulaştıracak kadar ve Arşî’nin ağırlığına Allâh’a hamd ederim. Mîzân dolusunca, nihâyetsiz ilmi kadar, rızâsına ulaştıracak nisbette ve Arşî’nin ağırlığı miktârınca Allâh’ı tekbîr ederim.

Allâh-u Te‘âlâ’dan başkasına sığınılıp kaçılmaz, O’ndan yine ancak O’na sığınılır. Çiftlerin ve teklerin sayısınca ve tastamam olan kelimelerinin tamâmının adedince Allâh-u Te‘âlâ’yı tesbîh ederim.

Çiftlerin ve teklerin adedince ve tastamam olan kelimelerinin tamâmının sayısınca Allâh-u Te‘âlâ’yı hamd ederim. Çiftlerin ve teklerin sayısınca ve tastamam olan kelimelerinin tamâmının adedince Allâh-u Te‘âlâ’yı tekbîr ederim.

Ey acıyanların en merhametlisi! Senden rahmetinle bütün belâlardan selâmet isterim. O yüce ve büyük olan Allâh’ın yardımı olmadan hiçbir günahattan dönüş ve hiçbir ibâdete kuvvet olamaz. Allâh-u Te‘âlâ, Efendimiz Muhammed (Sallellâ-

hu Aleyhi ve Sellem)e ve âl-i ashâbının tümüne salât ve selâm eylesin. **Bütün hamdler âlemlerin Rabbi Allâh'a mahsustur.**" ('Abdülhamîd Kuds el-Mekkî, Kenzü'n-necâh ve 's-sürûr, sh:86-87; 'Allâme el-Melîbârî, Fethu'l-Mu'în bi şerhi Kurrati'l-'ayn, 2/267; Ebu'l-Mu'dî el-Câvî, Nihâyetü'z-zeyn, sh:196)

Faydalı Mâlûmât: Burada geçen **"Kalbi ölmez."** ifâdesi "Kâfir olmaz." demektir. Bu mânâ: **"O kimse ki (kâfirlik döneminde) ölü (gibi) biriyken Biz (îmân nasîb ederek) onu diriltmişiz."** (el-En'âm Sûresi:122'den) âyet-i kerîmesinden alınmıştır. Zîrâ burada ölü kabûl edilen kâfirin îmanla dirilmesi konu edilmektedir. Bâzılarına göre de, kalbin ölmemesi dünyâyı sevmemesi, dünyâyı âhirete tercih etmemesi demektir.

Nitekim hadîs-i şerîfte: **"Ölülerle birlikte oturmayın."** (Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'a-ti'l-İslâm, sh:147; İsmâ'îl Hakkî el-Bursevî, Rûhu'l-beyân, 4/74) buyrulmuştur ki bunun mânâsı: **"Kalbi ölü olan dünyâcı zenginler ile birlikte oturmayın."** diye şerhedilmiştir. Bâzı ulemâ kalbin ölmemesini ölüm hâlinde, kabirde ve kıyâmette hayrette (şaşkın hâlde) kalmaması ve zarâra uğramaması şeklinde açıklamışlardır. (el-Münâvî, Feyzu'l-Kadîr, rakam:8903, 6/39, 191)

6) İmâm-ı Diyarbî (Rahimehullâh)İN "el-Mücerrebât" isimli eserinde, Muhammed el-Emîru's-Sağîr (Rahimehullâh)İN da "el-Fezâilü'l-Âşûriyye" isimli eserinde Allâme Üchûrî (Rahimehullâh)dan naklettiklerine göre: "Her kim Âşûrâ gününde yetmiş kere:

«حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ.»

"Allâh bize yeter. O ne güzel Vekîl'dir! O ne güzel Mevlâ ve ne güzel yardımcıdır." zikrini okursa, Allâh-u Te'âlâ o kişi hakkında o senenin tüm şerhlerine karşı kâfi gelir." ('Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve 's-sürûr, sh:83; ed-Diyarî, el-Mücerrebât, sh:55)

7) Allâme İbrâhîm el-Attâr eş-Şâmî (Rahimehullâh)a âit "Sefînetü'l-'ulûm" isimli eserde zikredildiğine göre; Âşûrâ gününde okunması matlub olan duâlardan biri de şudur:

«اللَّهُمَّ يَا مُحْسِنُ! قَدْ جَاءَكَ الْمُسِيءُ وَقَدْ أَمَرْتُ يَا مُحْسِنُ بِالتَّجَاوُزِ عَنِ الْمُسِيءِ
فَأَنْتَ الْمُحْسِنُ وَأَنَا الْمُسِيءُ فَتَجَاوَزْ عَنِّي بِجَمِيلٍ مَا عِنْدَكَ، فَأَنْتَ
بِالْبِرِّ مَعْرُوفٌ وَبِالْإِحْسَانِ مَوْصُوفٌ، أَنْلِنِي مَعْرُوفَكَ وَأَغْنِنِي بِهِ عَن مَعْرُوفِ مَنْ
سِوَاكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ
وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا إِلَى يَوْمِ الدِّينِ.»

"Ey Allâh! Ey iyilik sâhibi! Kötülük sâhibi (olan bu kulun) muhakkak Sana geldi. Ey ihsân sâhibi! Gerçekten Sen kötülük sâhibine cezâ vermekten vazgeçmeyi emr (ve teşvîk) ettin. Hakîkî iyilik sâhibi Sensin, ben ise kötü ameller işlemiş biriyim.

Artık Sen katında bununan güzellikler hürmetine yanımda bulunan kötülüklerle cezâ vermekten vazgeç. Zîrâ Sen iyilikle mâruf, ihsanla mevsufsun. Ey acıyanların en merhametlisi! Ne olur iyiliğini bana ulaştır ve beni Senden gayrının iyiliğine muhtâc etme. Allâh-u Te‘âlâ, Efendimiz Muhammed (Sallêllâhu Aleyhi ve Sellem)e, Ehl-i Beyti’ne ve ashâbına kıyâmet gününe kadar çokça salât ve bolca selâm eylesin.” (‘Abdülhamîd Kuds el-Mekkî, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:88-89)

ÂŞÛRÂ GÜNÜ, İMKÂN DÂHİLİNDE ŞU YİRMİ BEŞ HASLET (FAZÎLETLİ AMEL) İŞLENİR

1) Tevbe istiğfarda bulunmak.

Nitekim **Alî** (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallêllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **“O (Muharrem ayı)nda öyle bir gün vardır ki Allâh-u Te‘âlâ o (Âşûrâ) gün(ün)de (Âdem (Aleyhisselâm)ın tevbesini kabûl ettiği gibi Yûnus ve Mûsâ (Aleyhimeselâm)ın ümmeti gibi) bir kavmin tevbesini (de) kabûl etmiştir ve yine o (Âşûrâ) gün(ün)de (Ümmet-i Muhammed’den o günün kıymetini bilip amellerini ifâ eden) başka toplulukların da tevbesini kabûl ede(cekti)r.”** (et-Tirmizî, es-Sünen, es-Savm:40, rakam:741, 3/117; Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:1335, 2/448)

Bununla âmil olmak için en azından 25 veyâ 27 kere şu istiğfârı okumakta çok fayda vardır. Nitekim Şeyh **Alî ibnü Ebî Bekr es-Sekkâf** (Rahimehullâh) **“Me‘âricü’l-hidâye”** isimli eserinde şöyle demiştir: “Meşhur olan istiğfâr çeşitlerinden biri de, **Rasûlüllâh** (Sallêllâhu Aleyhi ve Sellem)den rivâyet edilen: **“Her kim sabahtan ve ikindiden sonra yirmi beş kere, diğer bir rivâyette yirmi yedi kere:**

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْحَيُّ الْقَيُّومَ الَّذِي لَا يَمُوتُ
وَأَتُوبُ إِلَيْهِ رَبِّ اغْفِرْ لِي.»

‘Kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan, O Rahmân ve Rahîm, O Hayy-u Kayyûm olan, O hiç ölmeyecek Allâh’tan mağfiret talep ediyorum ve O’na tevbe ediyorum. Ey Rabbim! Beni affet.’ derse, ne canında, ne ailesinde, ne evinde, ne de bulunduğu şehirde istemediği bir şey görmez.” (Habîb Zeyn, en-Nücûmü’z-zâhira, sh:144; Seyyid Muhammed ‘Alevî el-Mâlikî, Ebvâbü’l-ferac, sh:221; Muhhu’l-‘ibâde sh:724; eş-Şercî, el-Fevâid, ‘Alî ibnü Hasen el-‘Attâs, el-Kırtâs, 2/248) hadîs-i şerîfinde geçen istiğfardır.

O halde sabah-akşam bu istiğfâra devâm etmek lâzımdır. Meşâyıhtan bir cemâat, aralarında bu istiğfârı vasiyetleşirler ve bunda gördükleri büyük fayda, üstün bereket ve kıymetli muhâfazadan dolayı bunu talebelerine, çocuklarına ve arkadaşlarına tavsiye ederlerdi.

İmâm-ı Rabbâni Hazretleri’nin yüce mahdûmu İmâm-ı Ma’sûm (Kuddise Sirruhümâ) da kendisine âit **“Mektûbât”**ta bu istiğfârın teheccüdden sonra 25 kere yapılmasını tavsiye etmiştir. Bu fakir kardeşiniz üstâdımız **Hacı Mahmud Efendi**

Hazretleri'nin teheccüdden sonra bu istiğfarlara devâm ettiğini müşâhede etmişimdir. **Allâh-u Te'âlâ** bizlere de bu amellere devâm edebilmemiz için yardım eylesin. Âmîn!

2) (Farz namazlar dışında nâfile) namaz (kılmak). (O gün kılınacak bâzı namazların târifleri geride zikredildi.)

3) Oruç tutmak. (Bu husustaki fazîletler geride zikredildi.)

4) Sıla-i rahim (akrabâyı arayıp sormak).

Bu hususta **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: **“Her kim akrabâsıyla ilişkisini kesmiş (bir durumda) olur da, Âşûrâ günü o akrâbalık ilişkisini yeniden kur(mak için o kişiyi arayıp sor)arsa, Allâh-u Te'âlâ onun için Zekeriyâ oğlu Yahyâ ve Îsâ (Aleyhimesselâm)ın sevâbından nasîb ayırır ve bu kişi o peygamberle cennette şu ikisi gibi (birbirlerine yakın) olurlar.”**

Rasûlüllâh (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) bu hadîs-i şerîfin sonunda baş parmağı ile orta parmağını birbirine birleştirmiş (ve ilişkisini kestiği akrabasıyla Âşûrâ gününde barışan kişinin cennette zikri geçen peygamberlerle o kadar yakın olacağını ifade etmiş) tir. (*Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:217*)

5) Sadaka vermek.

Kütüb-ü semâviyyede şöyle yazıldığı rivâyet olunmuştur: “Her kim Âşûrâ gününde sadaka verirse, sanki (sadaka) isteyen hiç kimseyi (geride) bırakmamış da hepsine sadaka vermiş gibidir. Her kim o günde bir fakire ikrâm ederse, **Allâh-u Te'âlâ** da kabre koyulduğu günde ona yardım eder.” (*es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157*)

Rasûlüllâh (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)in bu konuda şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: **“Her kim Âşûrâ gününde zerre miktârınca sadaka verirse, Allâh-u Te'âlâ ona Uhud Dağı miktârınca sevap verir ve bu sevap kıyâmet gününde o kişinin mîzânında bulunur.”** (*Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:217*)

Selef-i sâlihinden bâzıları şöyle demiştir: “Her kim Âşûrâ gününde sadaka verirse, bütün sene boyunca (vermeyip de sevâbını) kaçırmış olduğu sadakaları vermiş gibi olur.” (*'Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89*)

Âşûrâ günü sadaka vermeyen bir âlimin mahrûmiyeti hakkında şöyle bir kıssa zikredilmektedir; bir Âşûrâ günü fakirin biri Reyy (şimdiki Tahran) kadısına gelerek: “Bugünün hakkına **Allâh** için bana bir şey ver.” demiş fakat kadı efendi onun tarafına bakmamış, bu durumu gören bu Nasrânî (Hıristiyan) o fakire istediğini vererek onu memnun etmiş.

O gece kadı efendi rüyâsında bir altundan, bir de kırmızı yâkuttan olmak üzere iki saray görmüş ve onların kime âit olduklarını sormuş, kendisine: “Âşûrâ günü o fakirin ihtiyâcını görseydin, bunlar senin olacaktı fakat sen hayra mâni olunca bu köşkler falan Hıristiyana nasîb oldu.” denilmiş.

Bu rüyâ üzerine dehşet içerisinde uyanan kadı efendi tanıdığı o Hıristiyana giderek ona: “Dün fakire yaptığın iyiliğin sevâbını yüz bin akçe karşılığında bana sat.” demiş ama o Nasrânî: “Sen o iki köşkün eskilerine karşılık yüz bin akçe verecek olsan da, bunu sana vermem.” dedikten sonra kelime-i şehâdet getirerek kendisine Âşûrâ günü sadaka vermesi vesilesiyle îmân nasîb olduğunu ve Müslüman olduktan sonra bu köşklere nâil kılındığını beyân etmiş.

Yine nakledildiği üzere Mısır’da bir elbiseden başka hiçbir şeyi olmayan bir adam varmış. Âşûrâ günü sabah namazında Amr ibnû’l-Âs Câmîi’ndeymiş. Kadınların duâ için o câmiye girmesine ancak Âşûrâ günü müsâade edilirmiş. Bir kadın bu zâta: “**Allâh** için bana bir şey ver de çocuklarıma bakabilmek için ondan faydalanayım.” demiş.

O zât da üzerindeki elbiseden başka bir şey bulunmadığı için o fakir kadını evinin kapısına kadar peşi sıra getirmiş, eve girdiğinde bir peştemale sarılarak üzerindeki elbiseyi kapının aralığından o fakir kadına vermiş, kadın da ona: “**Allâh** sana cennet hullelerinden giydirdin.” diye duâ etmiş.

O zât o gece rüyâsında yanında çok hoş kokulu elma bulunan pek güzel bir hûrî gormüş, elindeki elmayı böldüğünde içinde bir cennet elbisesi bulmuş, o hûriye kim olduğunu sorunca o: “Ben senin cennetteki Âşûrâ adındaki zevcenim.” demiş.

Bu zat rüyânın etkisiyle uyandığında hânesinin çok hoş bir kokuyla kaplandığını farketmiş ve hemen abdest alarak iki rekât namaz kıldıktan sonra: “Ey **Allâh**! Eğer bu rüyâ hak olup benim cennette böyle bir eşim varsa, beni hemen huzûruna al.” diye duâ etmiş. **Allâh-u Te‘âlâ** da duâsını kabûl etmiş ve bu zat o anda rûhunu teslim etmiş. (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/158; el-Yâfi‘î, Ravzu’r-rayâhîn, rakam:327, sh:263; Fazlullâh el-Kisâî, et-Tuhfetü’l-Mekkiyye, rakam:134, sh:177)

6) Gusül (boy abdesti) almak.

Bununla alâkalı olarak **İbnü Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “**Her kim Âşûrâ gününde gusül abdesti alırsa, ölüm hastalığından başka bir hastalık görmez.**” (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88)

Eserlerde **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: “**Her kim Âşûrâ gününde gusül abdesti alırsa, Allâh-u Te‘âlâ’nın katında annesinin onu doğurduğu günkü gibi günahlardan arınmış olur.**” (Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:218)

Ayrıca bir haberde şöyle vârid olmuştur: “Her kim Âşûrâ gününde iki kere gusül abdesti alırsa, ebediyyen gözleri hastalanmaz.” (Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:218)

7) Sürme çekmek.

Bugünde sürme çekmenin faydası hakkında **İbnü Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “**Her kim Âşûrâ gününde ismid (sürme taşı) ile (gözlerine) sürme çekerse, asla göz hastalığı çekmez.**” (el-Beyhakî, Şu‘abü’l-îmân, rakam:3797, 3/367; Ebû ‘Abdillâh Muhammed el-Hubeyşî, el-Berake fî fazli’s-sa‘yi ve’l-harake, rakam:1670, sh:415)

İmâm-ı Safûrî (*Rahimehullâh*)ın beyânı vechile; **Nûh** (*Aleyhisselâm*) gemisine binenler aylarca gemide kalıp Âşûrâ günü Cûdî Dağı'na indiklerinde suyun rutûbetinden dolayı gözleri kamaşmış, bu nedenle **Allâh-u Te'âlâ Nûh** (*Aleyhisselâm*)a o gün gözüne sürme çekmesini vahyetmiştir. (*es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157*)

“**Kuhistânî Şerhi**”nde beyân edildiği üzere Âşûrâ günü göze sürme çekmenin sahîh bir aslı vardır. (*İsmâ'îl Hakkî el-Bursevî, Rûhu'l-beyân, 4/88*)

8) Bir âlimi ziyâret etmek.

Bu konuda **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: “**Her kim Âşûrâ gününde bir âlimin meclisine ya da Allâh-u Te'âlâ'yı zikredenlerin bulunduğu bir yere gider de onlarla bir an berâber oturursa, o kişiyi cennete koymak Allâh-u Te'âlâ üzerine bir hak olur.**” (*Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:217*)

9) Bir hastayı ziyâret etmek.

Bu hususta **İbnü Abbâs** (*Radyallâhu Anhümâ*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: “**Her kim Âşûrâ gününde bir hastayı ziyâret ederse, sanki bütün Âdemoğlunu ziyâret etmiş gibidir.**” (*'Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88*)

10) Yetim başı sıvazlamak.

Tevrat-ı Şerif'te buyrulmuştur ki: “Her kim Âşûrâ günü bir yetimin başını sıvazlarsa **Allâh-u Te'âlâ** ona (yetimin başındaki) her tüyün karşılığında cennette bir ağaç verir. O ağacın üzerindeki takılar ve zînetler ancak **Allâh-u Te'âlâ** bilebilir.” (*es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157*)

İbnü Abbâs (*Radyallâhu Anhümâ*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: “**Her kim Âşûrâ gününde eliyle bir yetimin başını okşarsa, Allâh-u Te'âlâ bu yaptığı iş vesîlesiyle (o yetimin başındaki) her bir saç tânesine karşılık, o kişiye cennette bir derece verir.**” (*'Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/87; Seyyid 'Alî Zâde, Şerhu Şir'ati'l-İslâm, sh:218*)

11) Çoluk çocuğa bolluk yapmak.

İbnü Mes'ûd (*Radyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: “**Her kim Âşûrâ gününde âilesine genişlik yapar (da ikramlarda bulunur)sa, senenin geri kalanında da hep (rıзык bakımından) genişlik içerisinde olur.**” (*et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr, rakam:10007, 10/77; el-Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, rakam:3792, 3/365; Ebû 'Abdillâh Muhammed el-Hubeşî, el-Berake fi fazli's-sa'yi ve'l-harake, rakam:1677, sh:415*)

Ebû Hureyre (*Radyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: “**Benîsrâîl'e senede bir gün oruç tutmak farz kılındı, o da Muharrem'in onuncu günü olan Âşûrâ günüdür. Öyleyse siz de o günde oruç tutun ve o günde âilenize genişlik (bolluk) yapın.**”

Her kim malından (vererek) âilesine o günde genişlik yaparsa, Allâh-u Te‘âlâ da senenin diğer günlerinde ona genişlik yapar.” (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89)

Süfyân ibnü Uyeyne (Radyallâhu Anh) demiştir ki: “Biz bunu elli senedir denedik, bolluktan başka bir şey görmedik.” (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/89; Ebû ‘Abdillâh Muhammed el-Hubeyşî, el-Berake fî fazli’s-sa‘yi ve’l-harake, rakam:1678, sh:415)

12) Bir kişiye su içirmek.

İbnü Abbâs (Radyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “**Her kim Âşûrâ gününde (bir Müslüman’a) bir yudum su içirirse, sanki o kişi göz açıp kapayıncaya kadar bile Allâh-u Te‘âlâ’ya isyân etmemiş sayılır.**” (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/88)

13) Tırnak kesmek.

14) Bir mümini iftar ettirmek.

İbnü Abbâs (Radyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “**Her kim Âşûrâ gecesinde bir mümini iftar ettirirse, sanki onun yanında bütün Ümmet-i Muhammed iftar etmiş ve onların hepsinin karnını doydurmuş gibi (sevâba nâil) olur.**” (Ebu’l-Leys es-Semerkandî, Tenbîhu’l-ğâfilîn, sh:331; Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/87)

15) Bin kere İhlâs Sûresi okumak.

Bu konuda **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: “**Âşûrâ günü İhlâs Sûresi’ni bin kere okuyana Allâh-u Te‘âlâ rahmet nazarı ile bakar ve o kişi siddıklardan yazılır.**” (Seyyid ‘Alî Zâde, Şerhu Şir‘ati’l-İslâm, sh:217-218)

16) En az on Müslüman’a selâm vermek.

Bu hususta **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: “**Her kim Âşûrâ gününde on Müslüman’a selâm verirse, sanki o kişi mahlûkât içerisindeki bütün müminlere selâm vermiş gibidir.**” (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/156)

Umûmî olarak on Müslüman’a selâm vermenin müjdesi hakkında da **İbnü Ömer** (Radyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ سَلَّمَ عَلَى عَشْرَةٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ فَكَأَنَّمَا أَعْتَقَ رَقَبَةً، وَمَنْ مَاتَ فِي يَوْمِهِ أَوْجَبَ الْجَنَّةَ.»

“Her kim Müslümanlardan on kişiye selâm verirse, sanki bir köle âzâd etmiş gibidir ve bu kişi o günde ölürse cenneti (kendisine) vâcib kılar.” (ed-Deylemî, el-Firdevs bi me’sûri’l-hitâb, rakam:5635, 3/524)

17) Yolunu kaybetmiş yol göstermek.

Kütüb-ü semâviyyede şöyle yazıldığı rivâyet olunmuştur: “Her kim Âşûrâ gününde yolunu kaybetmiş birine yol gösterirse, **Allâh-u Te‘âlâ** o kişinin kalbini nurla doldurur.” (es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)

18) Sinirine hâkim olmak.

Semâvî kitapların birinde şöyle yazıldığı rivâyet olunmuştur: “Her kim Âşûrâ gününde sinirini bastırırsa, **Allâh-u Te‘âlâ** onu (Kendi kazâsına ve kaderine) râzı olan (bahtiyar)lardan yazar.” (es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)

19-22) Müslümanların yolundan eziyet veren şeyleri kaldırmak, ehl-i İslâm arasını sulh etmek (dargınları barıştırmak), bir Müslüman'ın cenâzesine katılmak ve Müslümanlarla güler yüzle musâfaha etmek.

23) Bir Sene Boyunca Hasta Olmamak İçin Yapılacak Bir Amel

Âşûrâ günü bir miktar gül suyuna her birinin başında besmele çekilerek ve suya bakılarak yedi Fâtiha okunup sonra o gül suyu başa ve yüze sürülürse o kişi bir dahaki seneye kadar illet ve dert görmez. Bu husus tecrübeyle sâbit olmuştur. (‘Alî el-Üchûrî, Risâle fî fazli ‘âşûrâ, Süleymâniye Kütüphânesi, Yazma Bağışlar kısmı, rakam:3981, sh:53; Muhammed Ebu'l-Yüsr ‘Âbidîn, el-Evrâdü'd-dâime, sh:93)

24) Muhammed Hakkî Hazretleri'nin nakline göre: “Her kim Âşûrâ günü yüz kere Âyete'l-Kürsî, yüz kere de İhlâs-ı Şerîf okuduktan sonra (ölmüş) anne babası için duâcı olursa, onlar müşrik dahî olsalar **Allâh-u Te‘âlâ** azaplarını hafifletir.” (Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü'l-esrâr, sh:43)

Ya bir de günahkâr mümin iseler demek ki onlardan azâbı tamâmen kaldırır, sâlih mümin iseler derecelerini artırır.

25) Âşûrâ çorbası pişirmek.

Âşûrâ günü, Âşûrâ çorbası pişirmek ve konu komşuya ikram etmek de **Nûh** (Aleyhisselâm)dan kalma güzel bir sünnettir. “**el-Mevridü'l-'Azâb**” isimli eserde nakledildiği üzere **Nûh** (Aleyhisselâm)ın gemisi Âşûrâ günü Cûdî Dağı'na yerleştiği zaman o yüce peygamber (Aleyhisselâm): “**Yanızda olan rızıkları bir araya getirin.**” buyurdu. Bunun üzerine biri bir avuç arpa, bir başkası buğday, bir diğeri bakla, bir başkası da mercimek getirmiş.

O zaman **Nûh** (Aleyhisselâm): “**Bunların hepsini birlikte pişirin, muhakkak ki siz (kâfirleri boğan tûfandan) kurtulma şerefine erdiniz. Gününüz mübârek olsun.**” demiştir ki, o gün bugün Müslümanlar Âşûrâ gününde hubûbat pişirmeyi âdet edinmişlerdir. (es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/157)

Mahmud Efendi Hazretleri'nin KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

- Rûhun kiblesi olan mürşidler **Mevlâ**'nın dostlarıdır.
- Bir müridin kalbi mürşidin kalbi-
nin karşısına gelirse mürşidin bütün
kemâlâtını çeker.
- Ekmel mürşid çalışa çalışa mükem-
mel olmuş mürşittir.
- Gönüle giremeyen kimse (velî bir
kulun kalbinde yeri olmayan), **Allâh**'ın
yoluna giremez.
- **İslâm**'ı yaşadıkça ittibâ hâsıl olur. İt-
tibâ ettikçe sevgi hâsıl olur. Sevgi olunca
perdeler kalkar ve gönle girme hâsıl olur.

• Bir mürid mürşidi için: “Niye bunu emrediyor, niçin bunu yasaklıyor?” derse, mürid olamaz.

• Çocuğun elinden tuttukları gibi, şeyhin seni tutuyor farz et.

• Mürşidsiz aşk (ilâhi sevgi) yalandır.

• Kendi başına uğraşma, şeytan kandırır seni.

• Nefis şeyh hakkında insana der ki: “O kim oluyor?!”

(Allah yolcusu olan bir kimse) bir şeye tâbi olmaktan katiyetle ar etmemelidir. Bir daha bu dünyâyâ gelmeyeceğiz.

• Sahih yed (çok sağlam senetli) olan mürşitteki en büyük kerâmet nedir?

Şerîatı öğrenir ve öğrendiği gibi amel eder, bildiği ile amel etmekten ayrılmaz, şerîatın çizdiği yoldan ayrılmaz.

• Eğer mürşidin huzûrundayken kalbinin **Allâh**’a karşı meyli oluyorsa anla ki bu zat kâmil bir mürşittir.

• Kemâli nasıl öğreneceksin? Kur’ân’a tâbi olmakla ve kâmil mürşitten el almakla.

• Zayıf bir karınca mesabesinde olan bir insan o yüce **Mevlâ**’ya kendi başına ulaşamaz.

• Şeyh **Mevlâ** demek değildir, sâdece O’nu hatırlatan bir aynadır.

• İki şeyi elden kaçırmamak lâzım-

dır. Bunlardan birincisi şerîatın sâhibine uymak, ikincisi bağlı olduğu şeyhini yalnız **Allâh** için sevmektir.

• İnsan sert bir kaya gibi de olsa bir gönül sâhibine vâsıl olursa şerefli bir cevher olur.

İmâm-ı Gazâlî Hazretleri kardeşi **Sûfi Ahmed el-Gazâlî**’nin teşvikleriyle tarîkat ehli olduktan sonra: “Vakitletimizi boşuna geçirmişiz” demiştir.

• Bâzıları diyor ki: “Hoca efendi şu kadar senedir tarîkate girdim ama hâlâ bende bir şey yok.”

Kim dedi sana: “Sende bir şey yok” diye?! Sende bir şey olmasa bunca senedir tarîkate devâm etmezdin.

• “On bin defâ **Allâh** diyoruz, keşke bu yola girmeseydik” demeyin sakın! Yoksa **Allâh-u Teâlâ** ile dostluğu kaybedersiniz.

• Tarîkatta ilerlediğin nasıl belli olur? Havada uçmak, suda yürümek, Beytulâh’a bir adımla varmakla değil. Ya? Hani Mevlâ’nın varlığına, birliğine bir inancın vardı ya, şimdi o inanç görür gibi kuvvetleştirdi ise yâni hakke’l-yakîn hâsıl olduysa, îtikatta yakîn, ibâdette yûsr (kolaylık) ve suhûlet (kolaylık) hâsıl olduysa, önce zorlanarak yapıyorken şimdi kolaylıkla isteyerek yapıyorsan, işte öyle belli olur.

(Mahmud Efendi Hazretleri’nden Duyulan Hikmetli Sözler, sh:306-307, 323)

ORYANTALİST KİTAPLAR NEDEN TERCÜME EDİLİP MÜSLÜMAN TOPLUMUN ÖNÜNE ATILIR?! - 1

DR. AHMET GELİŞGEN Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı

1- Oryantalizm ve Oryantalist

“Oryantalist” ya da diğer adıyla “müsteşrik”, iyi niyet görüntüsü altında İslâmiyet’i yıpratmak amacıyla İslâmî ilimleri tahsil eden, İslâmiyet üzerinde derinlemesine inceleme yapan Batılı gayr-i müslim araştırmacılara verilen isimdir. Bu ameliyenin genel adı da “oryantalizm”, diğer adıyla “şarkiyatçılık”tır.

Oryantalistlerin amacı, İslâm Dini hakkında şüpheler ortaya atarak, Müslümanların zihninde inançları hakkında tereddütler oluşturmak ve ardından da onları kendi dinlerine çekmektir. Müslümanlığa meyleden gayr-i müslimler de onların hedef kitlelerindedir. Bu hâliyle müsteşriklerin aşırı İslâm düşmanı oldukları âşikârdır. Onlar, hayatlarını İslâmî ilimleri araştırmaya adeta vakfetmişlerdir.

Tabî ki arkalarında Vatikan ve Kilise vardır, Siyonizm vardır. Siyonist ve misyoner odaklar tarafından çocukluk aşamasından itibaren tespit ve tayin edilip özel olarak yetiştirilirler. Bütün çabaları, İslâmiyet’i en ince ayrıntılarına kadar öğrenip, kendilerince tespit ettikleri püf noktalardan hareketle İslâm Dini hakkında septik düşünceler ortaya atmaktır.

Müsteşriklerin çoğu bu düşmanlıklarını gizlerler. Yazdıkları kitaplarda objektif davrandıkları izlenimini vermeye çalışırlar. Asıl vermek istedikleri zehirli düşünceleri satır aralarına sinsice yerleştirebilmek için bu görüntüyü vermek elzemdir de.

Alanın uzmanı olmayan saf bir Müslüman bu kitapları okuduğu zaman, kitapta verilen fikirlerin baştan sona doğru olduğunu zanneder. Aradaki zehirli fikirleri fark etmesi imkânsızdır. Alanında uzman olanlar bile bu zehirleri fark etmekte bazen zorlanabilirler.

Bunlar, İslâmiyet, Kur'an-ı Kerim ve Peygamberimiz (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) aleyhine sâdece zehirli bir fikri yerleştirip Müslüman okuyucuya hissettirmeden zerk etmek için ömürlerini sâdece bir ya da birkaç kitaba hasredebilirler.

Sinsi grupta yer alan bu oryantalistler, çalışmalarında İslâmî hakikatleri doğrudan reddetmezler. İslâm'ı kabul eden bir görüntü içerisinde, ihtilaf noktalarından hareketle ya da kaynaklara girmiş asılsız rivayetleri temel alarak kafalarda soru işareti oluşturmaya çalışırlar. Bu uğurda kitaplar yazarlar.

Yazdıkları kitaplara yüzeysel olarak bakıldığında tamamı doğru gibi görülür. Bazen hedefledikleri bir cümle ve paragraf için, koskoca bir kitap kaleme alırlar. Yeri geldiğinde son paragrafta veya son sözlerinde kitap boyunca oluşturduğu tereddütlü zemin üzerine, itikadımızı hedef alan unsuru usturupluca yerleştiriverirler.

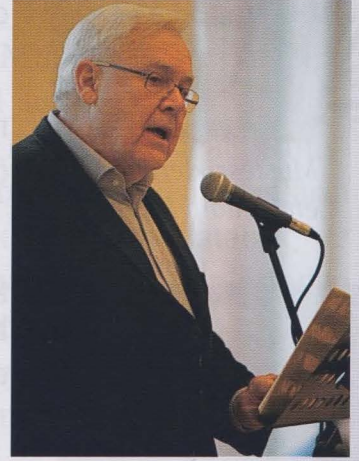
İşin tehlikeli yönü de burasıdır zaten. Bu tehlike, satırlar arasında hiç de sırtmaz... Yüzeysel olarak bakıldığında verdikleri bilgilerde bir sıkıntı görülmez. Bazen o bilgilerin yüzde doksanı da doğru olabilir. Fakat yazar, yanlış sokuşturmak için bu doğruları yazmak zorundadır. Ana fikir ya da çarpık cümle doğruların arasına titizlikle yerleştirilir. Yoksa apaçık yazılan sakıncalı bilgi ilk bakışta reddedilir ve o çalışma boşa gider.

Gizli oryantalistlerden bazıları, Müslüman olduklarını bile ileri sürebilirler. Mesela, J. Schacht'ın kendisinin böyle bir iddiası varsa da bu iddiası tutmamıştır. (Bkz. İ. Hatiboğlu, *Marife Dergisi*, Sayı, 3, Sayfa, 120)¹

Muhammed Esed gibi Müslüman olduklarını iddia eden fakat dinimizle ilgili kaleme aldıkları eserlerinde İslam itikadına aykırı pek çok unsur bulunan, dolayısıyla Müslüman görünerek İslam itikadına zarar vermek istedikleri kanaati oluşan şahsiyetlerden de kaçınmak icap eder.

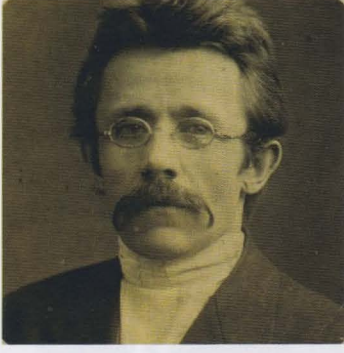
Müsteşriklerden
Goldzier

Müsteşriklerden
E. L. Ormsby

Müsteşriklerden
Fazlurrahmân

Müsteşriklerden
Mûsâ Cârullâh

Müsteşriklerden
Cemâleddîn Efgânî

Müsteşriklerden
Muhammed Abduh

Müsteşriklerden
Reşid Rızâ

(Muhammed Esed'in mealindeki sakat fikirler için bkz. <https://ahmetgelisgen.com/Video-Detay.aspx?ID=81#202106015707>; <https://ahmetgelisgen.com/Makale-Detay.aspx?ID=553#2021060177>; <https://ahmetgelisgen.com/Makale-Detay.aspx?ID=552#2021060198>)

Bizim bazı yerli ilahiyatçıların bile bunların etkisi altında kaldıklarını ve en sonunda hepten onların fikirlerini sahiplendiklerini göz önüne alırsak, oryantalistlerin işlerinde ne kadar başarılı olduklarını anlamış oluruz.

Goldzier, J. Schacht ve E. L. Ormsby gibi müsteşrikler sinsi oryantalistler grubuna birer örnek olabilir. Goldziher ve Schacht gibi isimler, sinsi olmaları yanında, İslâm'a da azılı düşmandırlar. Bunların, İslâmiyet'in temel değerleri aleyhine açık sözleri de yok değildir.

Oryantalistlerle aynı işlevi paylaşan Müslüman görünümlü Fazlurrahman ve Mûsâ Cârullâh gibi şahsiyetler de daha ziyâde bu oryantalistlerin fikirlerini savunurlar.

Efgânî, Abduh ve Reşit Rıza da oryantalist fikirleri sâhiplen, Müslüman görünümlü gizli oryantalist denebilecek ilk örneklerdendir.

Günümüzde az da olsa bazı ilahiyatçıların bu şahsiyetleri genç ilahiyatçılara örnek ilim adamı olarak sunmaları, hatta bu çarpık zihniyet sahiplerini tezkiye yoluna gitmeleri de son derece düşündürücüdür.

Bu yüzden bâzen bir kitabın sakıncalı olduğu söylendiğinde, “ne var canım bu kitapta?!” denir. Ya da “güzel bilgiler de var canım” denilir. Hâlbuki “zehri altın tas içinde sunarlar; altın da suç ortağı olur.”

İşin özeti doğruluğu kesin olarak bilinen yüzlerce kitabın olduğu bir dünyada, bilinmeyen, şüpheli olan ya da doğruluğu güvenilir çevrelerce onaylanmamış kitaplardan mutlaka kaçınmak gerekir.

Aşağıda da belirteceğimiz üzere, “Batılı tasvir, boş zihinleri çalar” sözünü her zaman hatırlamak gerekir. Bazı oryantalistler ise, sinsilikten öte, İslâmî değerlere açıkça saldırmaktan geri durmazlar. Bunlar kaleme aldıkları kitaplarında İslam Dini'nin temel dinamiklerine daha açık şekilde saldırabilirler.

İslam itikadının en temel konuları olan Allah inancı, âhiret inancı, Kur'ân ve Peygamber'in yanı sıra İslam Dini'nin diğer itikad esasları, bunların ilk hedefleridir.

E. J. Gibb, M. Watt ve Thomas J., bunlardandır. Örneğin M. Watt ve Thomas J., eserlerinde “Kur’an’ın, Hazreti Peygamber (*Sal-lellâhu Aleyhi ve Sellem*)in uydurması olduğu” tezini işleyen fikirleri açıkça zikrederler.

Bu bağlamda, “Peygamber Efendimiz’in Tevrat ve İncil bilginlerinden hocalarının olduğunu, Süryani ve Habeş

dinlerinden ya da o dönemdeki kültürden etkilenerek Kur’ân ayetlerini yazdığını” hiç çekinmeden söylerler.

Yâni onlara göre Kur’ân, Allah Teâlâ’nın Peygamber (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) Efendimiz’e Cebrail (*Aleyhisselâm*) vâsıtasıyla vahyettiği İlâhî bir kelam değildir, hâşâ, “Muhammed’in uyduruğu bir kitaptır” (!).

2- Oryantalizmin Doğuşu

Oryantalizmin doğuşu ile aşağıdaki satırları, Prof. Dr. İbrahim Bayraktar’ın “Müsteşrikler ve Hazreti Peygamber’e Bakışları” başlıklı makalesinden aynen naklediyoruz:

“İslâmiyet’in zuhurunu kıskanan Yahudi ve Hristiyanlar, İslâmiyet’e düşman kesilmişlerdir. Hatta ilk zamanlardaki İslâmiyet’in lehine olan tavırlarını bırakmış, kaba kuvvete baş vurmuş, bu sayede İslâmiyet’i yıkmak istemişlerdir.

En büyük saldırıları, papaların teşvikiyle yaptıkları Haçlı Savaşları olmuştur. Papaların teşvikiyle 200 yıla yakın bir zaman zarfında, başta Kudüs olmak üzere birçok Müslüman beldelerini yıkmışlardır. Hatta Kudüs’e ilk saldırdıkları sırada 70 bin kadın ve çocuğu öldürmüşlerdir.

Bunlar Kudüs’e giderken Anadolu’dan geçtiklerinde yollarda Müslüman Türklerle karşılaşmışlardır. Kılıçaslan ve

Salâhaddin Eyyubî gibi komutanların müdafaaları sonunda Haçlı Orduları, yine mağlup olmuşlardır.” (*Bayraktar, s. 60*)

“Bunun üzerine Hristiyan alemleri artık kaba kuvvetle Müslümanları mağlûp edemeyeceklerini anlamışlar ve bunun yerine Şarkiyat metodunu icat etmişlerdir. Onlar bu metotla Müslümanların dinlerine bağlılıklarını zayıflatacak ve sonunda onlara hayat veren dinlerinden uzaklaştırmış olacaktırlar. İşte Şarkiyatçılık böylece ortaya çıkmış ve ilk işe de Arapça’yı öğrenmekle başlamışlardır.” (*Bayraktar, s. 60-61*)

“Haçlı Savaşları’ndan sonra yine mağlûbiyeti tadan Batılılar, artık kaba kuvvetle Müslümanları yenemeyeceklerini anlamışlar ve işbu şarkiyat metodunu geliştirmişlerdir.” (*Prof. Dr. İbrahim Bayraktar, “Müsteşrikler ve Hz. Peygamber’e Bakışları”, s. 7; <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/30710>)*

Devâm edecek inşâallâh...

Bu makale www.ahmetgelisgen.com adresinden alınmıştır.

Dipnotlar:

1 - Bkz. İ. Hatiboğlu, “Yakın Doğu Seyahati ve Eserleri Bağlamında Ignaz Goldziher, ve İslâm Dünyası İle Fikrî Etkileşimi, Marife Dergisi, Sayı, 3, Sayfa, 120.

HASAN KUDUOĞLU

DEVLET-İ ALİYYE'NİN KIRKINCI ŞEYHULİSLÂMI

BOLEVÎ MUSTAFA EFENDİ

(Rahimehûllâh)

Vilâdet târihi: 1592 / 1000

Vefât târihi: 1675 / 1086

Şeyhulislâmlık târihi: 9 Şâbân 23 / 1067 Mayıs 25 - 1657 Cemâziyelâhir 20 / 1069 Mart 1659

Şeyhulislâmlık müddeti: 1 yıl, 9 ay, 28 gün

Şeyhulislâmlar arasındaki sırası: 40.Şeyhulislâm

Meşihat makâmındaki sırası: 52

Meşihat dönemindeki pâdişah: 4.Mehmed

- Târihçe-i Hayâtı -

1000 yılında (1592) doğdu. Bolu tüccarından **Ahmed Efendi**'nin oğludur.

- İlmî Hayâtı ve Vazîfeleri -

Önce Bolu müftüsü **Yûsuf Efendi**, daha sonra **Uzun Hasan Efendi**'den ders aldı. Ardından **Şeyhulislâm Zekeriyâzâde Yahyâ Efendi**'ye intisâb ederek ona mülâzım oldu ve kendisine fetvâ hizmeti verildi.

Bu görevindeyken müderrisliğe geçti ve küçük dereceli medreselerde görev yaptı. Mâzûl olduktan sonra kadılığa geçerek Aydın Akçaşehir kazâsına muvakkaten yazıldı.

Bu arada **Şeyhulislâm Yahyâ Efendi**'nin fetva müsevvidliği hizmetiyle Bağdat seferine katıldı. Seferden gelince müderrisliğe döndü. Zülhicce 1048'de (Nisan 1639) Dâvud Paşa, Rebûilevvel 1049'da (Temmuz 1639) Sekban

Ali Ağa, Şâbân 1052'de (Kasım 1642) Ali Paşa-i Atîk medreselerine müderris oldu.

Muharrem 1055'te (Mart 1645) Evkâf-ı Haremeyn müfettişliğine getirildi. Rebûilevvel 1055'te (Mayıs 1645) Bursa, Rebûilevvel 1056'da (Nisan-Mayıs 1646) Edirne, Receb 1056'da (Ağustos 1646) İstanbul kadısı oldu, Rebûilevvel 1057'de (Nisan 1647) mâzûl olup Şevvâl 1057'de (Kasım 1647) Balıkesir ile Balıya kazâları arpalık olarak verildi.

Mustafa Efendi Şevvâl 1063'te (Eylül 1653) Anadolu kazaskerliği pâyesiyle ikinci defâ İstanbul kadılığına getirilince arpalıkları geri alındı. Bu görevde iken Rumeli kazaskerliği pâyesi de tevcih edildi.

Kadılık görevi 1065 Cemâziyelevveli sonlarına (Nisan 1655) kadar sürdü. Azledilince Şevvâl 1065'te (Ağustos 1655) Dimetoka ve Dağardı kazâları arpalık verildi.

ağalarından meşhur **Kara Hasanzâde Hüseyin Ağa**'nın **Köprülü** aleyhine hazırlamak istediği isyânı önlemiş ve düşman karşısında mücâdele eden bir vezîrin katlinin muvâfık olmayacağını söyleyerek teklifi reddetmiştir.

Ama azlinin sebebi olarak kaynaklarda, **Sadrazam Köprülü Mehmed Paşa**'nın kendisine rakip gördüğü Girit Serdârı **Deli Hüseyin Paşa** için istediği îdâm fetvâsını vermemesi olarak gösterilir.

Naîmâ "Târih"inde, **Köprülü**'nün bütün ısrârına rağmen onun büyük bir cesâretle bu değerli serdârın önemsiz bir kusurla katlinin câiz olmadığını söyleyerek gerekiyorsa sürgüne gönderilmesini teklif ettiği, bunun **Köprülü**'yü kızdırdığı belirtilir.

Ayrıca **Mustafa Efendi** Çanakkale'ye saldıran Venediklilerin def edilmeden pâdişâhn Bursa'ya gidişini muvâfık bulmayıp asıl işin Venediklilerin hakkından gelinmesi olduğunu söyledikten başka vezîriâzam aleyhinde bâzı hususları içeren bir arîzayı pâdişâha takdim etmesi Köprülü'nün büsbütün gücenmesine sebep oldu.

Bu arada Girit Serdârı **Hüseyin Paşa** ona mektup göndererek Girit'in nihâî fethi için sadrazamın gelmesinin şart olduğunu ve bu konuda yardımcı olmasını istemişti.

Bu gibi sebeplerle azlinden sonra arpalığı olan Mihaliç'e gönderildi. Üç dört ay sonra Bolu'ya döndü. Ardından hac farîzası için Hicaz'a gitmesine izin verildi. Hac sonrası Kâhire'de ikâmeti fermân olundu, arpalıkları ise Mısır'da Feyyûm kazasıyla değiştirildi. Cemâziyelevvel 1081'de (Eylül-Ekim 1670) arpalığı Mısır'da Cîze kazasına çevrildi.

- Vefâtı -

Mustafa Efendi Mısır'da on yedi sene oturdu ve Cemâziyelâhir 1086'da (Ağustos-Eylül 1675) burada vefât etti.

Vefâtına şu beytin son mırâ'ı ile târih düşürülmüştür:

نَاسَهُ تَارِيخُنْ دِيدِمُ إِلْهَامُ أُولُوبْ
مُصْطَفَا نِكْ رَحْمَتُ أَوْلَا جَانِنَةُ

"Nâsa târihin dedim ilhâm olup,
Mustafâ'nın rahmet ola cânına."

(1086)

- Eserleri -

Mustafa Efendi fıkıh yanında bâzı fen ilimleriyle de uğraşmış olup Hanefî fıkından "**Şerhu Kenzi'd-dekâik**" ile **Kadı-zâde-i Rûmî**'nin "**Şerhu Eşkâli't-te'sîs**"ine birer hâşiye yazdığı kaynaklarımızda zikredilse de kütüphâne kayıtlarında bu eserleri şu an için görememekteyiz.

Rûhu için el-Fâtîha.

Kaynaklar:

(**Mehmet İpşirli**, *Tdv İslâm Ansiklopedisi*, 31/295-296; **Müstakimzâde Süleymân Sa'düddîn**, *Devhatü'l-meşâyih*, sh:68-69; **Aynı mlf.**, *Devhatü'l-meşâyih (me'a-zeyl)*, Süleymâniye Ktp, Yazma Bağışlar, rakam:5497, verak:29b-30a; **Şeyhî**, *Vekâyi'u'l-fuzalâ*, 1/421-423; *İlmiyye Salnâmesi* (haz. Seyid Ali Kahraman, Ahmed Nezih Galitekin, *Cevdet Dadaş*), sh:387-389, 761; **Ahmed Sıdkî**, *Mu'cemü şüyûhi'l-İslâm fi'l-'ahdi'l-'Osmânî*, 1/500-503; **Abdülkadir Altunsu**, *Osmanlı Şeyhülislamları*, sh:88-89; Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, *Osmanlı Arşivi'nde Şeyhülislam Fetvaları*, sh:14; **Serhat Başar**, *Osmanlı Şeyhülislamları*, sh:260; **İsmail Hami Danişmend**, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, 5/127; **Uzunçarşılı**, *Osmanlı Tarihi*, 4/476-477; **Bursalı Mehmet Tâhir**, *Osmanlı Müellifleri*, 2/23; **Karaçelebizâde Abdülaziz Efendi**, *Ravzatü'l-ebrâr Zeyli* (haz. Nevzat Kaya), Ankara 2003, sh:157, 237, 276, 301, 303; **Vecîhî Hasan**, *Târih* (haz. Buğra Atsız, *Das Osmanische Reichum die Mitte des 17. Jahrhunderts içinde*), München 1977, vr:96a-b; Abdurrahman Abdî Paşa *Vekâyi'nâme'si* (haz. Fahri Çetin Derin, doktora tezi, 1993), *İÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü*, s. 44, 81, 91, 110, 114-115; **Naî'mâ**, *Târih*, 4/163-164, 215, 5/240, 243, 345, 417, 6/64-65, 96-99, 142-143, 197, 230, 257-259, 260, 284-285, 357-359, 389-391)

İletişim adresi: hasan.kudu@hotmail.com

İSMÂİLAĞA CÂMİİ'NİN TÂRİHÇESİ VE HAZİRESİNDEKİ ŞEYHULİSLÂMLAR

Takriz: Ahmet Mahmut ÜNLÜ

Yazar: Hasan KUDUOĞLU

Takriz:
Ahmet Mahmut Ünlü
Müellif:
Hasan Kuduoglu

İSMÂİLAĞA CÂMİİ'NİN TÂRİHÇESİ VE
HAZİRESİNDEKİ ŞEYHULİSLÂMLAR

Takriz:
Ahmet Mahmut Ünlü
(Cübbeli Ahmet Hoca Efendi)

İSMÂİLAĞA CÂMİİ'NİN TÂRİHÇESİ VE HAZİRESİNDEKİ ŞEYHULİSLÂMLAR

Müellif:
Hasan Kuduoglu

0212 912 10 58

www.herseybusepette.com

YENİ KİTAP

ÖMER FARUK KORKMAZ

KUR'ÂN'IN ARAPÇA OLMASI EVRENSELLİĞE AYKIRI MIDIR?

(Mustafa Öztürk'ün Konu Hakkındaki Bâtıl Görüşlerinin Tenkidi - 8)

Öztürk, Kur'ân'ın târihsel bir hitap olduğu noktasındaki iddialarını bir başka dayanakla da temellendirmek istiyor. Söz gelimi bu dayanak, ona göre Kur'ân'ın dil düzeyinde evrensellik iddiasında bulunmadığıdır. Bunun da gerekçesi Kur'ân'ın Arapça olarak inzâl edilmiş olmasıdır. Bu noktaların ilgili iddiaya nasıl mesnet olduğu sorusu Öztürk'ün ifadelerinde şöyle karşılık buluyor:

“Kur'ân dil-lisan düzeyinde de evrensellik iddiası içermez. Çünkü Kur'ân Arapların diliyle inzâl edilmiştir. Bazı âyetlerde açıkça belirtildiğine göre Kur'ân'ın Arapça olarak inzâl edilmiş nedeni akletme, dolayısıyla düşünme ve anlamadır. Kur'ân'ın Arapça oluşu ile akletme arasındaki ilinti çok sarıhtır ki Araplar için anlamlıdır. Nitekim Kur'ân'ın Hz. Peygamber'e Arapça olarak vahyediliş gerekçisini “Mekke ve çevresindeki insanları uyarmak” şeklinde belirten 42/Şûrâ 7. âyet bu gerçeğin en müşahhas delilidir.”¹

Öztürk'ün Kur'ân'ın dili üzerinden destek arayışına çıktığı târihselcilik anlayışına karşı söyleyeceklerimiz de sırasıyla şöyledir:

1. Allah ﷻ'in gönderdiği kitap, kulları ile kelâmını vasıta yaparak irtibata geçmesi manasına geldiğine göre mutlaka bir dille gönderilmiş olacaktır. Bu dilin hangisi olacağı da kitabın ilk muhatap olarak gönderildiği peygamberin ve o peygamberin de gönderildiği ümmetin konuştuğu dile göre belli olacaktır. Bu nedenle her peygamber de kavminin lisanıyla gönderilmiştir.

Nitekim, bu durum bir âyet-i celilede şöyle ifade buyrulmaktadır: “(Allah'ın emirlerini) onlara iyice açıklasın diye her peygamberi yalnız kendi kavminin diliyle gönderdik”² Demek ki, gönderilecek olan kitabın dili hem vahyedildiği peygamberin hem de ilk muhatapları olan kavmin lisanına göre taayyün etmektedir. Bu durumu Kur'ân-ı Kerim'e uyarlamaya kalktığımızda doğal olarak şöyle bir netice ile karşılaşmaktayız: Kur'ân arap olan Efendimiz ﷺ'e vahyedilen ve yine Arap olan sahabeyi ilk muhataplar olarak kabul eden bir kitap olduğu için elbette Arapça bir lisan ile gelmiştir.³

Öyleyse şu soru kaçınılmaz olacaktır: Allah ﷻ'in, kelâmını evrensel kılabilmek için Kur'ân'ı hangi dil-

le göndermesi lazımdı? Öztürk, bu hususta genel geçer kabul edilebilecek bir kıstastan söz edebilir mi? Yukarıda naklettiğimiz sebeplerden ötürü Arap lisanıyla nâzil olan bir kitabın bizatihi bu dili kullanmasının evrensellik iddiasında bulunmadığına delil getirilmesi nasıl bir mantıktır?

2. Öztürk'ün yine bu konu bağlamında delil olarak öne sürdüğü "Kur'ân'ın Arapça inişi ile akletmeye davet ediyor olması ve bu iki hususun Araplar için mantıklı olduğu" iddiasına gelince: Hemen belirtmemiz gerekir ki, Öztürk bu konu bağlamındaki âyeti de yanlış yorumlamaktadır. Zira âyet-i kerime doğal olarak ilk muhatapları olan insanlara, Kur'ân'ın, onların diliyle inzal edildiğini bunun hikmetinin de onların akletmelerinin umulması olduğunu tembihlemektedir.

Zira "Eğer biz onu, yabancı dilden bir Kur'ân kılsaydık, diyeceklerdi ki: Ayetleri tafsilatlı şekilde açıklanmalı değil miydi? Arab'a yabancı dilden (kitap) olur mu?"⁴ âyet-i kerimesi de bu noktaya vurgu yapmaktadır. Fakat buradan hareketle, Kur'ân'ın Arap olmayan insanları akletmeye davet etmediğini iddia etmek son derece tutarsızdır. Zira, bu iddia her şeyden önce Kur'ân'ın akletme ile neyi kastettiğini anlamamaktan kaynaklanmaktadır.

Kur'ân-ı Kerim, muhataplarını sadece Arap dili üzerinden anlattığı hususlarda akletmeye çağırmamaktadır. Bilakis yeryüzünde olup biten hadiseler ve mahlukatın yaratılışıyla ilgili tefekkür ve teakkule davet eden âyetler hayli fazladır. Bu durumun dille bir alakası olabilir mi? Yani, Kur'ân Arapça indiği için sadece Arapları mı bu noktalarda düşünerek tevhide yakalamaya davet etmektedir? Böyle bir şey düşünülebilir mi?

3. Ayrıca Kur'ân-ı Hakim, üzerinde nasıl akledilmesi gerektiğini şerh sadedinde şöyle de buyurmaktadır: "Şüphesiz ki bunda kalbi olan veya hazır bulunup kulak veren kimseler için bir öğüt vardır."⁵

Dikkat edilirse bu âyet-i celile akletme, öğütlenme ile "kalb" arasındaki bağa temas etmektedir. Buna göre, Kur'ân'dan kalbi olan, manevi dünyası mâmur kişiler öğütlenebileceklerdir. Öyleyse bu durumun lisandan çok kalple ilgili vardır. Kur'ân'ın bahsettiği taakkul böyle bir şeydir. Aksi takdirde, meseleyi mahza dil üzerine kurarsak arap olması hasebiyle Kur'ân'ın manasını anladığı halde ona iman etmeyen onca müşriklerin iman etmiş olması gerekirdi.

4. Kur'ân, insanları nasıl bir akletmeye daha doğru bir tâbirle- tesirlenmeye dâvet ettiğini şu âyet-i kerimde de çok enfes şekilde izah buyurmaktadır: "Allah sözün en güzelini, birbiriyle uyumlu ve bıkılmadan tekrar tekrar okunan bir kitap olarak indirdi. Rablerinden korkanların, bu Kitap'ın etkisinden tüyleri ürperir, derken hem bedenleri ve hem de gönülleri Allah'ın zikrine ısınıp yumuşar. İşte bu Kitap, Allah'ın, dilettiğini kendisiyle doğru yola ilettiği hidayet rehberidir."⁶

Dikkat edilirse bu âyet-i kerimde Kur'ân'dan öğüt alan kişilerin dilleri arapça olan kişiler değil "Rablerinden korkan/haşyetullah duygusunu haiz olan" kişiler olduğu ifade edilmektedir. Mesele dilden ziyade gönülle ilgilidir. Nitekim, bu duyguyu haiz olanların Kur'ân'ı duyduklarında etkisinden dolayı tüylerinin ürpereceği, hem bedenlerinin hem de kalplerinin Allah ﷻ'ın zikrine ısınıp yumuşayacağını ifade edilmesi de tamamen dikkatlerimizi bu noktaya çekmektedir. Şu halde, Kur'ân'ın manasını lafzi olarak çok iyi anladığı halde vermek istediği mesajı anlamaktan âciz olan bir Arap akletmemiş, Kur'ân'ın manasını lafzî olarak anlamasa bile vermek istediği mesajı bir kısım vesilelerle anlamış olan bir mümin Kur'ân-ı Kerim'e göre akletmiştir.

5. Konuyu, bahsimize ışık tutan âyetler ışığında bu zeminde ele aldığımızda Öztürk'ün iddiasının ne denli basit bir

şüpheden ibaret olduğu da ortaya çıkmış olmaktadır. Ayrıca hemen şunu da ifade edelim ki, Öztürk, Kur'ân'ın Arapça indirilişi ile akletmeye davet ettiği âyeti zikrederek sanki Kur'ân'ın indirilişinden ve akletmeden bahsedilen her âyette “dil Arapça oluşuna” vurgu olduğu îmâsında bulunmaktadır ki bu son derece yanlıştır.

Nitekim Kur'ân'da böyle âyetler olduğu gibi “(Resûlüm!) Sana bu mübarek Kitab'ı, âyetlerini düşünsünler ve akli olanlar öğüt alsınlar diye indirdik”⁷ gibi âyetler de vardır. Bu durumda “taakkul, tefekkür, tedebbür” gibi kavramların mücerret manada arap lisanıyla paralel kabul edilmesinin asla doğru olmadığını bir başka göstergesidir.

6. Şayet Öztürk'ün ifade ettiği gibi, Kur'ân'ın Arap lisanıyla indirilmesi, mahza Arapları akletmeye davet etmesi anlamına geliyor olsaydı o halde Cenab-ı Hak Kur'ân'ı dilsel anlamda gayet iyi anladıkları halde düşünmeyenlerden bahsettiği “Onlar Kur'ân'ı düşünmüyorlar mı? Yoksa kalplerinin üzerinde kilitleri mi var?” şeklindeki âyetinde bizzat Arap olan muhatap kişilerin Kur'ân'ı düşünmelerine mâni olan “kalpler üzerindeki kılıflar”dan bahsetmezdi. Öyle ya, mâdem Kur'ân'ı sadece Araplar anlar ve akleder, öyleyse kalpler üzerindeki kılıfların Arap lisanına vakıf olan kişilerin önünde tefekküre mâni olması nasıl izah edilebilir?

7. Bu iddiayı doğru kabul ettiğimizde, Allah Resulü döneminde yaşayıp Arap olduğu halde Kur'ân'ın ahkam âyetleri gibi

birçok âyetlerini anlayamayan zatların da muhatap kabul edilmemesi gibi bir durum ortaya çıkacaktır. Halbuki âyette Kur'ân'dan ve Arapça oluşundan bahsedilerek akletme çağrısı yapılmaktaydı. Madem mesele mahza Arapça olmakla ilgili bir meseledir, o halde Arapçaya vâkıf olan kişiler âyetin zahiri manasından hangi gerekçeyle hariç tutulabileceklerdir?

8. Öztürk bütün bu iddialarını -bir kısmını yukarıda serdettiğimiz- Kur'ân'ın evrensel olduğunu açıkça ortaya koyan âyetlerden sarf-ı nazar ederek sadece bir âyet mealî üzerinden temellendirmeye çalışmaktadır. Oysa bu ilmî menhecten son derece uzak bir tutum olduğu gibi ahlâkî açıdan da asla insafla bağdaştırılamayacak bir davranıştır.

9. Bütün bu izahlardan sonra Öztürk'ün “Kaldı ki ana dili Türkçe veya İngilizce olan insanlara, “Daha iyi anlamanız için bu Kur'ân'ı Arapça olarak indirdik” demek abes olsa gerektir. Kısacası, Arapça nâzil olan Kur'ân dil düzeyinde de evrensel değil, yerel ve tarihseldir. Burada hemen belirtelim ki Kur'ân'ın Arabiliği salt lisana ilişkin bir niteleme değil lisanı kendisinden bağımsız sayamayacağımız kültür ve zihniyeti de kapsayan bir nitelemedir. Çünkü daha önce de belirttiğimiz gibi her dil belli bir toplumu yansıtır. Diğer bir deyişle bir toplumun yaşam tarzı, gelenekleri, görenekleri, dünya görüşü, inançları, kültür ve sanata katkıları o toplumun diline yansır.”⁸ şeklindeki ifadelerinin de ne kadar yersiz iddialardan ibaret olduğu anlaşılmaktadır.

Dipnotlar:

1 Öztürk, *Kur'ân ve Tefsir Kültürümüz*, s. 15

2 İbrahim, 4

3 Bu noktada Arapçanın diğer dillere birçok yönüyle beraber üstün olduğunu da unutmamalıyız. Fakat bu husus konumuzla direkt olarak taalluk etmediği için değinmeyeceğiz.

4 Fussilet, 44

5 Kaf, 37

6 Zümer, 23

7 Sâd, 29

8 Öztürk, *Kur'ân ve Tefsir Kültürümüz*, s. 15

İlm-i Hâl

İSMAİLAĞA FİKİH KURULU

DÂRU'L-HARP OLAN BİR YERİ VATAN EDİNMEK

Dâru'l-harpte yerleşen Müslümanlar ile alakalı Efendimiz (*sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurmuştur:

(أَنَا بَرِيءٌ مِنْ كُلِّ مُسْلِمٍ مَعَ مُشْرِكٍ)

“Ben müşrikler ile beraber bulunan Müslümandan beriyim”¹

İmâm-ı Tahâvî bu hadis-i şerifin şerhinde “Bir Müslüman’a gâvur memleketinde yerleşmek helal değildir” demektedir.²

el-Mebcut sahibi es-Serahsî de aynı hadîs-i şerifi delil göstererek “Müslüman dâru'l-harpte yerleşmekten menedilmiştir” demektedir.³

Yine es-Serahsî ilerleyen fasılarda dâru'l-harpte yerleşmenin mekruh olduğunu ifade etmektedir.⁴

Bu ibâreleri tevfiik ettiğimizde, dâru'l-harpte yerleşmenin tahrîmen/haram derecesinde mekruh olduğunu söylemek mümkün olur.

Ancak İslâm'ı tebliğ etmek gibi bir maslahata mebnî olarak orada bulunmanın bir sakıncası yoktur. Nitekim Efendimizin (*sallallahu aleyhi ve sellem*) amcası Abbas (*radıyallahu anh*) fetih gününe kadar Mekke'de ikamet etmiş ve son muhacir olmuştur.⁵ Efendimiz bu zaman zarfında kendisine “senin burada kalman daha hayırlıdır” buyurmuştur.⁶

Böyle bir gâyeye hizmet etmesizin, sırf rahat yaşamak (?), para kazanmak gibi sebeplerle dâru'l-harbe yerleşmek tahrîmen/haram derecesinde mekruhtur.

Peki dâru'l-harp ikamete elverişli midir? Dâru'l-harbe yerleşildiği takdirde orası bir Müslüman için vatan-ı aslîsi olabilir mi?

Kitaplarımızda nerelerin ikamete münâsip olduğu ile alâkalı teferuât mevcuttur.

el-Kâsânî bu hususta şöyle demiştir:

İkamete salâhiyetli olan yerler; şehirler ve köyler gibi âdeten yerleşim yeri olan mekânlardır. Sahrâlar, küçük adalar ve gemiler ve emsalleri ikamet yeri değildirler. Hattâ kişi bu yerlerde on beş günden fazla kalmak isterse mukîm olmaz. İmam-ı Âzam Efendimiz'den böyle nakledilmiştir. İmam-ı Ebu Yusuf ise Arap, Kürt ve Türklerden göçebe hayat yaşayanlar ile alakalı hükmün farklı olduğunu, onların çadırları ile bir yere yerleşmeleri durumunda orada mukim olacaklarını ifade etmiştir.⁷

Bir mekânın ikamete salâhiyetli olup olmadığı hep bu minvalde tartışılmış ve göçebeler ile alakalı durum üzerinde durularak fetvanın İmam-ı Ebu Yusuf'a göre olduğu zikredilmiştir.⁸

Hatta İmâm-ı Âzam Efendimiz, dâru'l-harbe giden askerlerin ikamete niyet etmelerini, başlarına ne geleceğini bilemeyeceklerinden dolayı⁹ sahih kabul etmemişken ve İmam-ı Züfer meseleyi "Müslüman askerlerin kuvvetli ve üstün olması durumunda ikamete niyetlerini mutlak olarak sahih görmüşken; İmam-ı Ebu Yusuf, İmam-ı Züfer'in görüşünü "Sahradalarsa ikamete niyetleri geçerli değildir. Şehrin içindelerse sahihtir. Zira şehir ikamet mahallidir" şeklinde kayıtlamıştır.¹⁰

İmâm-ı Âzam Efendimiz tarafından dâru'l-harbin ikamete elverişli olmaması "mağlup olarak kaçmak zorunda kalma" illetine bina edilmiştir. Hatta İmam-ı Ebu Yusuf ve İmam-ı Züfer'in, Müslüman askerlerin kuvvetli ve üstün olması durumunda ikamete niyetlerinin sahih olacağı şeklindeki görüşlerine İmam-ı Âzam Efendimiz tarafından "düşmanın tuzak kurmuş olma ihtimali" ile cevap verilmiştir.¹¹

Görüldüğü ibârelerde mutlak olarak tüm Müslümanlar için dâru'l-harbin ikamete elverişli olmadığı bir illet olarak zikredilmemiş, bilakis ikamete niyeti sahih olmayan kişiler "muhârip olma" kaydıyla zikredil-

miş¹² ve farklı görüşler ortaya konmuştur. Öyleyse dâru'l-harpte ikametinin sahih olması muhârip askerler için geçerlidir.

Muhitte açıkça "Dâru'l-harp, Müslümanlardan "muhârip" olanlar için ikamete elverişli değildir" denmiştir.¹³

İbni Nüceym, Bahir'de şöyle demektedir:

Dâru'l-harbe eman alarak/izinli bir şekilde giren kişi, orada on beş günden fazla kalmaya karar verse namazları dört kılar. Çünkü oradakiler, emanlı/izinli olduğu için ona ilişmezler.¹⁴

Bu ibârelere rağmen dâru'l-harbe yerleşen kişiler için oranın vatan-ı asli olamayacağı iddia edilebilir. Şöyle denebilir:

Bu ibârelerin tamamını geçici ikamete hamletmek mümkündür. Dâru'l-harpte on beş günden fazla ama neticede geçici olarak ikamete niyet etmek başkadır, vatan edinecek kalıcı olmak başkadır. Neticede orası dâru'l-harp olduğuna göre kalıcı olarak vatan edinmek mümkün değildir.

Bu hususa cevap olarak şu ibâreler zikredilebilir:

Kâfir, dâru'l-harpte Müslüman olsa ikameti üzere bakidir. Eğer kâfirlerden kaygı duyarak kaçsa ve seferi mesafe uzaklıktaki bir yere gitmeye niyet etse seferi olur.¹⁵

Görüldüğü gibi seferi mesafeden az bir yere gidecek olsa ikameti bozulmamaktadır.

İnâye sahibi el-Bâbertî, başka bir meseleyi izah sadedinde fakat mezkûr meseleye de ışık tutacak şu cümleleri sarf etmiştir:

Mevzubahsimiz, bir Müslümanın, Müslüman bir kadın ile dâru'l-harpteki vatanında nikâh kıyması, sonrasında boşanmaları ve kadının çocuğu ile dâru'l-harbe gitmek istemesidir. İş bu kadının bu teşebbüsüne izin verilmez.¹⁶

Görüldüğü üzere el-Babertî, Müslüman bir kadının dâru'l-harpteki vatanına atıfta bulunmuştur.

Buraya, kitaplarımızda “müstemen” (emanlı kişi) babında işlenen şu meseleyi de eklemek yerinde olur.

Dâru'l-harbe eman ile giren kişi öldürülse, diyet gerekir fakat kısas gerekmez. Dâru'l-harpte yerleşik olan Müslüman öldürüldüğünde nasıl diyet gerekiyor ama kâfirleri itibarlı göstermesi sebebi ile kısas hükmü uygulanmıyorsa, kalıcı olmasa da eman ile dâru'l-harbe giden kişinin bu işi, bir yönüyle onları itibarlı gösterdiği için kısas hükmünün düşmesi icap eder. Her ne kadar Câmî'ü's-sağîr şerhlerinde, meselede bir ihtilaf olduğu zikredilmese de, Kâdı Han, İmam-ı Ebu Yusuf ve İmam-ı Muhammed'den, emanlı kişide kısasın gerekli olduğu görüşünü nakletmiştir.¹⁷

Bu ibâreler ile alakalı da “Birinci ibâredeki kişi, zaten hâlihazırda dâru'l-harpte yerleşik olan ve sonradan Müslüman olan bir kişidir. İkinci bir vatan edinmediği müddetçe birinci vatani bozulmaz. İkinci ibâredeki kadını ve üçüncü ibâredeki maktulü de bu şekilde tasvir etmek mümkündür. Aksine bir şey zikredilmemiştir. Öyleyse bu ibâreler, dâru'l-harbi sonradan vatan edinmenin makbul olup, olmadığını bize vermez” denebilir.

Esâsen kadına ve maktule yapılan itiraz zorlamadır. Fakat yine de kişinin sonradan dâru'l-harbe gidip orayı vatan edinmesi ile alakalı kati bir ibâre bulmak doğru olur. Aradığımız bu ibâre ile “Damat” diye meşhur, “Mülteka” şerhi “Mecma'ü'l-enhur”da karşılaşıyoruz.

Hür olsun, cariye olsun; Yahûdî olsun veya olmasın; dâru'l-islâm veya dâru'l-harp sakinlerinden olsun fark etmez, ehl-i kitap bir kadın ile evlenmek sahihtir. Ancak dâru'l-harpte yerleşik olan bir kadın ile dâru'l-harpte nikâh kıymak mekruhtur. Bu hususa “Dâru'l-harpte yerleşmeyi

kastederek nikâh kıymak mekruhtur, yoksa mekruh olmaz” diyenler olmuştur.¹⁸

Burada “Nikâh zaten bir yeri kendiliğinden vatan-ı asli yapar. Bu kişinin iradesinde değildir. Kişinin iradesiyle dâru'l-harbe yerleşmesine delil getirin” diye bir itiraz getirilemez. Zira sırf nikâh kıymanın bir yeri vatan yapmayacağını geride izah etmiştik.

Damat efendinin mezkûr ifadeleri “mevzubahis kişinin yerleşme niyetidir ve ibâre ona göre sevk edilmiştir. Yoksa dâru'l-harbe yerleştiği için oranın vatan-ı asli hükmünü alacağından bahsedilmemiştir” şeklinde tahlil edilebilir.

Öyleyse inkârı kabil olmayan bir katiyete ulaşabilmiş değiliz. Fakat şunu diyebiliriz:

Dâru'l-harp vatan-ı aslî olmaya elverişli ise, âdeten yerleşim yeri olan şehirler ve köyler ifadesi ona da şâmil olacağından ayrıca zikrine hâcet olmazdı. Ama eğer dâru'l-harp vatan-ı aslî olmaya elverişsiz ise, bunun sahralar, gemiler ve küçük adacıkların yanında, açıkça zikredilmesi beklenirdi. Hakkında açık bir ibârenin bulunmaması birinci ihtimali ziyadesiyle kuvvetlendirmektedir.

Metinlerdeki bu işaretlerden kat-ı nazar edersek, fıkhi kaidelere dayanan bir mantık yürütme ile İmamların arasını ayırmaksızın, “Nasıl eman ile dâru'l-harbe giren kişinin ikamete niyeti muteber ise, eman ile dâru'l-harpte yerleşen kişinde mezkûr niyeti muteberdir” denebileceği gibi “Kişi emanlı dahi olsa dâru'l-harp, kalıcı olarak yerleşik bulunmaya elverişli değildir. Zira orası dâru'l-harptir ve her an sulh bozulabilir. Kalıcı olmak ise uzun bir müddettir” de denebilir. İmam-ı Ebu Yusuf ve İmam-ı Züfer muhârip Müslümanlar için galebe halinde ikamete niyeti sahih görseler de, müddetin uzunluğuna itibarla bu meselede aksini düşünebilirler.

Belki burada her iki tarafın muhârip Müslümanlardaki asıllarına binaen şöyle bir tahriçte bulunmak da mümkündür:

İmam-ı Ebu Yusuf ve İmam-ı Züfer muhârip olmayan Müslümanlarda emâna; muhârip Müslümanlarda da zahir-i hal olarak galebeye itibar ettikleri gibi, bu meselede de, her ne kadar kalıcılıktan dolayı müddet uzun olsa da, geçici olanın emânına benzeterek veya en azından “Kalıcı olanın emânı, geçici olanın emânı gibi olmasa da, muhâribin galebesinden aşağı değildir” diyerek emâna itibar edebilirler.

İmâm-ı Âzam Efendimiz ise, her ne kadar emanlı kişi için dâru’l-harbin geçici ikamet yeri olabileceğini kabul etse de mevzubahis kalıcı ikamet olunca, müddetin uzunluğundan ve bu müddet zarfında sulh her an bozulabileceğinden dolayı, muhârip Müslümanlardaki galebeye itibar etmediği gibi burada da emâna itibar etmeyerek, vatan edinme niyetini geçersiz sayabilir.

Neticeye varmadan evvel şunu da ifade edelim ki: bir yerin vatan-ı asli olması, tamamen, seferîlikten neş’et eden hükümlerde yerleşik bulunduğu yeri istisna etmek içindir. Yoksa “vatanseverlik” gibi manevi bir durum değildir.

Ayrıca dâru’l-harbi bir kişi için vatan-ı aslî saymak, bu durumun meşrû olmasını gerektirmez. Geride de zikrettiğimiz gibi tebliğ niyetinin dışında dâru’l-harpte yerleşmek haram derecesindedir. Ancak bir şey, bir itibarla gayrimeşru iken, başka bir itibarla üzerine hüküm bina edilebilir. Bu Hanefilerin meşhur kaidesidir.

Netice olarak her iki ihtimalin de mâkul sebepleri vardır.

Geride de ifade ettiğimiz gibi, ibârelerde aksinin zikredilmemesi dâru’l-harbin vatan-ı aslî olarak itibar edilme ihtimalini kuvvetle destekler.

İnsanların vatan-ı aslî algısı da göz önünde bulundurulduğunda, günümüzde dâru’l-harbe yerleşmeye heves eden gafil Müslümanların dâru’l-islâma âdiyetlerini kuvvetlendirmesi açısından dâru’l-harbe vatan-ı aslî olarak itibar etmemek ise belki de daha hoştur.

Dipnotlar:

1 Müsnedü’ş-Şafii, r.976; et-Tahavi, Şerhu müşkili’l-asar, r.3233; İbn Ebi Şeybe, r.37785; Nesai, r.6982; Beyhaki, el-Kübra, r.16913; Tberani, Mucemu’l-kebir, r.2265.

2 Et-Tahavi, Şerhu müşkili’l-asar, r.3233, c.8, s.227.

3 Es-Serahsi, el-Mebcut, c.10, s.77.

4 Es-Serahsi, el-Mebcut, c.10, s.163.

5 Ahmet b. Hanbel, r.1812; Taberani, r.5828; bu Yala, r.2646, Ruyani, r.1061.

6 İbnü’l-Esir, Üsüdü’l-ğabe, 576.

7 el-Kâsânî, Bedâi’u’s-sanâi’, c.1, s.98.

8 el-Fetâve’l-Hindiyye (Şeyh Nizamettin riyasetinde Hint ulemasından bir heyet), c.1, s.139; Fahrettin ez-Zeyla’î, Tebyînu’l-hakâyık, c.1, s.212; İbni Nüceym, el-Bahru’r-râik, c.2, s.145.

9 Bu hususta İbni Abbas (*radıyallahu anh*)dan İmam-ı Âzam Efendimizin görüşünü destekleyen bir nakil de mevcuttur. Bkz. el-Kâsânî, Bedâi’u’s-sanâi’, c.1, s.98; Burhânettin İbni Mâze, el-Muhîtu’l-burhânî, c.2, s.88.

10 es-Serahsî, Şerhu’s-siyeri’l-kebir, c.1, s.255; Fahreddîn ez-Zeyla’î, Tebyînu’l-hakâyık, c.1, s.212; Burhânettin İbni Mâze, el-Muhîtu’l-burhânî, c.2, s.88.

11 el-Kâsânî, Bedâi’u’s-sanâi’, c.1, s.98; Fahrettin ez-Zeyla’î, Tebyînu’l-hakâyık, c.1, s.212; Burhânettin İbni Mâze, el-Muhî-

tu’l-burhânî, c.2, s.88.

12 el-Kâsânî, Bedâi’u’s-sanâi’, c.1, s.98; İbni Nüceym, el-Bahru’r-râik, c.2, s.145; İbni Âbidîn, Reddü’l-muhtar, c.6, s.5.

13 Burhânettin İbni Maze, el-Muhîtu’l-burhânî, c.2, s.88.

14 İbni Nüceym, el-Bahru’r-râik, c.2, s.145.

15 İbrahim el-Halebî, Ğunyetü’l-mütemellî, s.290.

16 el-Bâbertî, el-İnâye Şerhu’l-hidâye, c.6, s.194.

17 el-Bâbertî, el-İnâye Şerhu’l-hidâye, c.8, s.56; İbnu’l-Hümmam, Fethu’l-Kadîr, c.13, s.104.

18 Şeyhzâde (Abdurrahman b. Muhammet el-Geliboli), Mecma’ü’l-enhur (Damat), c.1, s.482.

Ebû Hureyre (Radıyallahü an-h) 'dan rivayet edildiğine göre,

Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Farz namazdan sonra en faziletli namaz; gece yarısı kılınan (teheccüd) namazıdır. Ramazan Ayı'ndan sonra en faziletli oruç; Allah'ın Ayı olan Muharrem'de tutulan oruçtur.”

(Müslim, Sıyam:203, Ebu Davûd, Sıyam: 56. Tirmizî, Mevâkıt: 207, Sıyam: 40. Neseî. Kıyâmü'l-Leyl: 6)

Abdullah İbni Abbas (Radıyallahü anhüma) şöyle anlatmıştır:

“Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Medine-i Münevver'e geldiğinde, yahudilerin âşûra günü oruç tuttuklarını gördü. Bu sebeple onlara:

- Oruç tuttuğunuz bu günün mahiyeti nedir? diye sordu. Yahudiler:

- Bu gün önemli bir gündür. Allâh-u Teâlâ bu günde Mûsâ (Aleyhisselam)'ı ve İsrailoğulları'nı düşmanlarından kurtardı. Mûsâ (Aleyhisselam) da şükür olsun diye bu gün oruç tuttu. Biz de bu sebeple oruç tutuyoruz, dediler.

Bunun üzerine Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

- Biz Musa (Aleyhisselam)'a (benzeme yönünden) sizden daha layık ve daha yakınız, buyurdu, o gün oruç tuttu. Ve (sahabe-i kirâma da) bu orucu tutmalarını emir buyurdu.”

(Buhari, Savm:69; Müslim; Sıyam:127; Ebu Dâvud: Sıyam:64; İbn-i Mâce; Sıyam:41)

Ebu Sa'id (Radıyallahu anh) anlatıyor; Resûlüllah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki:

“Şüphesiz ki kıyamet günü, Allah'ın en çok ehemmiyet vereceği emânet, karı-koca arasındaki emanettir. Kadın ile koca birbiriyle içli dışlı olduktan sonra, hanımının sırlarını erkeğin etrafa yayması, o gün en büyük hıyânettir.”

(Müslim, Nikâh 123, (1437); Ebu Davud, Edeb 37, (4870)

Hadîs-i Şerîfler

Ebu Zer (Radıyallâhü Anh) der ki: Resûlullah (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem) bana şöyle buyurdu:

“Nerede ve nasıl olursan ol,

Allah-u Teâlâ'dan kork, takva sahibi ol! İşlediğin kötülüğün/haramın hemen arkasından iyilik yap ve tövbe-istiğfar et ki, o kötülüğü yok etsin, silip süpürsün! İnsanlarla da güzel geçin ve insanlara iyi ahlâkla muamele et.”

(Tirmizî, Birr: 55, No: 1987)

Ebu Hüreyre (Radıyallahu anh)'dan rivayet edildiğine göre, Rasûlüllah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Cehennem ateşi Rabb'ine şikâyet edip: ‘Ya Rabbi! Bir kısmım bir kısmımı yiyor ben kendi kendimi yiyorum, izin ver’ dedi. Allah da ona iki defa nefes vermesi için izin verdi. Bir nefes kışım, bir nefes yazım. (Yazdaki nefesi) sizin rastladığımız en şiddetli sıcaktır. (Kıştaki nefesi de) sizin rastladığımız en şiddetli (soğuk olan) zemherirdir.”

(Buhari 3062, Tirmizi 2719, İbn Mace 4319)

Ebû Katade (Radıyallahü anh) 'dan şöyle rivâyet edilmiştir. Rasûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki:

“Aşûre Günü orucunun, bir önceki yılın günahlarına keffâret olacağını Allah-u Teâlâ'nın rahmetinden umarım.”

(Tirmizî, Savm: 48)

Ebu Said el-Hudri (Radıyallahü anh), Rasûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir:

- Kim helâlinden yer, sünnete göre hareket eder, insanlara kötülük ve eziyet etmezse cennete girer!

Bunun üzerine bir zat:

- Ey Allah'ın Rasûlü, bugün insanlar arasında böyleleri çoktur, dedi. Resûlüllah (Sallallâhü Aleyhi ve Sellem):

- Benden sonraki asırlarda da olacaktır, buyurdu.

Güldeste

Mustafa Özşimşekler

AMELLERİN RÛHU NİYET

Niyet ve amel, birbirini tamamlayan ruh ve beden gibidir. Beden için ruh ne ise, ameller için de niyet odur. Ruh, bedeni ceset olmaktan çıkardığı gibi; niyet de namazı fiziksel bir hareket olmaktan, orucu aç ve susuz kalmaktan, hac ve umreyi de seyahatten ayıran en önemli unsurdur. Çünkü niyetsiz yapılan bir ibâdetin herhangi bir davranıştan farkı yoktur. Zira niyet edilmeden yapılan ameller ibâdet değil, sıradan bir iş olur.

Niyet her şeyin özü ve başı, amellerin rûhu mahiyetindedir. Onun için niyetsiz hiç bir iş yapmamak lazımdır. Hatta yerken-içerken, yataırken-kalkarken, çoluk çocuğun için alış veriş yaparken bile güzelce niyet etmelidir. Çünkü niyet, âdetleri ibâdete çevirir.

Yapılan ameller kişinin niyetine göre değer kazanır. Bir amel küçük de olsa, eğer iyi niyetle, kulluk şuuru ve bilinci ile Allâh-u Te‘âlâ’nın rızasını elde etmek için yapılırsa dağ gibi büyür

ve değer kazanır. Bir iken bin olur, milyon olur; damla iken kocaman bir okyanus olur.

Ama bunun tam aksine, dağ gibi ameller de sayet bozuk bir niyetle yapılırsa, Allâh-u Te‘âlâ katında hiçbir kıymeti ve değeri olmaz. İçme suyuna karışan kanalizasyon sularının o temiz suyu ifsâd ettiği gibi, bozuk niyet de yapılan amelleri bozar ve ifsat eder. Onun için büyüklerin şu tavsiyesi çok önemlidir:

“Amel etmeyi öğrenmeden önce, o amel için niyet etmeyi öğren. Çünkü hayrı niyet ettiğin müddetçe, hayır üzeresin.”

Ameller Ancak Niyetlere Göredir

Niyetin ehemmiyeti ile alakalı olarak muteber hadis kitaplarının hemen hemen hepsinde yer alan meşhur bir hadis-i şerif vardır. Hz. Ömer (*Radıyallâhu anh*)’dan rivâyet edilen bu hadis-i şerifte Resûlullah (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Ameller ancak niyetlere göredir. Herkesin niyeti ne ise eline geçecek olan da ancak odur. Her kimin hicreti Allâh-u Te‘âlâ’ya ve Rasûlüne ise, onun hicreti Allâh-u Te‘âlâ’ya ve Resûlü’nedir. Her kimin hicreti de elde edeceği bir dünyalığa veya nikâhlanacağı bir kadından dolayı ise, onun hicreti de o hicret ettiği şeydir.”

(*Buhârî, İmân 22, Nikâh 5; Müslim, İmâret 155; Ebû Dâvûd, Talâk 11, Tirmizî, Fezâilü’l-cihâd 16; Nesâî, Tahâret 60, Talâk 24, İmân 19; İbn-i Mâce, Zühd 26*)

Bu hadis-i şerifin rivâyet edilmesiyle ilgili olarak Medine’ye hicret edilirken yaşanan ilginç bir olay zikredilir. Kısaca hatırlayalım:

“Ashâb-ı kiram Mekke müşriklerinin baskı ve işkencelerinden kurtulmak, dinini rahatça yaşayıp Allâh-u Te‘âlâ’ya daha güzel kulluk yapabilmek için Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)’in de müsaadesiyle her şeylerini Mekke’de bırakıp vatanlarından ayrıldılar ve Medine’ye hicret ettiler. Hicret edenlerden biri de, kadın sahâbelerden olan **“Ümmü Kays”** idi. Mekke’deyken ona adeta deli-divâne âşık olan ve onunla evlenmek isteyen bir adam vardı.

Allâh-u Te‘âlâ Kalplerimize Bakar

Bir hadis-i şerif’te Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Allâh-u Te‘âlâ, sizin sûretlerinize ve mallarınıza, bakmaz. Kalplerinize ve amellerinize bakar”

Niyetin ehemmiyetini ifade eden bu hadis-i şerif de çok önemlidir. Allâh-u Te‘âlâ, kullarına vereceği ecir ve sevap için onların dış görünüşüne bakmaz. Yani kaşına-gözüne, endamına, parasına-puluna, makam-mevki ve rütbesine bakarak değil, yaptığı amellere ve onu hangi maksatla, ne niyetle yaptığına bakarak ecir ve sevap verir.

Hadis-i şerifte **“kalplerinize bakar”** buyrulmasının sebebi ise, niyetin yeri **“kalp”** olması hasebiyledir. Onun için Allâh-u Te‘âlâ kalplerimize bakıyor. Çünkü niyet; kişinin diliyle niyet ettim demesi değil, kalben bir şeye kastetmesidir. Dolayısıyla kişinin yaptığı amelden maksadı neyse, elde edeceği ecir ve sevap da ona göredir. Bu duruma göre, yapılan ibâdetten ziyâde, yapılan niyet çok daha önemlidir. Çünkü ameller Allâh-u Te‘âlâ katında niyetlere göre değer kazanır.

Dışardan baktığımızda belki birilerini ibâdet ederken, hayır hasenat yaparken veya salih amellerle meşgul olurken görebiliriz ama onun kalbindeki niyetinin ne olduğunu bilemeyiz. İşte Allâh-u Te‘âlâ bunu bilir ve yapılan o ameli ona göre değerlendirir. Nitekim Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Kul güzel ameller işlediğinde melekler onları mühürlü sayfalar içinde yükseltip götürürler ve Allâh-u Te‘âlâ’nın huzuruna koyarlar. Bunun üzerine Allâh-u Te‘âlâ şöyle buyurur:

- Şu sayfayı atınız! Zira içindeki amelle Benim rızam kastedilmemiştir.

Sonra meleklere seslenir:

- (Bu amelin yerine) O kul için, şunu şunu yazınız!

Nihayet o adam Ümmü Kays’a evlenme teklif etti. O da, evlilik için hicret etmeyi şart koştu ve ona; **“eğer hicret edersen seninle evlenirim”** dedi. Aslında adam hicret etmek niyetinde değildi ama kadına olan aşkı ve aşırı muhabbeti onu hicret etmeye sevk etti. **“Şayet o buradan giderse ben onsuz yaşayamam”** deyip, Ümmü Kays’la evlenebilmek için o da hicret etti.

Ancak Allâh-u Te‘âlâ için katlanılabilecek olan bu meşakkat ve sıkıntıya, o bir kadına olan aşkı sebebiyle katlandı. Herkes Allâh ve Rasûlü için hicret ederken, o Ümmü Kays ile evlenebilmek için Medine’nin yolunu tuttu. Bu durumu sahâbe-i kirâm bildiği için o kişiye; **“Muhâcirü Ümmü Kays/Ümmü Kays’ın muhâciri”** lakabını takmışlardı.

Tabi ashâb-ı kirâm; **“bu adam hicret sevabı kazandı mı, kazanamadı mı?”** konusunu kendi arasında konuşup tartışıyorlardı ki, Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bu meşhur hadis-i şerifi zikredip, konuyu vuzûha kavuşturmuş oldu. Yani:

“...kimin hicreti Allâh-u Te‘âlâ’ya ve Rasûlüne ise, onun hicreti Allâh-u Te‘âlâ’ya ve Resûlünedir. Kimin hicreti de elde edeceği bir dünyalığa veya nikâhlanacağı bir kadına ise, onun hicreti de o hicret ettiği sevedir.” buyurup, herkesin niyetine göre sevap kazanacağını açıkça ifade etmiş oldu.

Bu hadis-i şerif her ne kadar zikrettiğimiz bu olaya binâen vârid olmuşsa da, **“Sebebin husûsiyeti, hükmün umûmiyetine mâni değildir.”** kâidesince, bu hadisin hükmü de umûmidir, herkese ve her amele şâmildir.

“Ameller ancak niyetlere göredir...” diye başlayan bu hadis-i şerifin ihtiva ettiği hüküm, ulema tarafından son derece benimsenmiştir. Hatta bazı âlimler önemine binâen bu hadis-i şerifin İslam’ın üçte birini, bazıları ise dörtte birini teşkil ettiğini söylemişlerdir.

İslam müelliflerinin çoğu, eserlerini bu hadis-i şerifle başlatmayı uygun görmüşler ve bunu bir nevi adet edinmişlerdir. Dolayısıyla Kur’an-ı kerim’deki **Fâtiha Sûresi**’nin mevkîi ne ise, **“Niyet”** hadisinin kendi kitaplarındaki mevkî de odur.

Melekler derler ki:

- Ey Rabbimiz! O bunların hiç birini işlemedi ki.

- İşlemedi, fakat niyet etti.

Olayların zâhirine bakarak, yapılan amellerin Allâh-u Te'âlâ için mi, yoksa başka maksatlar için mi yapıldığını biz bilemeyiz. Kimin ne niyetle amel ettiğini, kalbinden neler geçtiğini bilmek mümkün değildir. Hatta bunu melekler dahi bilmezler. Onlar da amellerin zâhirine bakarak onu güzel amel zannıyla Allâh-u Te'âlâ'ya arz ederler. İşte ak ile kara o zaman belli olur.

Seyyidü't'tâife **Cüneyd-i Bağdâdî** hazretleri buyuruyor ki:

“İhlas, Allâh-u Te'âlâ ile kul arasında bir sırdır. Onu melek bilmez ki yazsın, şeytan bilmez ki bozsun.”

Kuzman Hâdisesi

Uhud Savaşı sırasında düşman saflarını birbirine katan ve savaş esnasında büyük maharetler gösteren biri vardı **Kuzman...**

Onun bu cengâverliğini haber verdiklerinde Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurdu:

“İnsanlardan bazıları vardır ki, dışardan görünüşe göre cennet ehline yaraşan hayırlı işler yaparlar. Halbuki onlar (niyetleri sebebiyle) cehennemlikler.”

Tabi Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'in, İslam Ordusu'yla birlikte hareket eden birinin cehennemlik olacağını işaret etmesine sahabe-i kiram şaşırmişti. İslam ordusu saflarında yer alan, müşrik ordularını adeta darmadağın eden bu adam acaba niçin cehennemlikti?.. Mutlaka Resûlullah'ın bir bildiği vardı, O boşuna söz söylemezdi...

Savaş tüm hızıyla devam ederken bir ara Kuzman şiddetli bir darbe alıp yere yığıldı. Yarası ağrıdı ve ölmek üzereydi. Bu tür yaralar, umumiyetle insana çok acı verir ve ne zaman öldüreceği de bilinmezdi. Kuzman'da bunu çok iyi biliyor ve kurtulma ümidinin kalmadığını düşünüyordu.

Onun yere yıkıldığını gören Katade b. Nûman (*Radiyallahü anh*), hemen onun yanına geldi ve dedi ki:

- Ne mutlu sana Kuzman! Cennete gideceksin. Allâh-u Te'âlâ yolunda şehid oluyorsun!

Kuzman, Katade b. Nûman'a şöyle ters ters baktı ve:

- Şehâdet mi dedin?! Benim maksadım o değil ki, dedi.

Katade b. Nûman (*Radiyallahü anh*), onun bu sözüne çok şaşırıldı. Bu adam neler söylüyordu böyle. İslam'ın var olma mücadelesinin verildiği böyle bir ortamda, şayet Din için değilse ya ne için savaşıyordu bu adam?..

Hidâyetten nasipsiz Kuzman şöyle devam etti:

- İslam Dini'nin muhafazası benim aklımdan bile geçmedi. Fakat Kureyş tâifesinin Medine'de hurmalıklarına zarar vermemesi için, sizinle birlikte onlara karşı savaşıyorum!

Katade b. Numan (*Radiyallahü anh*), bunları duyunca Kuzman'dan öylesine nefret etti ki, hayretler içinde yerinden kalktı ve onu kaderiyle baş başa bırakarak oradan ayrıldı. Bu arada Kuzman'ın yarasının ağrısı gittikçe artıyordu ve daha fazla sabredemedi. Kılıcıyla kendi karnını deşerek intihar etti ve elim bir âkıbetle öldü gitti. Böylece, hayatını cehennemliklere yaraşır şekilde sona erdirdi. Dolayısıyla Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*)'in onun hakkında söylemiş olduğu sözlerin sebebi hikmeti de böylece anlaşılmuş oldu.

Bu hâdiseyi çok iyi düşünüp dersler çıkarmak ve ibret almak lazımdır. Ne acayip bir vak'adır ki, Kuzman denen adam müslümanların safında yer almasına ve müşrik ordusuyla da kıran kırana savaşmasına rağmen cehenneme gidiyordu. Oysa hemen yanı başında, kendisiyle aynı safta savaşan İslam mücâhidi ise şehit olmuş adeta kanat çırparak cennetlere uçuyordu. Halbuki ikisinin de buldukları saf ve yaptıkları mücadele aynıydı, fakat gittikleri yer tamamen farklıydı... Biri Cennete, diğeri Cehenneme...

İşte aralarındaki bu korkunç fark onların niyetleri sebebiyledir. Birinin niyeti, İslam Dini'nin yücelmesi ve muhafazası iken; nasipsiz Kuzman'ın niyeti ise İslam'ı değil bağıcı bahçesini korumaktı. O, imanından dolayı değil, mal hırsından dolayı savaşıyordu...

Yapılan ameller elbette önemlidir ama kalpteki niyet, o amelden çok daha fazla önem arz etmektedir. Yani bulunduğu saf, içinde bulunduğu cemaat, kurum veya kuruluş elbette önemlidir ama ne niyetle orada bulunduğu, yaptıklarını hangi maksat ve niyetle yaptığını çok daha önemlidir. Zira aynı işi yapan iki kişinin niyetleri farklı olunca, ecirleri de farklı olur. Hatta niyetindeki samimiyetsizlik sebebiyle, kişi sevaba değil azaba bile müstehak olabilir.

Bir de Kuzman olayının tam tersi bir olayı düşünelim. Mesela Sıffın Savaşı...

Bu savaşta, sahabeden iki topluluk karşı safalarda yer alarak birbirleri ile savaştılar. Ve halis **niyetleri** sebebiyle, her iki taraftan da ölenler “şehid” oldular. Evet, onların niyetleri hâlisti ve her iki tarafın da tâbi olduğu kimseler müctehid idi. Müctehidler ise, ictihadları doğrultusunda hakkı ortaya çıkarmak niyetiyle hareket ettiklerinden, velev ki hata etmiş olsalar dahi sevap kazanırlar. Nitekim Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Müctehid, ictihâdında hata ederse bir, isabet ederse iki sevap alır.”

Yapılan Ameller Süt Gibi Katışksız Olmalı

Allâh-u Te’âlâ bir âyet-i kerimede şöyle buyuruyor:

“Süt veren hayvanlarda da sizin için bir ibret vardır. Size, onların karınlarındaki

kan ile posa arasından (süzülen), içenlerin boğazından kolaylıkla geçen hâlis tertemiz bir süt içiriyoruz.” (Nahl: 66)

Allâh-u Te’âlâ nasıl ki bize, kan ve posa arasından çıkan tertemiz katışksız bir süt lütfediyorsa, aynı şekilde kan misali şeytan ve posa misali nefis arasından da süt gibi tertemiz katışksız bir amel istiyor.

Bir kap süte, bir damla bile kan veya pislik karıştığında o sütü nasıl berbat ederse aynı şekilde, yapılan ibâdetlere de riyâ ve gösteriş karışırsa o ameli mahveder.

Mesela; **Namaz** kılan bir kişi düşünün. Bu

kişi namaz kılarken Allah için değil de, herhangi bir dünyalık elde etmek yada kültür fizik hareketi veya aerobik yapmak niyetiyle olursa..

Oruç tutuyor ama niyeti; perhiz yapmak veya zayıflayıp fazla kilolarından kurtulmak için ise..

Kurban kesiyor fakat maksadı; et veya kavurma yemek ise..

İçki içmiyor ama Allâh-u Te’âlâ yasakladı diye değil de, yeşilaycı olduğu için içmiyor. Veya yıllardır içki içe içe, adamın ne midesi sağlam kalmış ne de ciğeri, onun için doktor alkolü yasaklamış da ondan içemiyor..

Zina etmiyor lakin haram olduğu için değil de, Aids hastalığına yakalanırım korkusuyla veya bulaşıcı hastalık kaparım endişesiyle...

Şimdi bu yapılan işler; yani namaz kılmak, oruç tutmak, kurban kesmek, içkiyi bırakmak, zina etmemek aslında ne kadar güzel ameller. Ama bunlar ibâdet kastıyla yapılmazsa, kulluk noktasında işin en önemli tarafı olan **niyet** Allâh-u Te’âlâ’nın rızası için olmazsa, mânen hiç bir değer ifade etmiyor.

Yapılan tüm ibâdetler Allâh-u Te’âlâ için olmalıdır. “Desinler-demesinler” veya “beni övsünler, beğensinler” niyetiyle yada bir takım dünyevi menfaatleri elde etmek gayesiyle olmamalıdır. Yapılan ibâdetler yalnız ve yalnız O’na tahsis edilmelidir. Nitekim Kur’an-ı kerim’de:

“Dikkat edin! Halis din yalnız Allâh-u Te’âlâ içindir.” buyrulmaktadır.

Allâh-u Te’âlâ’nın rızasının dışında başka maksat ve gayelerle yapılan ibâdetler, kişiyi fazilet ve sevaptan mahrum bırakır. İhlâstan uzaklaştırır ve gizli şirke düşürür. Unutmayalım ki Allâh-u Te’âlâ’nın rızası, ancak hâlis bir niyet ve samimiyetle yapılan amellerle kazanılır.

Rabbim kalplerimizi nifaktan, amellerimizi riyâdan muhafaza buyurup bizleri rızasına uygun ameller yapabilmeye muvaffak eylesin

Fi emânillah!..

Bir Sahâbîyi Tanıyalım

ABDULLAH İBİNİ ABBAS

(Radıyallâhü Anhüma)

- 6. Bölüm -

Abdullah İbni Abbas (Radıyallahü anhüma) gerek dört büyük halifeden, gerekse ashâb-ı kirâm'ın büyüklerinden çok itibar ve iltifat gördü. Bu iltifatlar karşısında hâl ve ahvâlini hiç değiştirmede, tevâzudan ayrılmadı. Kendisini çok methettikleri zaman ise şöyle derdi:

“Bana bu nimeti ihsân eden Allah-u Teâlâdır. Çünkü, Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) benim için duâ etti”

İlimde canlı bir kütüphâne olup bütün ilimleri kendisinde toplamış; tefsîr, hadîs, fıkıh ve edebiyât gibi ilim dallarında mütehassıs olmuştu. Müthiş bir ikna kabiliyetine sahip olan Abdullah İbni Abbas (Radıyallahü anhüma), **Hâricî Taifesi** karşısında **tahkîmi** (hakem olayını) savundu. Onların, **Hakem Olayı**'nı bahane ederek Hz. Ali (Radıyallahü anh)'ı tekfir etmemeleri ve Ona karşı gelmemeleri gerektiğini âyetlerle ispata çalıştı. Ve onları bu konuda ikna etmek için Hz. Ali (Radıyallahü anh) tarafından görevlendirildi.

Bazı kaynaklarda bu görüşmelerin seyri hakkında farklı ifadeler göze çarparsa da, bu münâzaranın oldukça çetin ve zorlu geçtiği ama bu görüşmenin sonunda ise bazı Hâricî'lerin ikna olup fikir değiştirdiği ve kendi guruplarından ayrıldığı ifade edilmektedir.

Hâricîlerle Yaptığı Münâzara

İbni Abbas (Radıyallahü anhüma), **Hakem Olayı** ile ilgili olarak Hâricîlerle aralarında geçen görüşmeyi şöyle anlatıyor:

“Hâricîler, Hakem Olayı'nı bahane ederek Hz. Ali (Radıyallahü anh)'dan ayrılıp O'nu tekfir etmeye başladıklarında:

- **Ya Emire'l-müminin! Onların yanına gidip konuşayım, dedim.**

Hz. Ali (Radıyallahü anh) bana:

- **Onların sana bir zarar vermesinden korkuyorum, dedi.**

- **Allahın izniyle bir şey olmaz, korkma!** Dedim. Sonra en güzel elbisemi giydim ve o tâifenin yanına çıktım. **Nahr-ı Zâhire** mevkiinde toplanmışlardı. Onlar ibâdete düşkün bir cemaatti. Yüzlerinde secde izleri vardı. Bana:

- **Merhaba ey Abbasın oğlu! Seni buraya getiren nedir?** dediler.

- **Sizinle Resûlullah'ın ashâbı hakkında konuşmak istiyorum. Resûlullah'a inen vahyi en iyi bilen onlardı, dedim.**

Bu sözlerim üzerine onlardan bir kısmı **‘Onunla konuşmayın’** derken, bazıları da **‘Hayır onunla konuşmalıyız’** dediler. Ben onlara sordum:

- **Söyleyin bana, Resûlullah'ın amcasının oğlu olan ve ashâbı ile beraber O'na ilk iman eden Hz. Ali'den niçin intikam almak istiyorsunuz?**

- **Üç şeyden dolayı.**

- **Nedir o üç şey?**

- **Ali (Radıyallahü anh) Allah'ın dini hakkında hüküm versin diye bir adam tayin etti.**

Oysa hüküm sadece Allah'ındır.

- Başka nedir?

- Ali (*Radyallahü anh*) savaştı ama ne esir aldı, ne de ganimet dağıttı. Eğer savaştıkları kâfir ise malları helâl değil midir? Yok mümin ise, zaten onların kanını akıtmak haram değil midir?

- Peki üçüncü sebep nedir?

- Kendini Emiru'l-müminin olmaktan azletti. Eğer o müminlerin emiri değilse, o takdirde kâfirlerin emiri olmalı değil mi?..

Onların bu sözlerini hiçbir şey demeden, susarak dinledim. Sonra şöyle dedim.

- Size Allah-u Teala'nın kitabından âyetler okursam, Resûlullah'ın sünnetinden inkâr edilemez deliller getirirsem, bu görüşünüzden geri dönecek misiniz?

- Evet döneriz, dediler. Bunun üzerine konuşmaya başladım:

- Siz diyorsunuz ki; 'O, Allah-u Teala'nın dini konusunda insanları hakem tayin ediyor.'

Peki Allah-u Teala'nın şu âyeti hakkında ne diyorsunuz?

"Eğer karı-kocanın aralarının açılmasından korkarsanız, erkeğin ailesinden bir hakem ve kadının ailesinden bir hakem gönderin. İki taraf (arayı) düzeltmek isterlerse, Allah-u Teala da onları uzlaştırır. (Nisa: 35)

İşte bu âyetten anlaşılan, herhangi bir anlaşmazlıkta en iyi çözüm hakem tayin etmektir. Şimdi onların arasının bulunması için Allah-u Teala'nın hükmüne uygun olarak hakem tayin edilmesi mi daha güzeldir, yoksa başka bir şey yapılması mı?"

- Elbette aralarının düzeltilmesi daha iyidir!

- Madem öyle, ben bu soruya cevap vermiş oldum mu?

- Evet!

- Gelelim 'Savaştı ama ne esir aldı, ne de ganimet dağıttı' sözünüze... Siz kendi annenizi esir

edip başka kadınlara yaptığınızı annenize de yapar mısınız?! Şayet bunu yaparsanız elbette kâfir olursunuz! Eğer onların, sizin anneleriniz olmadığını söylüyorsanız, o takdirde yine kâfir olur ve İslâmdan çıkarsınız. Zira Allah-u Teala şöyle buyuruyor: **"...Onun (Resûlullah'ın) eşleri onların (müminlerin) anneleridir."** (*Ahzab: 6*)

Bu duruma göre şimdi siz, iki sapkınlık arasında sallantıdasınız. Hangisini dilerseniz seçiniz... Peki bu soruyu da cevaplamış oldum mu?

- Evet!

- Gelelim Hz. Ali (*Radyallahü anh*)'ın kendini emirlikten azletmesine... Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) **Hudeybiye Günü**'nde bir anlaşma imzalamak için Kureyşi çağırdı. Hz. Ali (*Radyallahü anh*)'a; **"Allah elçisi Muhammed'in verdiği hükmü yaz"** dediğinde Kureyşliler; **"Senin Allah'ın elçisi olduğuna inanmış olsak, ne halkı Beytullahtan men ederiz, ne de Seninle savaşırız. Onun için Abdulah oğlu Muhammed yaz"** dediler. Bunun üzerine Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*): **"Allah-u Tela'ya andolsun ki, siz Beni yalanlasanız da Ben Rabbimin elçisiyim!"** buyurdu ve Hz. Ali (*Radyallahü anh*)'a: **"Ya Ali! Abdullah oğlu Muhammed diye yaz"** emrini verdi. Oysa Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) Hz. Ali (*Radyallahü anh*)'dan daha üstün olmasına rağmen, ünvanını yazdırmadı. (Yani antlaşma metnine yazılmadı diye ne Resûlullah'ın elçiliğine zevâl gelir, ne de Hz. Ali'nin halifeliğine...)

Şimdi bu sorunuza da cevap vermiş oldum mu? Diye onlara sordum:

- Evet, dediler.

Ve bu münâzara neticesinde onlardan bir tâife ikna oldu ve kendi guruplarından ayrıldılar."

Daha sonra Hz. Ali (*Radyallahü anh*) onu Basra vâililiğine tayin etti. Onun Basra vâililiği sırasında bölgede Hâriciler isyan çıkarmıştı. Abdullah İbni Abbas (*Radyallahü anhüma*) isyan eden Hâricîlerin bu isyan ayaklanmasını bastırılmış ve orada asâyişi korumuştur.

DEVAM EDECEK

DR. İHSAN ŞENOCAK

18 YIL ÖNCE MUHAMMED ALİ SÂBÛNÎ HOCAMLA YAPTIĞIM SÖYLEŞİ - 3

Bu yazının ilk iki bölümü geçtiğimiz aylarda yayımlanmıştı.

Hasan Hanefi'nin Benzetmesi

İhsan ŞENOCAK: Hasan Hanefi katıldığı bir toplantıda Kur'ân-ı Kerîm'in nuzûlünü anlatırken, örnek olarak erkeğin eşine yaklaşmasını kullanıyor. Yani vahyin gelişini o hâle benzetiyor. Kur'ân-ı Kerîm'i anlama iddiasında olan bir zihinde, bu tür bir teşbihin oluşması nasıl izah edilebilir?

Ali SÂBÛNÎ: Bu adam câhil değil sefihtir, ahmaktır. Bu ifade hastanelik derecede bir cinnettir. Bu ibare, üzerinde konuşulmayacak kadar çirkindir. Sefâhetin sınırındır. Bu câhil herif, Kur'ân'ın nuzûlünün esrârını idrak etmekten uzaktır.

Hazreti İsa Aleyhisselam'ın Nüzûlü

İhsan ŞENOCAK: Modernistler Kur'ân-ı Kerîm'i anlama usûlünde olduğu gibi anladıkları mana itibariyle de ulema ile çelişmektedirler. İsterseniz biraz da modernitenin sürekli gündemde tut-

tukları geleneğe itiraz noktaları üzerinde konuşalım. Şüphesiz ki bunların başında Hazreti İsa'nın *-aleyhisselam-* inişi meselesi gelmektedir. Kur'ân-ı Kerîm'de Hazreti İsa'nın öldüğünü ima eden bir kârîne var mıdır?

Ali SÂBÛNÎ: Allah Teâlâ "Onu ne öldürdüler, ne de astılar; fakat (öldürdükleri) onlara İsa gibi gösterildi." (*Nisa: 157*) buyurmaktadır.

Yahudiler kesinlikle İsa'yı *-aleyhisselam-* asamadılar. Hazreti İsa zannederek O'na benzetilen kişiyi öldürdüler.

Yahudiler, O'nu öldürdüklerini iddia ediyorlar. Ne gariptir ki Hristiyanlar da onların iddialarını tasdik ediyor. Kur'ân-ı Kerîm de onları "Onu ne öldürdüler, ne de astılar" diyerek tekzip ediyor. Burada tuhaf olan bir durum var ki, o da Hristiyanlar Hazreti İsa'nın ilah olduğunu iddia ediyorlar sonra da ilahın asıldığını söylüyorlar. Bu ne kadar tuhaf bir durumdur. Şair ne güzel söylemiştir: "Yahudi bir kulun eliyle asılan ilah, nasıl bir ilahtır?!"

Yahudi ve Hristiyanların Hazreti İsa'nın ölümü ile alakalı inançları zan üzerine ibtinâ etmektedir. Çünkü onlar öldürülen kişinin Hazreti İsa mı yoksa onun yerini gösteren münafık mı olduğu noktasında şüpheyeye düşmüşlerdir.

Zira “Eğer bu öldürülen İsa ise bizim arkadaşımız (şikayet eden) nerede? Yok eğer bu arkadaşımız ise o takdirde İsa nerede?” demekten kendilerini alama-mışlardır. Bu yüzden akideleri şüpheyeye üzerine ibtinâ etmektedir.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır: “Onun hakkında ihtilafa düşenler bundan dolayı tam bir kararsızlık içerisindedir; bu hususta zanna uymak dışında hiçbir (sağlam) bilgileri yoktur.” (Nisa: 157)

İhsan ŞENOCAK: Hazreti İsa'nın yeryüzünden ayrılışını ifade eden “teveffa” kelimesi Kur'ân-ı Kerîm'de Hazreti İsa ile ilgili “müteveffike” ve “teveffeyteni” (Al-i İmran:55; Maide: 117) şeklinde iki ayrı yerde kullanılmaktadır.

Zemahşeri “Esâsü'l-Belâğa”da “teveffa” kelimesinin “öldürmek” anlamında mecâzen kullanıldığını söylemektedir. Buna göre “teveffâ” kelimesinin mecaz anlamı, “bir şeyi bütünüyle kabzetmek” demek olan asıl anlamının önüne geçmektedir. Neler söyleyeceksiniz?

Ali SÂBÛNİ: Modernistler “mütevifike” kelimesini anlayamamışlardır. Bu, ölümü vaattir. Yani “sen ey İsa! İlah değilsin, bir gün diğer insanlar gibi öleceksin.” demektir. “Seni öldürecek demek” tıpkı “sana şunu verecek” demek gibidir. Yani şu an vermediniz fakat gelecekte vereceksiniz. Bu cümle verilecek şeyin gelecekte olacağını göstermektedir.

Muhammed Ali Sâbûnî Hoca Efendi

Âyete dönersek Cenâb-ı Hakk, Hazreti İsa'nın ilah olmadığını, günü gelince diğer insanlar gibi öleceğini bildirmektedir. Fakat şu an semaya yükseltilmiştir.

İmam Tâberî “Ey İsa! Seni vefat ettireceğim, seni nezdime yükselteceğim/ ya İsa innî müteveffike ve râfiuke iley-ye” âyetinde takdim ve tehir olduğunu söylemektedir. Buna göre anlam; “seni katıma yükseltecek sonra vefat ettireceğim.” şeklindedir. Burada mucize vardır. Fakat asıldıktan sonra ruhunun göklere çıkmasında hiçbir olağanüstülük yoktur. Bu herkes için geçerli olan bir durumdur.

Hazreti İsa günü gelince yeryüzüne inecektir. Peki ineceğini söylerken ne ile istidlal ediyoruz. Kur'ân-ı Kerîm onun kıyametin alameti olduğunu söylemektedir: (Zuhruf: 61) Ayrıca bu konudaki hadisler tevatür derecesindedir.

İhsan ŞENOCAK: Keşmiri'nin “et-Tasrih bimâ Tevâtere fi Nüzûli'l-Mesih” adlı eseri tevâtürü gözler önüne sermektedir.

Ali SÂBÛNİ: Evet.

İhsan ŞENOCAK: Zuhruf Suresi'ndeki "Şüphesiz ki o (İsa) kıyamet için (onun yaklaştığını gösteren) bir bilgidir." mealine gelen âyet açık bir şekilde Hazreti İsa'nın ineceğini göstermektedir diyebilir miyiz?

Ali SÂBÛNİ: Evet, ayet açıkça nüzûlün olacağını bildiriyor.

İhsan ŞENOCAK: Hazreti İsa yüzüne peygamber olarak değil, Muhammed Mustafa'ya -sallallahu aleyhi ve sellem- tabi olarak gelecek...

Ali SÂBÛNİ: İsa -aleyhisselam- Allah Resulü'nün şeriatıyla amel edecektir. Yeni bir din getirmeyecektir. Nebinin nebiye tabi olması caizdir. Bütün nebiler kendilerinden önceki şariatları tamamlayıcı olarak gelmişlerdir.

Yahudilerin ve Hristiyanların Âhiretteki Durumu

İhsan ŞENOCAK: Yahudi ve Hristiyanların küfür üzere olduklarını tasarih eden ayetler hakkında neler söyleyecekseniz?

Ali SÂBÛNİ: Kıldığımız namazların her rekatında okuduğumuz Fatiha Suresi'nde "nimet ve lütfuna mazhar ettiklerinin yoluna ilet. Gazaba uğrayanların ve sapkınlarınkine değil." âyeti vardır. Allah Resulü -sallallâhu aleyhi ve sellem- buradaki "gazaba uğrayanları" Yahûdiler; "sapkınları" ise Hristiyanlar olarak tefsir etmiştir. Allah Resulü'nün bu tefsirinden sonra artık kimseye söz düşmez. Kur'ân-ı Kerîm'de Yahûdi ve Hristiyanları cehennemlik olmaları noktasında müşriklerle eş değer tutan birçok âyet vardır: "Gerek Ehl-i kitaptan, gerek müşriklerden olan kâfirler, hem de devamlı kalmak üzere cehennem

ateşindedirler. Onlar bütün yaratıkların en şerlisidirler." (Beyyine: 6) Yahûdilerle ilgili şöyle buyrulmaktadır: "Küfürleri ve Meryem hakkında pek büyük bir iftira-da bulunmaları sebebiyle (lânete uğramışlardır)" (Nisâ: 156) Hristiyanlarla ilgili şöyle buyrulmaktadır: "Andolsun ki, 'Meryem oğlu Mesih, Allah'tır.' diyenler kâfir olmuşlardır." (Mâide: 17); "And olsun ki, 'Allah üçten biridir' diyenler kâfir olmuştur." (Mâide: 73)

Bu âyet-i kerîmeler, Yahûdi ve Hristiyanların küfür içinde olduklarını açık bir şekilde belirtirken ve onlar Allah'ı ve Rasulü'nü yalanlayıp dururken biz onların îman sahibi olduklarına ve cennete gireceklerine nasıl hükmedebiliriz? Ayrıca Allah Teâlâ Hazreti İsa'nın diliyle şöyle buyurur: "Oysa Mesih, 'Ey İsrailoğulları! Rabbim ve Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin; kim Allah'a ortak koşarsa muhakkak Allah ona cenneti haram eder, varacağı yer ateştir, zulmedenlerin yardımcısı yoktur' dedi." (Mâide 72)

Onları cennete girmekten mahrum bırakan biz değiliz; ancak onlar küfrederrek, Üzeyr ve Mesîh'in Allah'ın oğlu olduğu iddiasında bulunarak, Mesîh'in çarmıha gerildiğine inanarak ve O'na ilahlık isnad ederek cennete girmekten yüz çevirdiler.

İhsan ŞENOCAK: Günümüzde yaşayan Yahudi ve Hristiyanlarda benzer akîdeye sahip olduklarından onlar içinde yukarıdaki ayetler geçerlidir...

Ali SÂBÛNİ: Tabî ki, günümüz Yahudi ve Hristiyanlarından Peygamberimiz'in -sallallâhu aleyhi ve sellem- resul olduğuna iman eden ve Kur'ân'ı tasdik eden kimse var mıdır? Böyle birileri varsa bunlar nerede yaşamaktadır? Bizim gezegenimizde mi,

Merhum Sâbûnî Hazretleri'nin üstâdımız Mahmud Efendi Hazretleri ve Cübbeli Ahmet Hoca Efendi ile ictimâından bir hatıra

yoksa başka alemlerde mi? Yahûdi veya Hristiyan olup da Peygamberimize iman eden bir kişi gösterebilir misiniz?

İhsan ŞENOCAK: Bütün bu deliller göstermektedir ki cennete girmenin vazgeçilmez şartlarından birisi de Hazreti Muhammed'e *-sallallâhu aleyhi ve sellem-* îmân etmek ve O'na tâbi olmaktır...

Ali SÂBÛNÎ: Evet, cennete girmenin vazgeçilmez şartlarından biri de, Hazreti Muhammed'e *-sallallâhu aleyhi ve sellem-* iman etmek ve Allah'tan getirdiği her şeye tâbi olmaktır. Ne Katoliklerin lideri Vatikan'daki "Papa", ne de en alt seviyedeki bir papaz ya da bir haham, Peygamberimiz'in ve Kur'ân-ı Kerîm'in hak olduğuna inanmaktadır. Bütün Yahûdi ve Hristiyanlar Peygamberimiz'in risaletini yalanlamaktadır.

Farz-ı muhal kabilinden bir an için onların Allah Resulü'nün *-sallallâhu aleyhi ve sellem-* peygamberliğine inandıklarını, Mesîh'in ilahlığını ve Allah'ın oğlu olması şeklindeki inançlarını tashih ettiklerini düşünsek bile bu yeterli değildir.

Mutlaka, Peygamberlerin sonuncusu Hazreti Muhammed'e *-sallallâhu aleyhi ve sellem-* tâbi olmaları ve O'nun getirdiği dîne ters düşen dîni terk etmeleri gerekir.

Şurası kesin bir vâkıdır ki, Peygamberimiz Yahûdi ve Hristiyanların iddia ettikleri gibi sadece Araplar'a değil, bütün beşeriyete gönderilmiştir: "Ey Rasûlüm! Biz seni bütün insanlığa rahmetimizin müjdecisi, azabımızın uyarıcısı olarak gönderdik." (Sebe: 28); "Ey insanlar! Ben sizin hepinize Allah tarafından gönderilen Peygamberim." (A'râf: 158) âyetleri sebebiyle Hazreti Muhammed'in *-sallallâhu aleyhi ve sellem-* peygamberliğinin evrensel olduğunu hiç kimse inkâr edemez. Allah Resulü bütün insanlığa gönderilmişse O'na tâbi olmanın vâcip olmadığı nasıl söylenebilir?! Yoksa Allah Teâlâ ona îmân etmeyi vâcip kılıp daha sonra O'na tâbi olmayı mübah mı addetmiştir?!

Allah Teâlâ, Resulü'ne *-sallallâhu aleyhi ve sellem-* îmân etmeyi, getirdiklerine tâbi olmayı bütün peygamberlere farz kılmış ve bu hususta onlardan söz almıştır: "Hani Allah, peygamberlerden: 'Ben size Kitap

Merhum Sâbûnî Hazretleri'nin Seyyid Mâlikî Hazretleri ve
Cübbeli Ahmet Hoca Efendi ile buluşmalarından bir hatıra resmi

ve hikmet verdikten sonra nezdinizdeki-
leri tasdik eden bir peygamber geldiğinde
ona mutlaka inanıp yardım edeceksiniz'
diye söz almış, 'kabul ettiniz ve bu ah-
dimi yüklediniz mi?' dediğinde, 'kabul
ettik' cevabını vermişler, bunun üzerine
Allah: 'O halde şahit olun; ben de sizin-
le birlikte şahitlik edenlerdenim', buyur-
muştu." (Âl-i İmrân: 81) Bu ayete göre bütün
Peygamberler Hazreti Muhammed'in dö-
nemine yetişmeleri durumunda ona tâbi
olmayı kabul etmişken o peygamberlerin
ümmeatlerinin Hazreti Muhammed'in dî-
nine tâbi olmakla mükellef olmadıklarını
söylemek ne kadar tuhaftır.

Allah Teâlâ, Yahûdi ve Hristiyanla-
rın îmânlarının makbul olmasını Hazreti
Muhammed'e -sallallâhu aleyhi ve sellem- tâbi
olmalarına bağlamıştır: "Onlar ki yanla-
rında Tevrat ve İncil'de yazılı bulacakla-
rı o Rasûle, o ümmî Peygambere ittiba'
ederler." (A'râf: 157) Bu âyette sözü edilen
peygamber kimdir? Hazreti Mûsâ mıdır?

Hazreti Nûh ya da Hazreti İbrâhim midir?

Hiç şüphesiz, burada zikredilen pey-
gamber Hazreti Muhammed'tir -sallallâhu
aleyhi ve sellem-. Çünkü âyet-i kerîme o pey-
gamberi ümmîlikle vasıflamış ve Tevrat
ve İncil'de adının geçtiğini belirtmiştir.
Bu vasıflara sahip olan peygamber de
Hazreti Muhammed'den başkası değıl-
dir. Allah Teâlâ burada peygambere imân
etmekten veya risâletini tasdik etmek-
ten değıl de ona tâbi olmaktan söz edi-
yor. Tabi olmak da onun getirdiğı şerîatla
amel etmek ve dînine sarılmaktır. Yoksa
ittibâ içermeyen îmânın anlamı yoktur.

Allah Teâlâ şöyle buyurur: "Eğer on-
lar da sizin inandığınız gibi inanırlarsa
doğru yolu bulmuş olurlar." (Bakara: 137)
Bu âyetin ifade ettiği gibi hidâyetin şartı
Müslümanların îmân ettiği her şeye îmân
etmektir ki Müslümanlar son peygamber
Hazreti Muhammed'e -sallallâhu aleyhi ve sel-
lem- ve O'nun getirdiğı İslâm dînine tâbi
olurlar.

Hikmetli Sözler

“Namazda kalbini, başkasının evinde gözünü, yemekte boğazını, insanlar içinde dilini koru!”

Lokmân-ı Hakîm

“Eğer kalpleriniz temiz olsaydı, Kur’an okumaya doyamazdınız.”

Hiz. Osman (Radyallahü anh)

“Hurma ağacına bakınız; başı dik olduğu için Allah-u Te’âlâ meyvelerini kendisine taşıyor? Kabak, kavun, karpuz gibi bitkiler ise yüzünü ve dallarını yere koyduğu için Allah-u Te’âlâ onların yükünü toprağa taşıyor.”

Seyyid Ahmed er-Rufâî (Kuddise sirruhu)

Düşünün artık, dünyada gölgede duruyoruz da yine de sıcağa dayanamıyoruz. Ya mahşerde o güneşin sıcağına dayanılır mı acaba? O kadar da yaklaşacak insana..”

Mahmud Efendiz Hazretleri (Kuddise sirruhu)

Müslümanlığı ve vatanınızı kurtarmak istiyorsanız bir tek yolu var. Düşmanlarınızın ellerindeki silahları aleyhinizde kullanmasına izin vermeyiniz.

Şeyh Şamil

“Allah-ü Te’âlâ sebepleri istenen şeye kavuşmak için bir kapı kılmıştır. Bizim vazifemiz kapıya gidip beklemektir. Sonrasını O bilir. Çoğu zaman kapıdan verir. Bazen de pencereden atarak verir.”

Muhammed Bâkibillah (Kuddise sirruhu)

“Gölgeyi Güneşe tercih edip de, cenneti cehenneme tercih etmeyene akıllı demir mi?”

Ahmed İbni Harb (Rahmetullahi aleyh)

HÂNE DÂN-I ÂÎ-İ OSMÂN VE MEŞÂYİH-İ ‘İZÂM HUKÛKU -1

Dr. Yunus Emre Aydın

Aziz ecdâdımız Osmanoğulları hazerâtı bidâyetlerinden îtibâren ilim ve irfan aşkı ile mücehhez, cihat sevdası ile de kılıca sevdalı mübarek bir neseptir idi.

Osmanlı Devlet-i Aliyyesi'nin aziz sultanları, otağ-ı hümayünlerini Selçukluların bakiyyesi topraklarda kurduğundan, onların İslâm'ı yorumlama usulleri de Selçuklular'dan kendilerine tevârüs eden sûfî bir menhec üzerine ikâme edilmişti.

Cümlesi meşâyih-i 'ızâma merğûb, muhib ve müntesib idiler. Bu istikâmette necib Osmanlı ecdâdımız saltanatlarının bidâyetinden nihâyetine kadar olan vetîrede ulemâ ve meşâyihâ çok ehemmiyet vermiştir.

Mevlâ Te'âla'nın ihsânı ile niyetimiz bu mülkün sultanları olan o aziz hânedân-ı âl-i Osman Efendilerimizin mânâda sultan olan meşâyih-i kirâm hazerâtı ile olan hukuklarını siz kıymetli okuyucularımız ile paylaşarak “*katre deryâdan haber verir*” kâidesine binâen bir nevi âb-ı hayat nehri olan o muhabbet deryâsından berâberce hissemend olmaktır. Rabbim bizleri onların şefâat, himmet ve bereketlerinden mahrum eylemesin. Âmîn!

Bugünkü yazı dizimiz ibtidâ (başlangıç) olduğu için evvelen devlet-i aliyyenin hükümdârı olan sultanlarımız ile ulema-i 'ızâm ve meşâyih-i kirâm efendilerimizin nasıl bir muhabbet üzere kâim olduklarını icmâlen tavzîhe ğayret edeceğiz.

İnşâallâh bundan sonraki risâlelerimizde sultanlarımız ile meşâyih-i kirâm efendilerimizin hâtırâlarını rûhâniyyetlerinden him-

metlerini talep ederek tarihçe ve kıssalar ile tavzih edeceğiz. Lakin mabeynlerindeki (aralarındaki) menkıbe ve muhabbetleri nakletmeye başlamadan ilk önce bu mübarek dönemi icmali bir nazar ile temâşe etmemiz gerekmektedir...

Osmanoğulları nisbet edildikleri şecaat sahibi Kayı Boyu ile şuhedâ yurdu olan vatanımıza teşrif buyursalar da neseb itibarı ile şeref-i siyâdet (Nebi sallallahu aleyhi ve sellem Efendimizin şerefli soyu) ile iltisaklı idiler.

Osman Ğazi Hazretleri Vefâiyye Tari-kati Mürşidi Şeyh Edebâli Hazretleri'nin rüyasını cihangir bir devlet kuracağı şeklinde tabir etmesi üzerine içinde fevc fevc çağlayan fetih ve ğazâ sevdası âlem-şümül bir cihan imparatorluğunun banisi olduğuna itikad ile ümmetin istikbaline istikamet vermişti.

Bununla beraber **Osman Ğazi Hazretleri**'nin kayınpederi **Şeyh Edebâli** (*kuddise sirruhu*) Hazretleri Halep'den Karaman'a, buradan da Bilecik'e gelmiş şeref-i siyâdet ile serfiraz bir seyyid ailesi idi.

Germiyan Beyi **Süleyman Şah**'ın kızı ve **Çelebi Mehmed**'in annesi **Devlet Hatun**, Osmanlı hânedânına Kureyş nesebini taşıyan diğer bir şahsiyettir. Mübarek annesi **Mutahhara Hatun, Mevlâna Celaleddin-i Rûmî** (*kuddise sirruhu*) **Hazretleri**'nin oğlu **Sultan Veled Hazretleri**'nin kızı idi. **Sultan I. Mehmed** ve kardeşlerinin “çelebi” diye maruf olmaları buradan gelmektedir.

Hazret-i **Mevlânâ** (*kuddise sirruhu*) soyundan gelenlere “çelebi” denir. **Mevlânâ Celâled-**

din-i Rûmî (*kuddise sirruhu*) **Hazretleri, Hazret-i Ebûbekir** (*radiyallahu anh*)'in 12. torunudur. Ayrıca anne ve nene cihetlerinden soyu, **İbrahim b. Ethem** (*kuddise sirruhu*) **Hazretleri** yoluyla **Hazret-i Ömer** (*radiyallahu anh*) **Hazretleri**'ne, **İmâm Serahsî Hazretleri** yoluyla **Hazret-i Fatma** (*radiyallahu anha*)'ya, bu tarik ile de **Hazret-i Peygamber** sallallahu aleyhi ve sellem **Efendimiz Hazretleri**'ne vâsıl olmaktadır.

İslam ile şereflenerek ümmetin analığını yapmış bu ümmete tarihte misli görülmemiş hizmetler etmiş Harem Sultanlarının nesebî malumatlarını millete sû-i niyetle hatırlatan bedbahtlar acaba Osmanoğullarının ana tarîki ile bu mübarek neseblere olan iltisaklarını neden ve niçin tâmim ve telkin etmezler?! Bu sorunun cevabını siz kıymetli okurlarımızın fi-rasetine havale ediyorum...

Erken devir döneminin tarihçilerinden **Enverî, Osman Ğazi Hazretleri**'nin nesebinin mensub olduğu Kayı aşiretine Buhârâ taraflarından iltihak eden Hüseyinî neseb olduğunu söyler.

1886 vefat tarihli Mekke-i Mükerrreme müftülerinden **Seyyid Ahmed b. Zeynî ed-Dahlan Hazretleri** de **Sincârî** ve **Behcetullah Efendi**'yi mehz alarak "Osmanlı hânedânının *cedd-i emcedinin Hz. Osman* (*radiyallahu anh*) olduğunu, *Moğolların zulmünden kaçarken Kayı aşiretine katıldıklarını ve daha sonra bu aşiretin başına geçtiklerini*" belirtir.¹

Topkapı Sarayı'nda muhafaza edilen **Hazret-i Osman Efendimiz**'in mübarek kılıcının üzerine derc edilmiş olan Kayı işareti bu rivayeti kuvvetlendirmektedir. Osmanlı Sadrazamlarından **Müverrih Lütfi Paşa**'nın 1554'te te'lif etmiş olduğu "Halâsî'l-Ümme fi Ma'rifeti'l-Eimme" adlı risalede beyan ettiği üzere **Lütfi Paşa** bu eserini "Osmanlı'nın Kureyş soyundan olmadığından dolayı hilafetlerinin meşruiyetinin nasıl olacağı konusunu" dillendirenlere karşı bir reddiye olarak kaleme almıştır.

Başta **Kânûnî Sultan Süleyman Hazretleri** olmak üzere Osmanlı padişahlarının şer'î

şerîfe muvâfık sahih birer halife olduklarını delilleri ile beyan etmiştir. Bu meyanda te'lif edilen diğer bir eserde de: "Hükümet-i seniyye, vaziyet-i târihiyyesi itibariyle himâye-i samedâniyye'ye mevdûdur. Devlet-i Osmâniyye bizzat Hazret-i Peygamberin te'sis buyurdıkları bir hükümettir."² buyrulmuştur.

Her cihetten İlâhî ikram ve ihsâna nâil olmuş, saltanat vazîfesini hakkı ile ihrâz eden bütün necib ve aziz Osmanlı pâdişahları meşâyih-ı kiram efendilerimiz ile sıkı bir ünsiyet ve muhabbet içerisinde olmuşlardır.

Bu hakikati **Prof. Dr. Cahid Baltacı Bey** şu şekilde ifade etmektedir: "Osman Ğazi'nin beyliğini kurarken başta **Şeyh Edebâlî** olmak üzere **Dursun Fakih, Hattab el-Karamânî, Muhlis Baba, Âşık Paşa, Elvan Çelebi** ve **Şeyh Hasan**'ın başta olmak üzere, devletin üzerine oturacağı mânevî ve fikri zeminde müessir olan umerânın dışında ulemâdan dördü sûfi, ikisi fakih, biri hem sûfi hem fakih vasfıyla temerküz etmiş yedi kişiden istifade etmiştir."³

Tâhir Paşazade İbrahim Bey, Osmanoğullarının İslam tarihinde ulema ve meşâyih mabeyninde nasıl bir yekûnu teşkil ettiklerini şu şekilde ifade etmiştir: "Hulefa-yı Râşidîn'den sonra teâlî-i İslamiyet'e en büyük hizmet eden ve İslam'a İstanbul gibi bir şehir bahşeden Hânedân-ı âl-i Osmân'dır..."⁴

Şeyh İdris-i Bitlisi Hazretleri, Osman Ğazi'nin Anadolu Sultanlığına liyakatinden bahsederken **Osman Bey**'i, "Müeyyed min indillâh (Allah indinde te'yid edilmiş)"⁵ olduğunu belirtir.

Hammer dahi **Osman Ğazi Hazretleri** hakkında "Onu **Hz. Peygamber** (*sallallâhu aleyhi vesellem*)'den sonra idareci olarak İslâm dünyasının başına geçen 3. Halife **Hz. Osman** (*radiyallahu anh*)'a benzettiğini ve bu tespitinin yerinde olduğunu"⁶ söylemektedir.

Bu ğavurun dahi sultanlarımızda gördüğü ve ikrârından kendini alamadığı şu âli hakikati görememek ne menhus bir idraksizliktir.

Barbaros Hayreddin Paşa'nın buyurduğu üzere: “*Her kim Al-i Osman'dan dua alırsa, şüphesiz tuttuğu iş kolay gelir... Zîrâ onlar bir ulu ocaktır. kim onlara yan bakarsa başı aşağı olur.*”

Osmanlı Hanedanının necib ve aziz sultanları da bu mananın fevkalade şuuruna mâlik, gereken edeb ve erkanı ifaya da muktedir idiler. Kendilerinin semâvî bir vazifeyi deruhte ettikleri idraki ile müesseselerine “hümâyûn” sıfatını vermişlerdir.

Osmanlı saltanatının uzun yıllar icra merkezi olan Topkapı Sarayı'nın ilk kapısının adı Bâb-ı Hümâyûn'dur, ikincisi Babü's-Selâm, üçüncüsü Babü's-Sa'âde'dir. Osmanlılar bu anlayışla ordulara “Ordu-yı Hümâyûn” (Semavi ordu, semavi mesajın taşıyıcısı ordu), Padişah fermanlarına “Hatt-ı Hümâyûn”, Padişah mührüne “Mühr-i Hümâyûn”, Padişahın donanmasına da “Donanma-yı Hümâyûn” adını vermişlerdir.⁷

Osmanlı Hanedanına bağlı ulema ve meşâyih zümreleri de sultanlarına “*Sultanlarımız en az yedi evliya kuvvetindedir*” şuru ile biat etmişlerdir. Bu meyanda **Şeyh Ali Haydar Ahiskavî Hazretleri, Sultan Abdülhamid Han Hazretlerini** “*sadece maddede değil manada da bir sultan olarak gördüğünü*” beyan buyurmuşlardır.

Filhakika **Osman Gâzi**'den beri Osmanlı padişahları hep evliya ile birlikte yaşamış; onların dualarını almış ve bizzat kendilerine de kerâmetler atfolunmuştur.⁸

Dipnotlar:

1 Es-Seyyid Ahmed b. Zeyni Dehlan, Ed-Devletü'l Osmaniyye mine'l furuhati'l-İslamiyye, Kahire 1888, s 109-110.

2 Hüseyin Nesimî Girîdî, *Sahib-i Zuhur*, İstanbul 1332, s. 204 vd.

3 Sempozyum Bildirileri, Osmanlı Devletinin Kuruluşunda Şeyh Edebalı'nın Rolü, Seha Neşriyat, İstanbul 1996, s.84.

4 İkaz Gazetesi, 15 Nisan 1920, No: 204. “K. Nuri imzalı haberden naklen Kemal Ünal İbrahim Demirtay'a Aid Hatıralar”, *Ün Dergisi*, Isparta, 1939, c. 5, sh. 62.

Osmanlı'nın kuruluş vetiresinde **Mevlânâ** (*kuddise sirruhu*)'nın Mesnevî-i Kebîr'i, Divân-ı Kebir ve Fîh-i Mâ Fîh'i, **Sadreddin Konevî** (*kuddise sirruhu*)'nin Nusûs, Fukûk ve Risâletü'l-Vücûd'u, **Ebu Hafs Sühreverdî** (*kuddise sirruhu*)'nin Avârifü'l-Maarif'i, **Necmeddin Dâye** (*kuddise sirruhu*)'nin Mirsâdü'l-İbad'ı nazarı itibara alındığında bütün bunlara mebni olarak Osmanlı'nın bidâyetinde ilmi ve tasavvufi bir temel olduğunu müşâhede etmekteyiz.

Osmanlı'nın ilim teşkilatının ilklerinden kabul edilen **Orhan Bey** döneminde İznik'te açılan Molla Dâvudu'l-Kayseri Medresesini tefekkür edecek olursak **Molla Dâvudu'l-Kayseri**'nin kendisinde zahir ve batın ilimleri birleştiren zülcenahn meşrebi Osmanlı tedrisat hayatının siyasi ve ilim anlayışına ve geleneğine şehrah olmuştur.

Bütün bunlara bağlı olarak Osmanlı'da ehl-i sünnet mabeynindeki tekke ve medrese tedrisatı ya iç içe ya da birbirine saygılı bir surette devam etmiştir. Bu meyanda bütün Osmanlı Sultanları âfâkî ve enfüsî âlemlerinde kendilerine seleflerinden miras kalan “*bir mürşide intisab etmek bir âlime talebe olmak*” usûlüne mutabaat üzere devam etmişler bu meyanda gerek ulema-i zahirun gerekse ulema-i rasihun olan meşâyih-i kiram efendilerimiz ile irtibat, muhabbet ve muarefelerini devam ettirmeleri esasattan olmuştur.

Devam edecek inşâallâh...

5 Hasan Basri Karadeniz, Osmanlılar ile Anadolu Beylikleri Arasında Hukuki ve Psikolojik Mücadele, Cem Ofset, Kütahya 2015, S. 25.

6 Sempozyum Bildirileri, Osmanlı Devletinin Kuruluşunda Şeyh Edebalı'nın Rolü, Seha Neşriyat, İstanbul 1996, s.25.

7 Kazıcı, *Osmanlı Devleti'nin Kuruluşunda Şeyh Edebalı Hazretleri'nin Rolü ve Mehmed Zahid Kotku (KS)*, s. 8.

8 Osman Turan, Türk Cihan Hâkimiyeti Mefkûresi Tarihi, 1969, sh. 300.

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi'nin ÖNEMLE TAVSİYE ETTİĞİ 6 BÜYÜK ESER

- *KUR'ÂN-I KERİM'DEKİ TÜM DUÂLAR
- *NESEB-İ ŞERİF
- *ÂİŞE VÂLİDEMİZ'İN EVLİLİK YAŞI
- *el-KADR SÜRESİ'NİN FAZİLETLERİ
- *ÂDÂBÜ'L-MÜRÎD VE'L-MURÂD VE
ÂDÂBÜ'S-SOHBETİ VE HUSNÜ'Z-ZANNİ Fİ'L-İHVÂN
- *KIRK HADİS-İ ŞERİF

129 TL + Kargo

0212 912 10 58
www.herseybusepette.com

4) İmâm-ı Terîmî (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; hilâl (yeni ay) görüldüğünde (8 Ağustos Pazar akşamı) 41 kere Fâtiha-i Şerîfe okuyan kişi o ayın bereketlerine nâil olur ve serlerinden emîn olur. (et-Terîmî, el-Vesâilü's-şâfi'a fi'l-ezkâri'n-nâfi'a, sh:451)

Her Çarşambanın Özellikle Ayın Son Çarşambasının Uğursuzluğundan Korunmak İçin Her Salı Çarşambaya Bağlayan (Bâhusus 3 Ağustos Salı) Gece(s) Okunacaklar

Mâü'l-Ayneyn Hazretleri'nin ehl-i hayırdan ve ehl-i ilimden olan güvenilir zatlardan naklettiğine göre, her çarşamba gecesini yâni salı çarşambaya bağlayan gece akşamla yatsı arasında:

100 kere: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.»

100 kere: «يَا خَالِقُ!»

100 kere: «سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ.»

100 kere de: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

okumaya devâm eden kişiyi **Allâh-u Te'âlâ** o sene inecek bütün belâlardan muhâfaza eder. (Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:168)

HARAM AYLARDA GÜNAHLARIN KATLANACAĞI

(Bu sene haram aylar 11 Hazîran (1 Zülka'de) Cumâ günü başlayıp 7 Eylül (30 Muharrem) Salı günü bitmektedir.)

Kurtubî (Rahimehullâh)ın beyânına göre; **Allâh-u Te'âlâ** bir şeye bir yönden değer verirse, onun bir tâne hürmeti olur. İki veyâ daha fazla yönden tâzim ettiği şeyinse, hürmet ve büyüklüğü birkaç yönden artar.

Bu nedenle, o şeyle alâkalı olarak yapılan iyi bir amelin sevâbı katlanacağı gibi, kötü amelin azâbı da kat kat olur.

Nitekim (Receb gibi) haram ayda, (Mekke gibi) haram bir beldede **Allâh-u Te'âlâ**'ya itâat edenin sevâbı, (Rebî'ulevvel) gibi helâl bir ayda, haram bir şehirde ibâdet edeninkiyle denk olmayacağı gibi, helâl ayda haram bir karyede itâat edenin mükâfâtı da, helâl ayda, (İstanbul gibi) helâl bir beldede ibâdet edenle eşit olmaz. Hattâ bu konular şahıslara göre bile değişebilir. Nitekim:

«يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ يُضَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ»

“Ey peygamber hanımları! Sizden çirkin bir iş yapana, azap iki kat katlanır.”

(el-Ahzâb Sûresi:30'dan) âyet-i kerîmesi bunun açık bir delîlidir. (el-Kurtubî, el-Câmi', 8/13; İbnü Receb, Letâifü'l-me'ârif, sh:224-225; el-Beyhâkî, Fedâilü'l-evkât, sh:86; el-Âlûsî, Rûhu'l-me'ânî, 6/133)

Ulemânın beyânı vechile; günah işlemek, her zaman yasaksa da, özellikle hürmetli ve yasaklı olan bu aylarda işlenen mâsiyet, aynen ihramlı iken ve Ka'be haremindedir işlenmiş gibi kat kat fazla yazılır. Nitekim zinâ, her zaman ve mekânda haramsa da Ka'be'de ve Kadir Gecesi'nde kat kat haramdır.

İbnü Abbâs (*Radyallâhu Anhümâ*) bu âyet-i kerîmenin tefsîrinde şöyle demiştir: “**Allâh** katında ayların sayısı on ikidir, sonra bunlar arasından dört tâneyi seçerek bunları haram kılmıştır, bunların hürmetlerini (saygınlıklarını) büyük tutmuştur, bunlarda işlenen günahları diğerlerine nispetle çok büyük saymıştır, bunlarda işlenen sâlih ameli de diğerlerine nazaran daha büyük sevapları mûcip kılmıştır.” (*İbnü Ebî Hâtim, et-Tefsîr, rakam:93, 6/1791; el-Beyhakî, Şu‘abü’l-îmân, rakam:3806; İbnü Kesîr, et-Tefsîr, 7/198; es-Süyûtî, ed-Dürü’l-mensûr, 7/345-346*)

Katâde (*Radyallâhu Anh*)ın, bu âyet-i kerîmenin tefsîrinde yapmış olduğu: “Zulüm ve günah her hâlükârda büyük bir cürümse de, **Allâh-u Te‘âlâ**, dilediği günahı diğerlerinden büyük sayabilir. Bu yüzden ‘Emirleri kırma ve yasakları irtikâb etme’ anlamındaki zulüm, haram aylarda işlenirse, hiç şüphesiz ki diğer aylarda yapılan zulümlere göre daha ağır vebâl taşır.

O hâlde siz **Allâh-u Te‘âlâ**’nın büyük tuttuklarını önemseyin. Zîrâ akıl ve anlayış erbâbı nezdinde işlerin büyüklüğü, **Allâh-u Te‘âlâ** indindeki önemine göre tespit edilir.’ şeklindeki beyânı bu görüşü teyid etmektedir.

Ahmed ibnü Hicâzî (*Kuddise Sirruhû*)nun beyânına göre; câhiliyet ehli bile, Receb ayında kılıçlarını kınına sokup savaşı bırakırken, Müslümanlar nasıl olur da o(nun gibi haram olan bir) ayda, gıybet, dedikodu ve iftirâ yaparak, insanların ırz ve haysiyetlerini rencide etmekten dillerini korumazlar.

Hâlbuki bâzı yerde dil, süngüden daha zararlıdır. Nitekim **Süfyân-ı Sevrî** (*Radyallâhu Anh*) şöyle demiştir. “Bir insana ok atmak, laf atmaktan daha hafiftir. Zîrâ bâzen süngü şaşar da dil şaşmaz.” (*Ahmed ibnü Hicâzî, Tuhfetü’l-ihvân, sh:60*)

MUHARREM AYINDA OKUNACAK MÜHİM DUÂLAR

SENE SONU VE SENE BAŞI DUÂLARI

Bu yazımız vesîlesiyle tüm okurlarımızın çıkan 1442 senesini rahmet ve mağfiretle kapatmalarını **Mevlâ-i Müte‘âlimiz**’den niyâz eder ve her birerlerinin yeni hicrî 1443. yıllarını tebrik ederiz.

Sohbetlerimizde beyân ettiğimiz üzere; **Allâh-u Te‘âlâ**’nın, kulları hakkındaki yıllık hesap defteri hicrî yılın başında açılıp sonunda kapatılır. Arada ne kadar günahlar işlense de **Enes ibnü Mâlik** (*Radyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen:

“**İki yazıcı melek** (kulun amellerinden) **gece ve gündüz neleri zaptedip Allâh-u Te‘âlâ’ya** (O’nun teftiş makâmına) **yükseltirler de Allâh-u Te‘âlâ** (amel) **defterin(in) başında ve aynı sayfanın sonunda bir hayır**(lı amel) **bulursa mutlakâ Allâh-u Te‘âlâ** (meleklerle hitâben): **‘Ben sizi şâhit tutuyorum ki, bu kulum için defterin iki tarafı** (başı ile sonu) **arasında bulunanların tümünü gerçekten bağışladım.’** buyurur.” (*et-Tirmizî, es-Sünen, el-Cenâiz:9, rakam:981, 3/310*) hadîs-i şerîfi mücebince bağışlanır.

Bundan dolayı hepinizin aşağıda belirtilen târihlerde sene sonu ve sene başı duâlarını ihmâl etmemeniz âhiretiniz için çok büyük önem arz etmektedir. **Allâh** rızâsı için sizden istirhâmımız sevdiğlerinizi de bu duâları okumaya teşvîk ederek, onların da senelik hesâbı mağfiretle kapatmalarına ve bir yıl boyunca şeytandan korunmalarına yardımcı olmanızdır.

Şu hadîs-i şerîfi de unutmamalısınız ki **Ebû Mes‘ûd el-Ensârî** (*Radyallâhu Anh*)dan rivâyet edildiğine göre **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: **“Kim bir hayra delâlet ederse, onun için o hayrı yapanın ecrinin bir misli vardır.”** (*Müslim, es-Sahih, el-‘Îmâre:18, rakam:5007, 6/41*)

Bu duâların Arapça lafızlarının okunması efdal olandır. Ama okuyamayanlar bir bilene okutturup onu tâkip edebilirler. Buna da imkân bulamayanlar Arapça’sının altında yazılı olan mânâyı okuyabilirler. Çünkü namaz dışında Türkçe duâ ve zikir câiz görülmüştür.

SENE SONU DUÂSI

29 Zülhicce 1442 / 8 Ağustos Pazar 2021

Îmâm-ı Safûrî (*Rahimehullâh*) gibi ulemâdan rivâyet olunduğuna göre: “Her kim Zülhicce’nin sonunda (8 Ağustos Pazar günü güneş batmadan önce) 3 kere:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ،
اللَّهُمَّ مَا عَمَلْتُهُ فِي هَذِهِ السَّنَةِ مِمَّا نَهَيْتَنِي عَنْهُ وَلَمْ تَرْضَهُ وَنَسِيْتُهُ وَلَمْ تَنْسَهُ وَحَلَمْت
عَلَيَّ بَعْدَ قُدْرَتِكَ عَلَي عُقُوبَتِي وَدَعَوْتَنِي إِلَى التَّوْبَةِ مِنْهُ بَعْدَ جَرَائِئِي عَلَي مَعْصِيَتِكَ،
اللَّهُمَّ فَإِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ مِنْهُ فَاعْفِرْ لِي وَمَا عَمَلْتُ فِيهِ مِنْ عَمَلٍ تَرْضَاهُ وَوَعَدْتَنِي عَلَيْهِ
الثَّوَابَ، فَاسْأَلُكَ اللَّهُمَّ يَا كَرِيمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! أَنْ تَقْبَلَهُ مِنِّي وَلَا تَقْطَعَ رَجَائِي
مِنْكَ يَا كَرِيمُ! وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، آمِينَ!»

‘Rahmân ve Rahîm olan Allâh’ın adıyla! Ey Allâh! Senin râzı olmayıp beni nehyettiğin şeylerden bu sene her ne yaptysam, ben onların bir kısmını unuttum, Sen ise hiçbirini unutmadın. Üstelik bana cezâ vermeye kâdirken mühlet verdin ve ben Sana karşı gelme cüreti göstermişken beni tevbeye dâvet ettin.

Ey Allâh! Ben bütün bunlardan dolayı Senden mağfiret diliyorum. Beni bağışla. Ey kerem sâhibi! Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Senin râzı olup bana sevap vaad ettiğin hangi amelleri bu sene işlediysem, Senden dilerim ki onları kabûl edesin ve Senden ümîdimi kesmeyesin. Ey kerem sâhibi! Kabûl eyle. Efendimiz Muhammed’e ve âli ashâbına salât-ü selâm eyle. Âmîne!’ derse, şeytan: ‘Biz, bir sene yorulup bu günahları işletmek için bunca zahmet çektik, o ise bir anda hepsini sildirdi.’ deyip yüzüne toprak saçarak kaçır.” (*es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/156; Mâû’l-‘Ayneyn, Na’tü’l-bidâyât, sh:165-166; ed-Diyarî, el-Mücerrebât, sh:71; Hasen el-‘Adevî, en-Nefehâtü’n-Nebeviyye fi’l-vezâifi’l-‘aşûriyye, sh:69; ‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:298-299*)

SENE SONUNDA OKUNACAK SAÂDET DUÂSI

29 Zülhicce 1442 / 8 Ağustos Pazar 2021

Her kim aşağıda yazılan saâdet duâsını senenin sonunda (8 Ağustos Pazar günü güneş batmadan önce) 21 kere okursa uykuyla uyanıklık arasında bütün gizli hâlleri kendisine gösterilir. Vird sâhibi olan kimseler mânevî mertebelerinin ne kadar yükseldiği kendilerine gösterilsin istiyorlarsa bu duâyı her gün okumalıdır. Bu duâ şöyledir:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، يَا رَبِّ أَكْرَمَنِي بِشُهُودِ أَنْوَارِ قُدْسِكَ وَأَيَّدَنِي بِظُهُورِ سَطَوَاتِ سُلْطَانِ أُنْسِكَ حَتَّى أَتَقَلَّبَ فِي سُبُحَاتِ مَعَارِفِ أَسْمَائِكَ فَأَطْلِعْنِي عَلَى ذَوَاتِ أَسْرَارِ وُجُودِكَ فِي مَعَالِمِ شُهُودِكَ لِأَشْهَدَ بِهَا مَا أَوْدَعْتَهُ فِي عَوَالِمِ الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ وَأَعَايِنَ سَرِيَانِ قُدْرَتِكَ فِي مَعَالِمِ شَوَاهِدِ اللَّاهُوتِ وَالنَّاسُوتِ وَعَرِّفْنِي مَعْرِفَةً تَامَةً فِي حِكْمَةٍ عَامَّةٍ حَتَّى لَا يَبْقَى مَعْلُومٌ إِلَّا وَأَطَّلَعَ عَلَى دَقَائِقِ الدَّقَائِقِ الْمَبْطُونَةِ الْمَوْجُودَاتِ وَادْهَبَ بِالظُّلْمَةِ الْمَانِعَةِ عَنِ إِدْرَاكِ حَقَائِقِ الْإِيمَانِ وَتَقَرَّبَ مَا فِي الْقُلُوبِ وَالْأَرْوَاحِ بِمُبْهَجَاتِ الْمَحَبَّةِ وَالْوِدَادِ وَالرُّشْدِ وَالْإِرْشَادِ إِنَّكَ أَنْتَ الْمُحِبُّ وَالْمَحْبُوبُ وَالطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ وَيَا كَاشِفَ الْكُرُوبِ وَيَا دَلِيلَ الْمُتَحَيِّرِينَ وَيَا غِيَاثَ الْمُسْتَعِيثِينَ! إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ أَنْتَ رَبِّي وَرَبُّ كُلِّ شَيْءٍ، اَللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْنَا بَيْنَ النَّاسِ مَغْرُورِينَ وَلَا مِنْ خِدْمَتِكَ مَحْزُومِينَ مَهْجُورِينَ وَلَا بِبِنِعْمَتِكَ مُسْتَدْرَجِينَ وَلَا فِي الدُّنْيَا مَأْكُولِينَ أَكْلِينَ أَمْوَالَ الدُّنْيَا بِالدِّينِ وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ! وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، آمِينَ!

“Rahmân ve Rahîm olan Allâh’ın adıyla! Yâ Rabbi! Bana mukaddes nurlarını müşâhede edebilme hâlini ihsân eyle, beni ünsiyetinin güçlü cezbelerinin zuhûruyla teyid eyle ki, bu sâyede ben isimlerinin kazandıracığı mârifetlerin tecellilerinde dönüp dolaşabileyim.

Yâ Rabbi! Sen beni Senin müşâhede edilebileceğin meşhed (gösterge)lerde bulunan varlığının sırlarının ta kendilerine vâkıf kıl ki, onlar sâyesinde ben Mülk ve Melekût âlemlerine tevdi etmiş bulunduğun sırları müşâhede edebileyim, kudretinin Lâhût ve Nâsût âlemlerinde bulunan âyetlerinin şahit (gösterge)lerine nasıl nüfûz ettiğini ayan beyan görebileyim.

Sen bana umûmî hikmetler içerisinde öyle bir mârifet nasîb et ki, mevcûdatta gizli olan inceliklerden haberdâr olmadığım bir mâlumât kalmasın. İmân hakikatlerini idrâke mâni olan karanlıkları benden gider, kalplerde ve ruhlarda bulunan sevgi-dostluk, hidâyet-irşad güzelliklerini bana yakın et. Zîrâ seven de, sevilen de, arayan da, aranan da ancak Sensin.

Ey kalpleri dilediği tarafa çeviren! Ey sıkıntıları açan! Ey şaşkınlara yol gösteren! Ey yardım isteyenlerin imdâdına kavuşan! Bütün gayıpları hakkıyla bilen ancak Sensin. Benim de, her şeyin de Rabbi ancak Sensin. Ey Allâh! Bizi insanlar arasında aldatılmış kimseler yapma, hizmetinden mahrum ve uzak bırakma, nimetlerinle helâke çekilen kimselerden eyleme, dünyada düşmanları tarafından yenilen ve din karşılığında dünyâ malları yiyen bedbahtlardan eyleme.

Allâh-u Te‘âlâ mahlûkâtının en hayırlısı olan Muhammed (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) ve âl-i ashâbının cümlesine salât eylesin! Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle muâmele eyle. Bütün hamdler âlemlerin Rabbi olan Allâh’a mahsustur. **Âmîne!**” (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:64-65)

SENE BAŞI DUÂSI

1 Muharrem 1443 / 9 Ağustos Pazartesi 2021

1) Sıbt ibnü’l-Cevzî (Rahimehullâh) gibi bâzı ulemâdan nakledilen rivâyete göre: “Her kim Muharrem ayının evvelinde (8 Ağustos Pazar’ı 9 Ağustos Pazartesi’ye bağlayan gece veyâ en geç 9 Ağustos Pazartesi günü) 3 kere:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَبَدِيُّ الْقَدِيمُ، الْحَيُّ الْكَرِيمُ، الْحَنَّانُ الْمَنَّانُ، وَهَذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، أَسْأَلُكَ فِيهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَأَوْلِيَائِهِ، وَالْعَوْنَ عَلَى هَذِهِ النَّفْسِ الْأَمَّارَةِ بِالسُّوءِ، وَالْإِشْتِغَالَ بِمَا يَقْرُبُنِي إِلَيْكَ يَا كَرِيمُ! يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ! وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ أَجْمَعِينَ، أَمِينَ!»

‘Rahmân ve Rahîm olan Allâh’ın adıyla! Bütün hamdler, âlemlerin Rabbi olan Allâh’a âittir. Salât-ü selâm, Efendimiz Muhammed’in ve âl-i ashâbının tamâmının üzerine olsun. Ey Allâh! Sen Ebedî’sin, Kadîm’sin (başlangıcın ve sonun yoktur). Hayy’sın, Kerîm’sin (hakîkî hayat sâhibi de, kerem sâhibi de ancak Sensin). Hannân’sın, Mennân’sın (son derece acıyan ve çokça lütuflarda bulunan Rabbimiz’sin).

İşte bu yeni senedir. Ben bu sene Senden dilerim ki beni kovulmuş şeytandan ve onun dostlarından koruyasın, kötülüğü çokça emreden bu nefse karşı bana yardım edesin ve beni Sana yaklaştıran amellerle meşgul edesin. Ey kerem sâhibi! Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle (duâmı) kabûl eyle!

Allâh-u Te‘âlâ, Efendimiz ve Peygamberimiz Muhammed (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) e, âl-i ashâbının ve Ehl-i Beyti’nin tamâmına salât ve selâm eylesin. **Âmîne!**’ derse, şeytan: ‘Ömrünün kalan kısmında kendisini güvenceye aldı, artık biz bu kişiden ümidi kestik.’ der ve Allâh (Celle Celâlihû) ona, kendisini şeytan ve etbâından sene boyunca korumak üzere iki melek görevlendirir.” (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/156; Sıbt ibnü’l-Cevzî, Mir’âtü’z-zemân fi tevârîhi’l-a’yân, 22/180; Mâü’l-‘Ayneyn, Na’tü’l-bidâyât, sh:165; ed-Diyarbî, el-Mücerrebât, sh:70-71; ‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:69)

2) Abdülhamîd Kuds (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; **Ahmed Zeynî Dehlân** (Rahimehullâh) “Sefîne” adlı risâlesinde **İmâm-ı Ğazâlî** (Rahimehullâh)ın şöyle anlattığını nakletmiştir: “Ben hicrî yıllardan yeni bir senenin ilk gününde Mekke-i Mükerrreme’de Ka’be’yi tavâf ederken **Hızır** (Aleyhisselâm)ı görsem diye hatırıma geldi ve bunun için duâ etmeyi **Allâh-u Te‘âlâ** bana ilhâm etti.

Ben de **Hızır** (Aleyhisselâm)la buluşmak için **Allâh-u Te‘âlâ**’ya yalvardım. Daha duâ etmeyi bitirmemiştım ki birden **Hızır** (Aleyhisselâm)ı metafta (tavaf alanında) gördüm. Hemen onunla berâber tavâf etmeye, onun yaptığını yapmaya ve söylediklerini söylemeye başladım.

Tavaftan sonra Ka‘be-i Muazzama’yı görecek şekilde bir yere oturdum. O anda **Hızır** (Aleyhisselâm) bana yönelerek: **‘Ey Muhammed Ğazâlî! Seninle benim böyle bir günde, bu Harem-i Şerîf’te bir araya gelmemizi Allâh-u Te‘âlâ’dan istemene sebep olan şey nedir?’** dedi. Ben de: ‘Efendim! Bu yeni bir senedir. Ben de bu seneyi sizin duâ ve ibâdetlerinizi yaparak karşılamak istedim.’ deyince ‘Peki öyleyse (Allâh rızâsı için) namaz kıl, ardından şu duâyı yap.’ buyurdu.” (‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:70-73)

Hızır (Aleyhisselâm)ın Yeni Yıl Duâsı

«بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ بِكَ اَنْ تُصَلِّیْ وَتُسَلِّمَ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰی سَائِرِ الْاَنْبِیَاءِ وَالْمُرْسَلِیْنَ وَعَلٰی اِلٰهِمْ وَصَحْبِهِمْ اَجْمَعِیْنَ، وَاَنْ تَغْفِرَ لِیْ مَا مَضٰی وَتَحْفَظْنِیْ فِیْمَا بَقِیَ یَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِیْنَ! اَللّٰهُمَّ هَذِهِ سَنَةٌ جَدِیْدَةٌ مُّقْبَلَةٌ لَمْ اَعْمَلْ فِیْ اِبْتِدَائِهَا عَمَلًا یُقَرِّبُنِیْ اِلَیْكَ زُلْفٰی غَیْرَ تَضَرُّعِیْ اِلَیْكَ، فَاسْأَلُكَ اَنْ تُوَفِّقَنِیْ لِمَا یُرِضِیْكَ عَنِّیْ مِنَ الْقِیَامِ لِمَا لَكَ عَلَیَّ مِنْ طَاعَتِكَ، وَاَلْزِمْنِیْ الْاِخْلَاصَ فِیْهِ لِوَجْهِكَ الْكَرِیْمِ فِیْ عِبَادَتِكَ، وَاَسْأَلُكَ اِتْمَامَ ذٰلِكَ عَلَیَّ بِفَضْلِكَ وَرَحْمَتِكَ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ خَیْرَ هَذِهِ السَّنَةِ الْمُقْبَلَةِ، یُمْنَهَا وَیُسْرَهَا وَاَمْنَهَا وَسَلَامَتَهَا، وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شُرُوْرَهَا وَصُدُوْدِهَا وَعُسْرِهَا وَخَوْفِهَا وَهَلَكَتِهَا، وَاَزْغُبُ اِلَیْكَ اَنْ تَحْفَظَ عَلَیَّ فِیْهَا دِیْنِیَ الَّذِیْ هُوَ عِصْمَةٌ اَمْرِیْ وَدُنْیَایَ الَّتِیْ فِیْهَا مَعَاشِیْ، وَتُوَفِّقَنِیْ فِیْهَا اِلٰی مَا یُرِضِیْكَ عَنِّیْ فِیْ مَعَادِیْ، یَا اَكْرَمَ الْاَكْرَمِیْنَ یَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِیْنَ، وَصَلِّیْ اللّٰهُ عَلٰی سَیِّدِنَا وَحَبِیْبِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰی اِلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، ﴿دَعْوِیْهِمْ فِیْهَا سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَتَحِیَّتُهُمْ فِیْهَا سَلَامٌ وَاٰخِرُ دَعْوِیْهِمْ اَنْ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ﴾، اٰمِیْن!»

“Rahmân ve Rahîm olan Allâh’ın adıyla! Ey Allâh! Ben Senin Zâtın hürmetine yine Senden isterim ki Efendimiz Muhammed’e, diğer nebîlere ve rasullere, her birerlerinin Ehl-i Beyti’nin ve sahâbesinin cümlesine salât-ü selâm edesin, benim için geçmişte olanları bağışlayasın, gelecekte de beni koruyasın. Ey acıyanların en merhametlisi (bu duâmı kabûl edesin)!

Ey Allâh! Bu bana yönelen yeni bir senedir ki; ben bunun bidâyetinde Sana yalvarmamdan başka beni Sana mânen tam mânâsıyla yaklaştıracak hiçbir amel işlemedim. O hâlde Senden dilerim ki üzerimde bulunan Sana ibâdet ve tâatte bulunma hakkını ödeyebilmem için Seni benden râzı kılacak amellere beni muvaffak edesin. Sen bana keremli Zâtın’a karşı ibâdet ederken ihlâslı olma sıfatını dâimâ nasîb eyle. Yine Senden lütfunla ve rahmetinle bu ihlâs nîmetini bana tamamlamanı niyâz ederim.

Ey Allâh! Şüphesiz ben Senden bu gelen senenin hayırlarını, uğurlarını, kolaylıklarını, emniyetlerini ve selâmetlerini dilerim. Bu gelecek yılın şerlerinden, engellemelerinden, zorluklarından, korkularından ve tehlikelerinden Sana sığınırım. Ben Senden rağbetle niyâz ederim ki işlerimin temeli olan dînimi (Ehl-i Sünnet îtikâdımı) bu sene de benim üzerimde dâim kılasın.

Geçimim kendisinde olan dünyâmı da bu sene bana muhâfaza buyurasın. Bu sene beni, âhiretimde Seni benden râzı edecek amellere muvaffak kılasın.

Ey keremlilerin en kerîmi! Ey acıyanların en rahîmi (bu duâlarımı kabûl eyle)! Al-lâh-u Te'âlâ Efendimiz ve sevgilimiz Muhammed'e, Ehl-i Beyti'ne ve sahâbesine salât-ü selâm eylesin.

'Onların (cennet ehlinin) oradaki duâları: 'Ey Allâh! (Bütün kusurlardan) tenzih Sana.' (diyerek, Allâh-u Te'âlâ'ya takdis ve övgü ifâde eden tesbîh kelimeleri olacak) **dır. Oradaki (karşılaşmalar esnâsında birbirlerine 'Güzel yaşam dileme' anlamında söyleyecekleri) tahiyeleri ise ('İstenmedik tüm şeylerden kurtuluş sizin üzerinize olsun.' mânâsını ifâde eden) 'Selâm' (lafzı)dır. Duâlarının sonu ise şudur: 'Bütün hamdler âlemlerin Rabbi olan Allâh'a mahsustur.' duâsıdır. Âmîne!"** (*'Abdülhamîd Kuds, Kenzû'n-necâh ve's-sürûr, sh:70-73*)

3) Ebu'l-Leys es-Semerkandî (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; Muharrem ayının evvelinde (8 Ağustos Pazar'ı 9 Ağustos Pazartesi'ye bağlayan gece veyâ en geç 9 Ağustos Pazartesi günü) şu duânın 1000 kere okunması çok fazîletlidir:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اللَّهُمَّ هَذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، وَأَنْتَ الْمَلِكُ الْقَدِيمُ، أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا، وَأَسْتَكْفِيكَ مَوَوتَهَا وَشُغْلَهَا، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! أَمِينَ!»

"Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adıyla! Ey Allâh! İşte bu yeni bir senedir. Sen Kadîm (evveli olmayan) bir pâdişahsın. Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Ben Senden, bu senenin hayrını ve bu sene içinde olacakların hayırlı olmasını dilerim. Bu senenin şerrinden ve içinde olacakların şerlerinden Sana sığınırım. Bu senenin sıkıntılılarından ve (ibâdetlerden alıkoyacak) meşgûliyetlerinden (kurtulmam için) Senin bana kâfi gelmeni talep ederim. Âmîne!" (*Ebu'l-Leys es-Semerkandî, Tenbîhu'l-ğâfilîn, sh:334*)

1000 kere okuma fırsatı bulamayanlar 100 kere okuyabilirler. Ona da imkân bulamazlarsa 11, 7 veyâ 3 kere okumayı ihmâl etmesinler.

SENE SONU VE SENE BAŞI ORUÇLARI

29 Zülhicce 1442 / 8 Ağustos Pazar 2021

1 Muharrem 1443 / 9 Ağustos Pazartesi 2021

Hasen el-Adevî (Rahimehullâh)ın "en-Nefahâtü'n-Nebeviyye" isimli eserindeki nakline göre İbnü Hacer (Rahimehullâh)ın, senediyle Hafsa (Radyallâhu Anhâ) vâlidemizden ve İbnü Abbâs (Radyallâhu Anhümâ)dan rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte:

“Zülhicce’nin son günü (8 Ağustos Pazar) ile Muharrem’in ilk gününü (9 Ağustos Pazartesi’yi) oruçlu geçiren kişi geçen seneyi oruçla bitirip, gelecek seneye oruçla başlamış olur, bu nedenle Allâh-u Te‘âlâ o kimse için elli senelik (günahları da olsa) kefâret yazar.” buyrulmuştur. (Hasen el-‘Adevî, en-Nefehâtü’n-Nebeviyye fi’l-vezâifi’l-‘âşûriyye, sh:68; İbnü’l-Cevzî, Kitâbü’n-nûr, Süleymâniye Ktp. Nâfiz Paşa, rakam:329, verak:45a; Yûsuf ibnü Hasen el-Hanbelî, et-Tahrîcû’s-sağîr, rakam:929, sh:165; ‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/90; es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/106; Mâü’l-‘Ayneyn, Na‘tü’l-bidââyât, sh:167)

İbnü’l-Bennâ (Rahimehullâh): “Hadîs-i şerîfin isnadları zayıfsa da birçok tarikten geldiği için birbirine eklendiğinde kuvvet ifâde eder.” demiştir. **Ebu’l-Fazl el-İrâkî** (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; bu hadîse bâzı ulemâ zayıf dediyse de bâzı ulemâ hasen hattâ bâzı muhaddisler sahih demişlerdir. (Yûsuf ibnü Hasen el-Hanbelî, et-Tahrîcû’s-sağîr, rakam:929, sh:165)

MUHARREM HİLÂLİ GÖRÜLDÜĞÜNDE (8 Ağustos Pazar Akşamı) OKUNACAK DUÂ

Hilâl gören kişi tekbir getirerek 30 kere Fâtiha-i Şerîfe okursa Allâh-u Te‘âlâ onu, o ay boyunca hıfzında ve emânında saklar. Hilâl görme duâları “**Ramazan-ı Şerîf Risâlesi**”nin baş taraflarında (sh:18-24) zikredilmiştir ki bunların tatbîkinde çok büyük faydalar vardır.

Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem): “Muharrem’in hilâlini gördüğünüz zaman şöyle deyin.” buyurmuştur:

“Yeni seneye, yeni aya, yeni güne ve yeni saate merhabâ. Yanımda hazır bulunanlara, özellikle iki yazıcı meleğe merhabâ.

(Ey melekler!) Benim amel defterime: ‘Rahman ve Rahîm olan Allâh’ın ismiyle! Ben şuna dâir şâhitlikte bulunuyorum ki; gerçekten Allâh’tan başka hiçbir ilah yoktur, O tektir, hiçbir ortağı yoktur.

Şuna da şâhitlik ederim ki hiç şüphesiz Muhammed O’nun kulu ve Rasûlü’dür. Muhakkak ki cennet de haktır, ceennem de gerçektir. Kıyâmet gelecektir, onda hiç şüphe yoktur ve gerçekten Allâh kabirlerde bulunanları diriltecektir.’ diye yazın.” (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:48)

Duânın Okunuşu:

«مَرْحَبًا بِالسَّنَةِ الْجَدِيدَةِ وَالشَّهْرِ الْجَدِيدِ وَالْيَوْمِ الْجَدِيدِ وَالسَّاعَةِ الْجَدِيدَةِ، وَمَرْحَبًا بِالْكَاتِبِ وَالشَّاهِدِ وَالشَّهِيدِ، أَكْتُبَا فِي صَحِيفَتِي بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَأَنَّ الْجَنَّةَ حَقٌّ وَأَنَّ النَّارَ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ.»

MUHARREM’İN İLK GÜNÜ YAPILACAKLAR

1 Muharrem 1443 / 9 Ağustos Pazartesi 2021

Muharrem’in ilk günü çok mübârek bir gündür. Hattâ **İbnü Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ) dan rivâyete göre Allâh-u Te‘âlâ’nın Fecr Sûresi’nin ilk âyet-i kerîmesinde yemin ettiği sabah, senenin ilk sabahı olan Muharrem’in ilk gününün sabahıdır.

1) Rivâyete göre: “Muharrem’in ilk günü 360 kere Âyete’l-Kürsî okuyan ve her birinin başında Besmele çeken ve bu sayıyı tamamladıktan sonra:

«اللَّهُمَّ يَا مُحَوِّلَ الْأَحْوَالِ حَوِّلْ حَالَنَا إِلَى أَحْسَنِ الْأَحْوَالِ، بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ يَا عَزِيزُ يَا مُتَعَالٍ! وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

‘Ey hâlleri değiştiren Allâh! Kendi kuvvetin ve kudretinle bizim hâlimizi hallerin en güzeline çevir. Ey Ulu ve ey Yüce! (Duâmızı kabûl eyle.) Allâh-u Te‘âlâ, Efendimiz Muhammed (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)e ve âl-i ashâbına salât ve selâm eylesin.’ diye duâ eden kişi istemediği her şeyden korunur.” Bu böylece denenmiş ve doğru çıkmıştır.

2) Rivâyete göre: “Her kim Muharrem’in ilk günü bir kâğıda 113 defâ Besmele yazar da onu üzerinde taşırsa ömrü boyunca ona istemediği bir şey ulaşmaz.”

3) Her kim evinden ocağından eziyet veren böcekleri ve haşerâtı uzaklaştırmak istiyorsa, Muharrem’in ilk gününde A‘râf Sûresi’nin 97-99.:

﴿أَفَامِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَاتًا وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٩٧﴾ أَوْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا صُحَىٰ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾ أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩٩﴾﴾

âyet-i kerîmelerini bir kâğıda yazıp, sonra onu suyla bozarak evinin ocağının dört bir tarafına o suyu serperse, Allâh-u Te‘âlâ’nın izniyle bütün zararlı mahlûkattan emin olur. (Mâû’l-‘Ayneyn, Na‘tü’l-bidâyât, sh:166; Muhammed eş-Şenevânî, Hâşiye ‘alâ Muhtasarı İbni Ebî Cemre li’l-Buhârî, sh:7; Hasen el-‘Adevî, en-Nefehâtü’n-Nebeviyye fi’l-vezâifi’l-‘âşûriyye, sh:69; ‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:76)

MUHARREM AYININ NÂFİLE NAMAZLARI

MUHARREM AYI NAMAZLARI

İlk Gece (8 Ağustos Pazar’ı 9 Ağustos Pazartesi’ye bağlayan gece) **Namazları**

1) Muharrem’in ilk gecesinde her rekâtta bir Fâtiha, on Âyete’l-Kürsî ve on İhlâs okuyarak on rekât kılınır. Sonra eller kaldırılarak kendisi, anne babası ve tüm inanan erkeklerle kadınlar için istiğfarda bulunulduktan sonra:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، اللَّهُمَّ مَا عَمِلْتُهُ فِي هَذِهِ السَّنَةِ مِمَّا نَهَيْتَنِي عَنْهُ وَلَمْ تَرْضَهُ وَنَسِيتُهُ وَلَمْ تَنْسَهُ وَحَلَمْتَ عَلَيَّ بَعْدَ قُدْرَتِكَ عَلَى عِقُوبَتِي وَدَعَوْتَنِي إِلَى التَّوْبَةِ مِنْهُ بَعْدَ جَرَائِئِي عَلَى مَعْصِيَتِكَ، اللَّهُمَّ فَإِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ مِنْهُ فَاعْفُرْ لِي وَمَا عَمِلْتُ فِيهِ مِنْ عَمَلٍ تَرْضَاهُ وَوَعَدْتَنِي عَلَيْهِ الثَّوَابَ، فَاسْأَلُكَ اللَّهُمَّ يَا كَرِيمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! أَنْ تَقْبَلَهُ مِنِّي وَلَا تَقْطَعَ رَجَائِي مِنْكَ يَا كَرِيمُ! وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، آمِينَ!»

“Rahmân ve Rahîm olan Allâh’ın adıyla! Ey Allâh! Senin râzı olmayıp beni nehyettiğin şeylerden bu sene her ne yaptıysam, ben onların bir kısmını unuttum, Sen ise hiçbirini unutmadım. Üstelik bana cezâ vermeye kâdirken mühlet verdin ve ben Sana karşı gelme cüreti göstermişken beni tevbeye dâvet ettin.

Ey Allâh! Ben bütün bunlardan dolayı Senden mağfired diliyorum. Beni bağışla. Ey kerem sahibi! Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Senin râzı olup bana sevap vaad ettiğin hangi amelleri bu sene işlediysem, Senden dilerim ki onları kabûl edesin ve Senden ümîdimi kesmeyesin.

Ey kerem sâhibi! Kabûl eyle. Efendimiz Muhammed’e ve âl-i ashâbına salât-ü selâm eyle. Âmîne!” duâsı okunur.

Her kim bu duâyı namazın akabinde bir kere dahî okursa, Allâh-u Te’âlâ o kuluyla Kendi arasında bulunan bütün günahları bağışlar, o kişinin amellerini kabûl eder ve şeytan: “Vay başımıza gelenlere! Bir senelik yorgunluğumuzun tümü şu anda boşa gitti.” der. (Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü’l-esrâr, sh:36)

2) Üç selâmla altı rekât kılınır. Her rekâta Fâtiha Sûresi’nden sonra bir kere Âyetel-Kürsî, on bir kere İhlas Sûresi ve yirmi üç kere şu tesbih okunur:

«سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّنَا وَرَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ.»

3) Muharrem’in ilk gecesi gece yarısından sonra kalkıp Allâh rızâsı için dört rekât namaz kıldıktan sonra kibleye yönelerek oturup tam bir îtikâd ve hulûs-u vicdan ile kalbi Allâh-u Te’âlâ’ya yönelici olduğu hâlde bin bir defâ Duhâ Sûresi’ni okuyan ve sonrasında:

“Yâ Rabbi! Bu sûre-i şerîfe hürmetine ve bu âyet-i kerîme ile hitâb edilen Rasûl-ü Ekrem’in hürmetine bu seneyi benim evlad-u iyâlîm hakkında mübârek ve mesud kıl.” diye duâ eden kimse o senenin sonuna kadar rızık ve geçim husûsunda sıkıntıya düşmez. (Seyyid Süleymân el-Hüseynî, Kenzü’l-havâs, 2/52)

İlk Gün (9 Ağustos Pazartesi Günü) Namazları

1) Muhammed Hakkî (Rahimehullâh)ın nakline göre; Muharrem’in ilk gününde dilediği sûrelerle iki rekât kılan, daha sonra ellerini kaldırarak:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي قَدِيمٌ وَهَذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، فَاسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا، وَأَسْتَكَفِيكَ مَوُوتَهَا وَشُغْلَهَا، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَبَدِيُّ الْقَدِيمُ، وَهَذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، أَسْأَلُكَ فِيهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالْعَوْنَ عَلَى هَذِهِ النَّفْسِ الْأَمَّارَةِ بِالسُّوءِ، وَالْإِسْتِعَالَ بِمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ! آمِينَ!»

“Rahmân ve Rahîm olan Allâh’ın adıyla! Ey Allâh! Sen Kadîm (evveli olmayan) bir Rabsin. İşte bu yeni bir senedir. Ben Senden, bu senenin hayrından istiyorum, şerrinden de Sana sığınıyorum. Ey celâl ve ikrâm sâhibi!

Ey Allâh! Sen Ebedî'sin, Kadîm'sin (başlangıcın ve sonun yoktur). İşte bu yeni bir senedir. Ben bu sene Senden dilerim ki beni şeytandan koruyasın, kötülüğü çokça emreden bu nefse karşı bana yardım edesin ve beni Sana yaklaştıran amellerle meşgul edesin. **Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Âmîne!**" duâsını okuyan kişi için **Allâh-u Te'âlâ** bir melek görevlendirir ki, o melek şeytanı o kişiden uzaklaştırır, **Allâh-u Te'âlâ** nefesine karşı hareket etme hususunda ona yardım eder, râzı olduğu işlere onu muvaffak kılar ve bütün işlerinde o kişiye kolaylıklar ihsân eder." (Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü'l-esrâr, sh:36; Hasen el-'Adevî, en-Nefehâtü'n-Nebeviyye fi'l-vezâifi'l-âşûriyye, sh:68)

2) Güneş doğduktan (işrak vakti girdikten) sonra iki rekât namaz kılınır. Her rekâtta Fâtîha Sûresi'nden sonra Kur'ân-ı Kerîm'den kolaya gelen kısım okunur. Selâm verdikten sonra da yedi kere «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» "Lâ ilâhe illâllâh" kelime-i tayyibesi zikredilir.

MUHARREM AYINDA OKUNACAK MÜHİM BİR DUÂ

BİR YIL BOYUNCA ŞEYTANDAN KORUNMAK İÇİN MUHARREM'İN İLK ON GÜNÜ OKUNACAK DUÂ

(9 Ağustos Pazartesi - 18 Ağustos Çarşamba)

Abdülhamîd Kuds (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; **Ahmed Zeynî Dehlân** (Rahimehullâh) şöyle demiştir: "Bir sene boyunca şeytandan korunmak için Muharrem ayının ilk on günü boyunca her gün (Muhammed ibnü Vâsi' (Rahimehullâh)a âit olan) şu duâ 3 kere okunur."

Bu duâ şu şekildedir:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اللَّهُمَّ إِنَّكَ قَدِيمٌ وَهَذَا الْعَامُ جَدِيدٌ قَدْ أَقْبَلَ وَسَنَةٌ جَدِيدَةٌ قَدْ أَقْبَلَتْ، نَسَأَلُكَ مِنْ خَيْرِهَا وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَنَسْتَكْفِيكَ فَوَاتِهَا وَشُغْلَهَا، فَارْزُقْنَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، اللَّهُمَّ إِنَّكَ سَلَّطْتَ عَلَيْنَا عَدُوًّا بَصِيرًا بَعِيُوبِنَا وَمُطَّلِعًا عَلَى عَوْرَاتِنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِينَا وَمِنْ خَلْفِنَا وَعَنْ أَيْمَانِنَا وَعَنْ شَمَائِلِنَا يَرَانَا هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا نَرَاهُمْ، اللَّهُمَّ أَيْسُهُ مِنَّا كَمَا أَيْسَتْهُ مِنْ رَحْمَتِكَ وَقَبِطُهُ مِنَّا كَمَا قَبِطْتَهُ مِنْ عَفْوِكَ وَبَاعِدْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ كَمَا حُلْتَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ مَغْفِرَتِكَ، إِنَّكَ قَادِرٌ عَلَى ذَلِكَ، وَأَنْتَ الْفَعَالُ لِمَا تُرِيدُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.» آمين!

"Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adıyla! Ey Allâh! Şüphesiz ki Sen Ezelî'sin. Bu sene ise yönelmiş olan yeni bir yıldır. Biz Senden bu yılın bütün hayırlarını istiyoruz ve bütün şerlerinden Sana sığınıyoruz ve Senden bu sene bizi meşgul edecek ve ibâdetlerimizi kaçtıracak işlere karşı bize kâfi gelmeni niyâz ediyoruz. O hâlde Sen bize kovulmuş şeytandan korunma nasîb eyle.

Ey Allâh! Gerçekten Sen bize büyük bir düşman musallat ettin ki önümüzden, arkamızdan, sağımızdan ve solumuzdan ayıplarımızı görmektedir ve avretlerimizi görmektedir. O ve zürriyeti bizim kendilerini görmediğimiz taraftan; bizi görmektedir.

Ey Allâh! Onu rahmetinden ümitsiz bıraktığın gibi bizden de ümitsiz bırak, ona affından ümit kestirdiğin gibi bizden de ümit kestir, onunla mağfiretinin arasına uzaklık soktuğun gibi onunla bizim aramızı da uzak et. Zîrâ hiç şüphesiz ki Sen buna gücü yetersin. Sen dilediğini mübâlağa ile (kimse Sana mâni olamayacak şekilde) yaparsın. Allâh-u Te‘âlâ Efendimiz Muhammed’e, Ehl-i Beyti’ne ve sahâbesine salât-ü selâm eylesin.” **Âmîne!** (‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:74-75; Benzeri rivâyetler için bkz.: es-Sefîrî, el-Mecâlisü’l-va‘ziyye, 2/307; el-Ğazâlî, el-İhyâ, 3/37; ed-Diyerbî, el-Mücerrebât, sh:50; ‘Alî ibnü Hasen el-‘Attâs, el-Kirtâs, 1/191; el-Gümüshânevî, Mecmû‘atü’l-ahzâb, Muhyiddîn ibnü ‘Arabî cildi, 2/606; İbnü ‘Acîbe, el-Bahru’l-medîd, 2/346; Muharrem ibnü Muhammed ez-Zeylî el-Kastamônî, Künûzü’l-evliyâ, sh:112; ez-Zebîdî, el-İthâf, 7/283))

MUHARREM AYININ NÂFİLE ORUÇLARI

HARAM AY ORUCUNUN FAZİLETLERİ

(Bu sene haram aylar 11 Hazîran (1 Zülka‘de) Cumâ günü başlayıp 7 Eylül (30 Muharrem) Salı günü bitmektedir.)

Sene içerisinde haram ay dört tânedir. Bunlar da Zülka‘de, Zülhicce, Muharrem ve Receb-i Şerîf’tir. Üçü peş peşe, Receb-i Şerîf ise tektir. Bu sene Zülka‘de, Zülhicce ve Muharrem ayları 11 Hazîran Cumâ günü başlayıp 7 Eylül Salı günü bitecektir.

Haram ayların en üstünü, bir rivâyet Muharrem-i Şerîf ayı, diğer bir rivâyette ise Receb-i Şerîf’tir. Bu mübârek ayların oruçlarının fazîleti hakkında birçok hadîs-i şerîf ve rivâyet mevcuttur.

Nitekim **Ebû Mucîbe el-Bâhilî**’nin, babasından (Radyallâhu Anhümâ) rivâyet ettiğine göre hangi ayları oruçlu geçirmesini tavsiye buyurduğunu sorması üzerine **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) ona:

عَنْ أَبِي مُجِيبَةَ الْبَاهِلِيِّ عَنْ أَبِيهِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «...وَصُمُّمُ أَشْهُرِ الْحُرْمِ.»

“Haram ayları oruçlu geçir.” buyurmuştur. (İbnü Mâce, es-Sünen, es-Siyâm:43, rakam:1741, 1/554)

İbnü Abbâs (Radyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem):

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «وَمَنْ صَامَ يَوْمًا مِنْ شَهْرِ حَرَامٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ شَهْرًا.»

“Haram aydan bir gün oruç tutana, Allâh-u Te‘âlâ her gününe karşılık bir ay (oruç tutmuş sevâbi) yazar.” buyurmuştur.

Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)den gelen diğer bir rivâyette: “Haram aydan bir günün orucu, diğerlerinin otuzundan efdaldır.” buyrulmuştur. (el-Ğazâlî, el-İhyâ, Kitâbu esrârî’s-savm, Fasıl:3, 1/281; Ebû Muhammed el-Hallâl, Fedâilü şehri receb, rakam:5, 15, sh.52, 73)

Enes ibnü Mâlik (Radyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ حَرَامٍ؛ الْخَمِيسَ وَالْجُمُعَةَ وَالسَّبْتَ كُتِبَ لَهُ عِبَادَةٌ سِتِّينَ»، وَفِي رِوَايَةٍ: «سَبْعَ مِائَةِ سَنَةٍ»، وَفِي رِوَايَةٍ: «تِسْعِمِائَةِ سَنَةٍ».

“Her kim, herhangi bir haram aydan perşembe, cuma ve cumartesi olmak üzere üç günü oruçlu geçirirse, kendisine (tuttuğu her güne karşılık) iki sene, (başka bir rivâyette) yedi yüz sene, (diğer bir rivâyette ise) dokuz yüz sene ibâdet (sevâbı) yazılır.” (et-Taberânî, el-Mu‘cemü’l-evsat, rakam:1810, 2/468; Ebû Muhammed el-Hallâl, Fedâilü şehri receb, rakam:14, sh:71; İbnü ‘Asâkir, Tarîhu Medîneti Dimeşk, 19/116; ed-Deylemî, Müsnedü’l-Firdevs, rakam:5696, 4/66; ‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/325; el-Heysemî, Mecma‘u’z-zevâid, 3/19; es-Süyûtî, ed-Dürü’l-mensûr, 4/185; el-Ğazâlî, el-İhyâ, Kitâbu esrârî’s-savm, Fasil:3, 1/281; ez-Zebîdî, el-İthâf, 4/256; ‘Alî el-Müt-takî, Kenzü’l-‘ummâl, rakam:24173, 8/561)

Enes (Radiyallâhu Anh)ın bu hadîs-i şerîf hakkında: “Ben bunu **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)den işitmemişsem, kulaklarım sağır olsun.” dediği rivâyet edilmiştir. (el-Beyhakî, Fezâilü’l-evkât, rakam:308, 1/537; el-Kâzerûnî, el-Müselâ, sh:247-250; et-Temmâm, el-Fevâid, rakam:589-590; Ahmed ibnü Hicâzî, Tuhfetü’l-ihvân, sh:10)

İnsanlar içinde bu faziletleri en iyi bilenler, hiç şüphesiz ki sahabe-i kirâm ve tâbi‘în-i izâm oldukları için **İbnü Ömer, Üsâme ibnü Zeyd, Hasen-i Basrî, Ebû İshâk es-Sebî‘î** (Radiyallâhu Anhüm) gibi zatlar, haram ayların tümünü oruçlu geçirirlerdi.

Süfyân-ı Sevrî (Radiyallâhu Anh): “Oruç tutmak için bana en sevgili vakit, haram aylardır.” derdi. (İbnü Receb el-Hanbelî, Letâifü’l-me‘ârif, sh:229)

MUHARREM AYI ORUÇLARI

(9 Ağustos Pazartesi - 7 Eylül Salı)

Muharrem ayının orucunun fazîleti hakkında birçok hadîs-i şerîf vârid olmuştur. Nitekim **Ebû Hureyre** (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “**Ramazan** (ayının orucun)dan sonra en üstün oruç, **Allâh’ın Muharrem ayı**(nda tutulan)dır.” (Müslim, es-Sahîh, es-Siyâm:38, rakam:2812, 3/169; et-Tirmizî, es-Sünen, es-Salât:324, rakam:438, 2/301)

Ali (Radiyallâhu Anh)dan rivâyete göre **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) kendisine nâfile oruç hakkında soru soran bir kişiye şöyle buyurmuştur: “**Eğer Ramazan ayından sonra** (başka bir ayda) **oruç tutacaksan, Muharrem’i tut. Çünkü O, Allâh’ın ayıdır.**” (et-Tirmizî, es-Sünen, es-Savm:40, rakam:741, 3/117; İbnü Ebî Şeybe, el-Musanef, rakam:9314, 3/41)

İbnü Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “**Her kim Muharrem’den bir gün oruç tutarsa, o kişiye** (oruç tuttuğu) **her güne karşılık otuz gün** (oruç sevâbı) **vardır.**” (et-Taberânî, el-Mu‘cemu’s-sağîr, rakam:963, 2/164; el-Mu‘cemü’l-kebîr, rakam:11082, 11/72; İbnü’l-Cevzî, Kitâbü’n-nûr, Süleymâniye Ktp. Nâfiz Paşa, rakam:329, verak:48a)

İlk Cumâ Günü Orucu (13 Ağustos Cumâ)

Enes (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edildiğine göre: “**Her kim Muharrem’in ilk cumâsını oruçlu geçirirse, geçmiş günahları kendisi için bağışlanır.**” (es-Safûrî, Nüzhetü’l-Mecâlis, 1/156)

İlk On Gün Oruçları (9 Ağustos Pazartesi - 18 Ağustos Çarşamba)

Âişe (*Radıyallâhu Anhâ*)dan rivâyet edildiğine göre: **“Her kim Muharrem’in ilk onunu Âşûrâ gününe kadar oruçlu geçirirse, Firdevs-i Âlâ’ya vâris kılınır.”** (*es-Safûrî, Nüzhetü’l-Mecâlis, 1/156*)

Muharrem Ayının Üçüncü Gecesi’nin İhyâsı Müstehabtır

(10 Ağustos Salı’yı 11 Ağustos Çarşamba’ya bağlayan gece)

Muharrem ayının üçüncü gecesi ihyâsı müstehab olan gecelerdendir. Zîrâ **Atâ el-Horasânî** (*Rahimehullâh*) şöyle demiştir:

“(Sene içerisinde) on gece vardır ki kim onları (ibâdetle) kâim kılar ve oruçlu olarak sabahlarsa hayatında ve vefâtından sonra kıyâmet gününe kadar **Allâh(-u Te‘âlâ)** o kişi için şehitlik sevâbı yazar ve **Allâh(-u Te‘âlâ)**: **‘Ey kulum! Dilediğince amel edebilirsin, zîrâ hiç şüphesiz Ben seni muhakkak ateşten âzâd ettim. Murâd ettiğini Benden iste, zîrâ hiç şüphesiz Ben senin için kalbinde bulunan bütün istekleri gerçekleştireceğim. Ayrıca hiçbir şeye aldırmadan (günahlarına bakmadan) seni cennete girdireceğim.’** buyurur.

Bu geceler de şunlardır:

- 1) Receb-i Ferd’in ilk gecesi ki (kişi) onu (ibâdetle) kâim kılar ve oruçlu olarak sabahlar.
- 2) Âşûrâ gecesi ki (kişi) onu (ibâdetle) kâim kılar ve oruçlu olarak sabahlar.
- 3) Şa‘bân’ın yarı gecesi (olan Berâat Gecesi) ki (kişi) onu (ibâdetle) kâim kılar ve oruçlu olarak sabahlar.
- 4) Receb’in yirmi yedinci gecesi (olan Mi‘râc Gecesi) ki (kişi) onu (ibâdetle) kâim kılar ve oruçlu olarak sabahlar.
- 5) Zülka‘de’nin yirmi beşinci gecesi ki (kişi) onu (ibâdetle) kâim kılar ve oruçlu olarak sabahlar.
- 6) Minâ (Terviye) gecesi ki (kişi) onu (ibâdetle) kâim kılar ve oruçlu olarak sabahlar.
- 7) Arefe gecesi ki (kişi) onu (ibâdetle) kâim kılar ve oruçlu olarak sabahlar.
- 8) Muharrem’in üçüncü gecesi ki (kişi) onu (ibâdetle) kâim kılar ve oruçlu olarak sabahlar.
- 9) Ramazan Bayramı gecesi ki (kişi) onu (ibâdetle) kâim kılar ve oruç açan birisi olarak sabahlar.
- 10) Kurban Bayramı gecesi ki (kişi) onu (ibâdetle) kâim kılar ve oruç açan birisi olarak sabahlar.” (*Ebû Mervân ‘Abdülmelik el-Emevî, el-Müfîd fi’l-fıkhi ve’s-sünen, sh:178-179*)